REALITATEA ilustrată

LEI 10

ANUL V. NR. 284

7 IULIE 1932

TIMPURI GRELE......

(Foto M. G. M.)

E cald...

DUPĂ primele zile de arşiţă, care ne alarmaseră la sfârşitul lunei Mai, a intervenit în favoarea bieţilor orăşeni, — aiuriţi de căldura exalată de pavagii şi de zidurile transformate în recipiente calorice, — un binefăcător catolic, Sfântul Medard, care se pare că este proprietarul unor săptămâni ploioase din calendarul internaţional, ploi pe care le scoate odată pe an, pentru aerisire. Bun la suflet, prea sfântul a trimis o serie de averse, care ne-au răcorit o vreme trupurile şi sufletele, dar care au pus la un moment dat pe gânduri, pe directorii companiilor de reviste din Capitală.

Obosit probabil de efortul făcut, — se ştie că sfinţii sunt îndeobşte nişte bătrâni cu barbă albă, puţintei la trup şi putere, — cuviosul Medard s'a retras în mica-i chilie cerească, şi-a încuiat Sfântul Har în cassa de fier şi s'a culcat, dând astfel deplină libertate fiului Soare, să-şi facă gusturile cum o vrea cu noi, biata omenire!

Căldurile au năvălit din nou. Strandurile bucureştene au început să facă afaceri strălucite, grădinile de vară reînviorate, au angajat orchestre, scăzând prin aceasta numărul şomerilor, parcurile şi grădinile Capitalei sunt pline de copilaşi, mame, guvernante şi alte personalităţi domestice, care-şi cauta refugiul la umbra copacilor, pe aleele stropite din belşug.

Pentru a-şi salva câteva din plăci, — pe care gelatina începuse să croiască desene ciudate, din cauza căldurii, — Bermann, reporterul nostru fotograf a pornit într'o anchetă prin Capitală şi împrejurimi, — repezindu-se puţin şi până la Constanţa, — spre a pune totodată la dispoziţia cititorilor noştri un tablou plastic al ravagiilor, pe care le-a provocat căldura din ultimele zile.

După cum se poate constata din fotografiile pe care le publicăm în aceste două pagini unul din primele efecte ale căldurii, este un fel de boală a somnului. Picoteala te cuprinde de-a'npicioarelea, te prăvăleşte pe prima bancă, sau pe întâiul scaun ce-ţi iese în cale şi te fură, te răpeşte, te aruncă în braţele lui Morfeu, care şi-a întins hegemonia din alcovuri, peste grădini, berării, restaurante, tramvaie, instituţii şi instalaţii balneare.

Dar ilustraţiile noastre au nevoie de anumite explicaţiuni pe care le dăm mai jos:

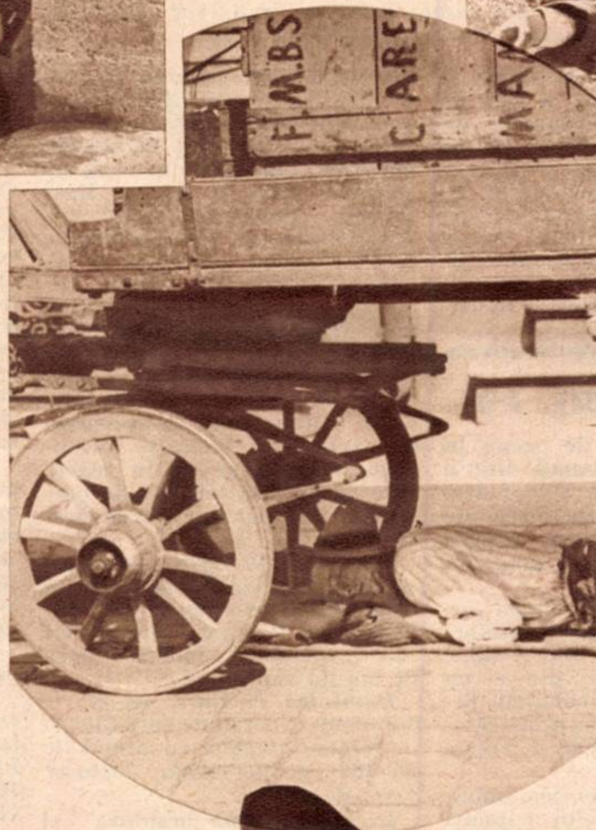
In pagina a doua dreapta sus vedem un grup de şomeri, cari în aşteptarea lucrului, — ce întârzie în permanenţă să vină — îşi trec timpul dormind.

In stânga paginei, sus, un tablou impresionant. O bătrână cerşetoare, prinsă de somn, şi-a scos... şoşonii şi s'a întins la umbră, în pragul unei case, pentru a-şi înşela foamea. In ceeace

priveşte încălţămintea, e sigură. Nu i-o va fura nimeni...

La mijlocul paginei vedem un grup de chivuţe, care în aşteptarea clienţilor, s'au întins pe pavajul de lângă Halele Centrale şi din vorbă în vorbă, au adormit în grup, intonând un concert impresionant de sforăituri.

In pagina a treia a articolului nostru, avem în dreapta, sus, o fotografie care reprezintă un grup de flăcăi dintr'un sat învecinat, cari şi-au găsit refugiul în curtea crâşmei. Dar căldura este atât de mare, încât tinerii noştri au renunţat să mai bea, iar crâşmăriţa care-i servia, a adormit şi ea pe o bancă, lângă o sticlă goală.

Clişeul din stânga sus, reprezintă un grup de studenţi cari au evadat din capitală, pentru a petrece câteva săptămâni în sânul naturii, la ţară. Una din distracţiile lor preferate este baia în scocul morii şi un fel de Montagne-Russe pe roată.

La mijlocul paginei în medalion

vedem un aspect al străzilor bucureştene, pe care-l întâlnim foarte des. Un camionar a încărcat câteva lăzi şi a pornit cu ele. Dar după ce a parcurs câteva sute de metri, s'a

(Urmare în pag. 4-a col. I şi II)

Excursiunile Realităţii Ilustrate

Cel mai desăvârşit succes turistic. — Două mii de oameni pornesc în fiecare săptămână în excursiile noastre

ESTE îndeobşte cunoscut marele succes pe care l-au înregistrat excursiunile organizate de revista noastră.

La 26 Iunie, un grup de aproape 600 intelectuali şi profesionişti din toate ramurile de activitate publică, şi-au dat întâlnire în Gara Filaret, pentru a porni sub egida revistei noastre, într'o excursie odihnitoare, pe Dunăre, un repaos bine meritat şi totodată extrem de convenabil, pus la dispoziţia cititorilor ei de „Realitatea Ilustrată". In tren şi pe bordul vasului „Minerva", — pe care au navigat pe Dunăre timp de 7 ore, — s'a dansat, s'a cântat, s'a petrecut însfârşit, într'o dispoziţie admirabilă. O masă suculentă a fost servită tuturor excursioniştilor, cari s'au înapoiat în aceeaş seară în Bucureşti, odihniţi, bine dispuşi.

Alaltăeri, Duminică 3 Iulie, această excelentă excursie pe Dunăre s'a repetat, în aceleaş condiţiuni admirabile. Totodată un grup de peste o mie de excursionişti au vizitat Constanţa.

Excursioniştii noştri au fost primiţi în gara Constanţa, — splendid pavoazată, — de ajutorul de primar d. Ionescu-Bassu, care le-a urat bun venit.

A urmat o baie la Mamaia, unde nisipul auriu i-a odihnit şi marea înspumată, le-a răcorit generoasă trupurile. Masa de prânz a fost servită pe terasa casinoului şi la restaurantul „Luther", în piaţa Ovidiu, din faţa Primăriei.

După amiază s'a vizitat centrul, grădinile, portul, digul şi farul, iar seara întregul grup s'a înapoiat la Bucureşti, cu acelaş tren special.

Aceste prime trei excursii constituesc desigur un succes fără precedent în turistica românâ, căci trebue într'adevăr o publicaţie de talia „Realităţii Ilustrate", răspândită şi atât de apreciată în toate straturile sociale, pentru ca două mii de oameni, să pornească în fiecare săptămână, sub îndrumarea ei, spre cele mai pitoreşti colţuri ale ţării, în condiţiuni excepţional de eftine şi la preţuri calculate la minimum de cheltueli.

Incurajată de marele succes obţinut, „Realitatea Ilustrată" organizează o nouă serie de excursiuni, după cum urmează:

Sâmbătă 9 Iulie orele 10 jumătate seara. O mare excursiune cu tren special, cu locuri — numerotate, — (vagoane de turism cu paturi) având următorul itinerar: Pornirea din Gara de Nord, seara la orele 10 jumătate, sosirea la Băile Herculane, dimineaţa. Vizitarea oraşului şi a staţiunii balneo-climaterice. Imbarcare în tren, sosirea la prânz la Orşova. Masa în oraş. Imbarcare pe un vapor, excursiune până la Porţile de Fier-Cazane şi înapoi, cu vizitarea insulei Ada Kaleh. Debarcare la Turnu Severin. Vizitarea oraşului şi masa de seară în portul dunarean. Apoi îmbarcarea în trenul special şi sosirea la Bucureşti, Luni 11 Iulie orele 7 dimineaţa. Costul acestei excursiuni, inclusiv întreţinere completă şi pat în vagoanele de dormit, lei 660, de persoană; fără pat lei 460 de persoană.

„Hotel des Etrangeres" din insula Prinkipo, unde vor lua masa excursioniştii noştri, Sâmbătă 23 Iulie.

Duminică 10 Iulie, orele 7.50 dimineaţa se va repeta pentru a treia oară excursiunea pe Dunăre, prin Giurgiu, preţul lei 155 de persoană, inclusiv masa pe bordul vaporului.

Duminică 17 Iulie, ac. c. O minunată excursiune spre *Curtea de Argeş-Cumpăna* cu preţul de lei 180 de persoană, inclusiv masa de prânz.

In curând vom organiza şi prima excursiune enigmă, care va fi atât de bine aranjată încât suntem siguri că va rămânea cea mai plăcută amintire

Joi 21 Iulie 1932 va avea loc prima excursiune în străinătate, a „Realităţii Ilustrate" şi anume, spre Constantinopol. Această excursiune este organizată în colaborare cu Universitatea Liberă, *„Coasta de Argint"* din Balcic, de sub conducerea d-lui *Octav Moşescu*. Iată programul acestei excursiuni:

Pornirea va avea loc din Gara de Nord, cu un tren special şi locuri numerotate, în după amiaza de Joi 21 Iulie. Fiecare excursionist îşi va ocupa locul rezervat, după numărul carnetului ce-l va primi la înscriere. Imbarcarea pe vapor va avea loc la orele 22 şi ridicarea ancorei la orele 23.

Spectacolul răsăritului de soare, schimbarea coloritului, luminarea treptată a mării şi apariţia globului solar din valuri, va atrage dis de dimineaţă pe toţi excursioniştii pe corveta vaporului.

Este în interesul turiştilor să aibe bagaj cât mai mic şi mai uşor, spre a-l putea supraveghia şi pentru a nu trebui să recurgă la hamali, ceeace ar întârzia debarcarea.

Inaintea prânzului se va distribui fiecărui excursionist câte un pachet cu o masă completă, rece, spre a evita servirea dejunului în sufragerie la ora intrării în Bosfor, putând asista astfel la trecerea dealungul coastei, cu neîntrecutele palate de marmoră, una din cele mai pitoreşti poziţii din Europa, care atrage vizitatori din toate continentele.

La sosirea în Istambul, excursioniştii vor fi conduşi în ordine, fiecare primind indicarea hotelului şi numărul camerei, iar după instalarea în hotel şi odihna până la orele 5, întregul grup va porni cu metroul până la Galata, de unde va avea loc îmbarcarea pentru Eyub, renumitul cimitir turcesc, atât de cunoscut din descrierile lui Pierre Loti, a cărui casă va fi vizitată de excursionişti.

De pe dealul Eyub-ului se poate admira cea mai frumoasă privelişte a Cornului de Aur, cu palatele lui din poveşti, cu golful şi coloritul special de seară şi cu vederea generală a Stambulului, cu minaretele, turnurile şi cartierele din deal.

La Eyub se vând veritabilele parfumuri turceşti.

Seara se va servi un dineu compus din patru feluri şi cafea, la uriaşul restaurant, CAPRICE' cu săli şi mese pentru 1000 persoane, după care se va vizita Pera.

Sâmbătă dimineaţa se va servi cafeaua cu lapte şi întregul grup va vizita moscheele Sfânta Sofie, Moscheia Sultanului Ahmed, etc. apoi Cisterna Basilique, Piaţa Hipodromului, Fântâna împăratului Wilhelm II-lea, Obeliscul împăratului Teodosie I-iul, Coloana Serpentin. In moscheea Sf. Sofia, vor conferenţia, făcând istoricul acestei renumite moschei, d-nii George

E CALD... (Urmarea din pag. 3-a)

lăsat păgubaş de toată munca, şi-a aşternut un ţol sub camion şi s'a întins la umbră, ca să

trăgă un pui de somn, în linişte.

La mijlocul paginei, dreapta, o fotografie foarte originală. Un cetăţean surprins de somn în miezul zilei, pe o bancă dintr'o grădină publică, s'a culcat deabinelea, fără frică de soare, ale căror raze l-ar putea trimite pentru un repaos mai lung, într'un spital.

In pagina a treia, stânga jos, vedem doi ţigănuşi, vânzători de ziare, cari dorm într'o dulce comunitate, fiecare din ei cu picioarele la nasul celuilalt. Şeful lor de echipă le-a spus că acesta e un mijloc, care-i fereşte de guturaiu.

In dreapta paginei, jos, publicăm fotografia a doi copilaşi gemeni, jucându-se pe plaja Mamaia, la Constanţa. Observaţi asemănarea ambilor. Dar cine ne poate spune, care dintre ei este băiatul şi care fetiţa?

Răspunsul la această importantă problemă îl găsiţi în fotografia alăturată acestui text.

Şi cu aceasta primul nostru reportaj asupra căldurilor, ia sfârşit...

RADU FULGER

Mugur, Oscar W. Cizek, S. Filipescu, membrii ai Universității Libere Coasta de Argint din Balcic.

La ora 12 întregul grup se va îmbarca pe un vapor special pentru insula Prinkipo (Buyukada) locul de viligiatură cel mai preferat al Istambului. O masă copioasă va fi servită pe terasa hotelului des Etrangeres, cu vedere spre marea Marmara. După prânz se va face înconjurul insulei. Vegetația bogată de migdali, chiparoși, smochini, ce umbresc parcurile palatelor maure va încânta ochiul; se va face baie în mare, iar la orele 5 jum. tot cu un vapor special, se va porni spre coasta Asiei Mici, vizitându-se orașul Scutari (Dealul Tehamhdia, renumitul cimitir turcesc).

Seara se va servi dineul la Constantinopol, la restaurantul Caprice.

Duminică dimineața după cafea, se va vizita Marele Bazar cu negoțul pitoresc și gălăgios de tot felul de specialități orientale, covoare, chilimbare, narghilele, iar la orele 11 jum., va avea loc îmbarcarea spre Constanța.

Conducerea acestei excursiuni a fost încredințată d-lui OCTAVIAN MOȘESCU, Directorul Universității Libere „Coasta de Argint" din Balcic.

Costul excursiunei la Constantinopol, inclusiv întreaga întreținere excelentă, taxe de pașaport și viză

LEI 2060 DE PERSOANĂ.

Pentru primele 300 de înscrieri, se pun la dispoziție paturi confortabile.

Una din cele mai frumoase moschei ale Istambulului.

Excursioniștii cari vor voi să petreacă *o viligeatură de 10 zile la Prinkipo* vor căpăta pentru un supliment de lei 4340 întreținere absolut completă, de prim rang, la „Hotel des Etrangers". In acelaș preț se cuprinde și bilet zilnic cu vaporul, dus și întors la Constantinopol sau în alte împrejurimi, taxe de muzee, vizitarea amănunțită a moscheelor, palatelor și monumentelor, baie zilnică în mare. etc.

VILEGEATURA LA PRINKIPO ESTE UNA DIN CELE MAI MINUNATE CURE DE ODIHNĂ și DE INCÂNTARE O OCHIULUI.

Cei ce se înscriu direct pentru excursia la Prinkipo, cu prețul de lei 6.400 vor fi îmbarcați spre Prinkipo imediat după sosirea la Constantinopol.

Iscrierile se închid la 12 Iulie, din cauza formalităților de pașaport și vize.

Persoanele care doresc să plece cu pașaport personal, se pot inscrie până la data de 19 Iulie.

Pentru pașaportul colectiv se vor prezenta următoarele acte:

Bilet de identitate.

Certificat de naționalitate.

Certificat tip, pentru pașaport, eliberat de cercul de recrutare.

OFIȚERII IN REZERVĂ vor prezenta numai carnetul de ofițer în rezervă cu ultima viză.

FUNCȚIONARII DE STAT, vor prezenta pe lângă actele de mai sus și un certificat doveditor că sunt funcționari.

STUDENȚII și ELEVII, certificate din partea școlilor respective.

Inundațiile din țară

... de corespondentul nostru, d. Canellos în comuna Azaclău din Dobrogea, care a fost inundată de Dunăre în ultimele zile.

MOLDOVA și Dobrogea au trecut zilele trecute prin momente de groază. Ploile căzute au provocat revărsarea apelor și regiunile din Nordul și Estul Moldovei au înregistrat cele mai mari inundații și cel mai sinistru dezastru de o sută de ani încoace.

Iașul a fost complet izolat. Bârladul a fost dărâmat pe trei sferturi, numeroase sate au fost rase dela suprafața pământului, iar puhoaiele mai poartă și azi cadavre omenești și de animale și case întregi, care plutesc la vale, și din care se mai aud țipetele supraviețuitorilor.

Prezentăm cititorilor noștri în această pagină, o serie de fotografii luate

VIZITÂND CEHOSLOVACIA

Mistica medievală. — Orologiul lui Hanus. — Castelul Hradcany. — Catedrala Sf. Vitus. — Strada alchimiştilor.

PRAGA, capitala Cehoslovaciei, situată pe ambele maluri ale Vltavei, prin voinţa dârză a Cehilor de-a creea din ea o a doua Vienă, cu care dealtfel are atâtea afinităţi, e fără îndoială cel mai interesant dintre toate oraşele Europei Centrale. Aproape întreaga zbuciumată viaţă istorică cehoslovacă, s'a desbătut între zidurile acestei urbe bătrâne, unde fiece piatră a castelului Hradcany sau a domului Sf. Vitus îţi poate evoca frământările sociale, începând cu anii 900.

Ceeace te impresionează cu deosebire în Praga, e îmbinarea arhitecturală a monumentelor, care au secole în urma lor şi care îşi înalţă granitul neştirbit şi săgeţile elegante ale basilicilor către cer, alături de ultimele creaţiuni ale modei arhitectonice, dând acestei capitale un aspect cu totul nou şi neîntâlnit aiurea.

Alături de stilul gotic, roman, baroc sau renaissance, mărturie vie a artei dinainte şi după evul mediu, se înalţă palatul de cristal Bata sau alt edificiu de marmoră, din piaţa Vaclavski, de factura cea mai recentă. Iată dece la prima vedere Praga te intimidează şi te copleşeşte prin melancolia ce se desprinde din monumentalele ei arhitecturi.

Dacă alte metropole te câştigă prin veselie, lumina unei naturi darnice, sau prin supremaţia bunului gust şi armonia totului, — Praga, unde arareori întâlneşti un cer senin o zi întreagă, te apropie şi te câştigă prin sumbra ei frumuseţe, rece şi evocatoare a trecutului îndepărtat.

— Aici — ne explică un intelectual, depe lângă Institutul Ceho-Român — e vechea piaţă ale cărei începuturi datează încă de prin secolul al X-lea. Aici au fost executaţi cei 27 de martiri, foşti conducători evanghelici cehi, în încăerarea depe Muntele Alb (1621 21 Iunie), când Boemia protestantă a trebuit să cedeze papalităţii. Barbariile, cari au precedat executarea lor, întrec orice închipuire. Dupăce li s'a tăiat limba, li s'a jupuit pielea. Au fost arşi cu ferul roşu şi li s'a băgat mâinile în ulei clocotind, — după ce mai întâi li s'au smuls unghiile; au fost în cele din urmă traşi pe roată, sau li s'a tăiat capul.

Tot în această piaţă, se găseşte vechea primărie, pe unul din turnurile căreia este montat faimosul orologiu de soare, celebru în lumea întreagă, atât prin mecanismul său unic, cât şi prin tragismul vieţii constructorului.

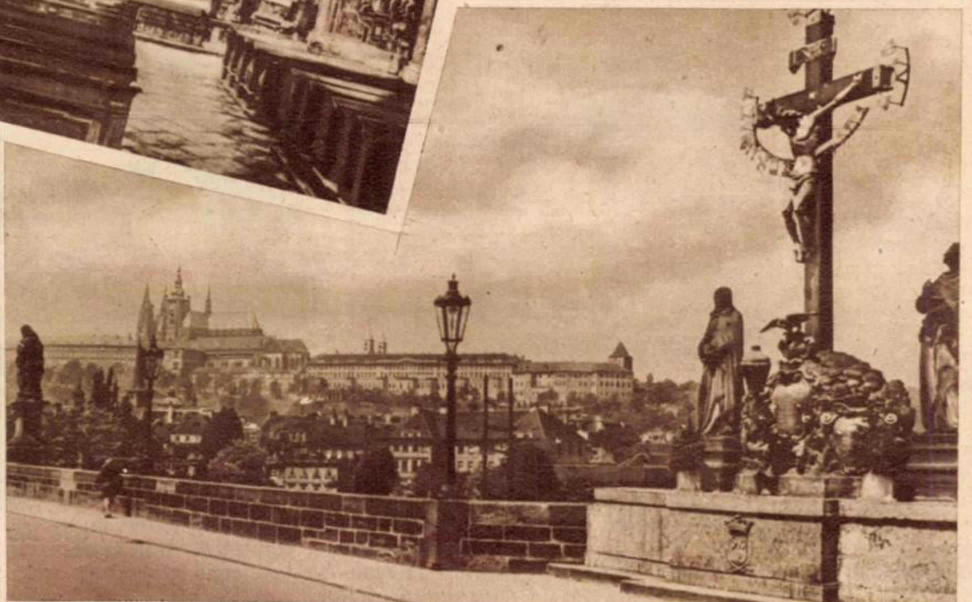
In adevăr Hanus construeşte, la începutul sec. al X-lea pomenitul orologiu, cu o artă care i-a atras gloria întregii Europe. Dar cum Hanus, răspunzând invitaţiei altor cetăţi, a promis că va construi un ceas *„şi mai şi"*, vechii consilieri ai oraşului, temători de a nu li se veşteji faima, de-a fi unicii posesori ai unei atari capodopere, l-au vârât pe Hanus în închisoare, după ce mai întâiu au avut grija de a-i scoate ochii. După o îndelungată şedere în închisoare, aproape către sfârşitul vieţii (închisoarea era în chiar palatul vechei primării, de unde orbul auzia melodia clopotelor orologiului construit de el) Hanus reuşeşte să se apropie încă odată de opera sa, care i-a prilejuit atâtea nenorociri, oprind orologiul din mers. Deatunci şi până mai secolul trecut, nu s'a găsit un singur technician, care să pornească ceasul, al cărui mecanism secret fusese dus în mormânt de bătrânul ceasornicar. Menţionăm că această complicată maşină funcţionează mecanic, fără ajutorul electricităţii.

In jurul acestui ceas astronomic, se pot vedea 10 discuri, cele 12 luni ale anului. Ora 12 — este anunţată prin cucurigul prelung şi strident al unui cocoş, cocoţat pe turn — în timp ce moartea, înfăţişată printr'un schelet hidos, face oficiul de clopotar, rânjindu-se şi trăgând de zor clopotele. Simultan cu aceasta, într'un balcon apar pe rând, în diferite ipostase religioase, cei 12 apostoli — binecuvântând, sau rugându-se.

Această minune a technicei secolelor îndepărtate, înzestrată şi cu un horoscop astrologic (soarta omului

In stânga paginei, sus: *Un colţ al cimitirului evreesc din Praga;* stg: *Interiorul bisericii Loreto, Naşterea Domnului.*

Dreapta: *Crucifixul de pe podul Carol, la Praga.*

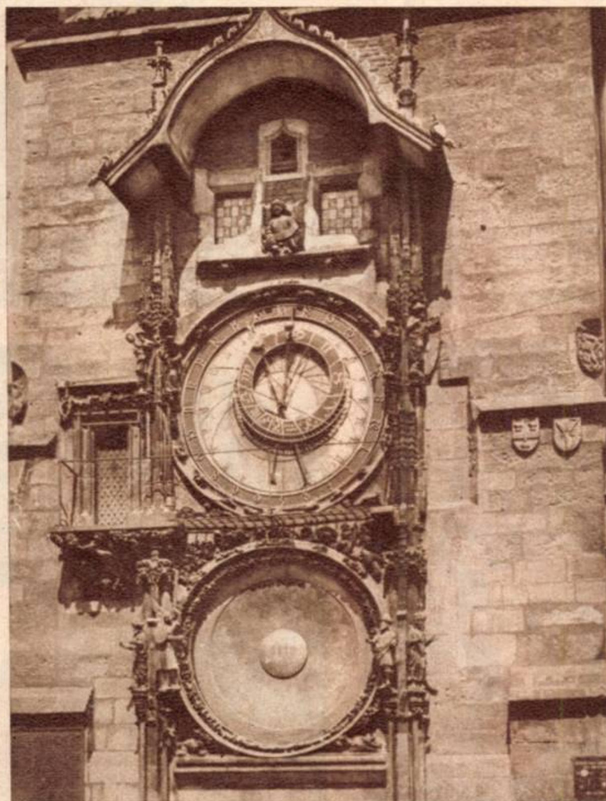
învederată din mersul astrelor), va rămâne pentru vizitatorii capitalei tinerei republici cehoslovace, unul din cele mai curioase puncte de atracţie.

II

Deasupra unei coline impozante, profilat pe fondul încetoşat al zării, într'o formidabilă viziune de granit, de turnuri, turnuleţe, cupole şi portaluri susţinute de gigantice cariatide, se înalţă majestos şi trist, castelul Hradcany.

Legenda spune că o prinţesă Libuse de pe vremea vechilor cnezi cehi ai familiei Premyslides, poposind în fruntea unei cete de arcaşi, pe malul unei ape, porunci voinicilor: *„Zidiţi un oraş pe malurile acestei ape, acolo unde un tâmplar lucrează la un prag, cu fiul său. Oraşului, îi veţi da denumirea de Praga, căci străinii îşi vor inclina frunţile în faţa acestui prag"*. Astfel fu construită mai întâi cetatea Hradcany, care deveni curând centrul politic şi religios al vechiului stat bohem, cunoscând frământările sociale ale începutului secolului al X-lea şi asistând succesiv la toate evenimentele de mai târziu ca: războiul husit, sângeroasele lupte fratricide habsburgice, războiul de 30 ani, începuturile catastrofei cehe, culminate prin lupta de pe Muntele Alb, ca astăzi să fie martor la cea mai desăvârşită închegare a statului cehoslovac.

Peste tot constaţi în Praga, ideea de eternizare ce-a preocupat pe autorii construcţiilor, care sunt în proporţii monumentale, făcând abstracţie de stil. E de ajuns să pomenim de catedrala Sf. Vitus uriaşul monument gotic la care se lucrează cu o perseverenţă — am putea zice drăcească dacă n'ar fi vorba de un lăcaş al Domnului — de aproape şase sute ani.

Orologiul lui Hanus, montat pe frontispiciul primăriei din capitala Cehoslovaciei.

Basilica Vitus, cel mai sfânt sanctuar ceh, este opera sfântului Venceslas, un prinţ canonizat, patronul oraşului, care a fondat-o la începutul sec. al X-lea. Ea a cunoscut toate măririle şi toate decadenţele istorice cehe. Sub lespezile ei dorm azi regi şi sfinţi, în a căror viaţă găseşti accente de înaltă vibraţie sufletească pentru ridicarea poporului ceh. In capela Sf. Venceslas, cea dintâi cristalizare a bisericii în forma în care mai târziu va trebui să rămână consacrată, zidită în sec. al IX-lea, se găseşte mormântul sfântului Adalbert precum şi al familiei lui Carol al IV-lea. Tot aici sunt tezaurizate relique şi comori de mare preţ şi valoare artistică, de pe vremea lui Carol al IV. In catedrala Sf. Vitus găsim picturi murale şi fresce datorite geniului naţional, pictorul J. Manes, care a pictat ansambluri decorative de-o bogată invenţie şi fantazie. Mai întâlnim aici celebra madonă cehă — opera unui maestru rămas necunoscut, bula de aur a lui Carol (1352), un fragment al evangheliei lui Marcu din sec. al V-lea, precum şi nenumăratele sculpturi şi bassoreliefuri.

La o icoană, încrustată în pietre nestemate, o limbă omenească mumificată; una din miile de mărturii ale ferocităţilor trecutului. Nu ştiu ce perfid Iago, strecurase în sufletul, plin de-o dragoste mistuitoare a unui oarecare împărat Carol, o bănuială grozavă! Augusta sa soţie ar cunoaşte şi alte mângâieri decât acele ale augustului ei soţ. Se svonise că numai confesorul împărătesei cunoştea taina care putea să aducă certitudinea împăratului. Chemat de împărat preotul refuză să vorbească. Implorat, ameninţat, torturat, din nou implorat şi iarăş din nou supus caznelor celor mai îngrozitoare, preotul tace. In cele din urmă i se smulge limba, pe care o putem vedea astăzi la icoana pomenită, iar trupul i se dă câinilor flămânzi, pentru a fi sfâşiat. Inspăimântătoare bărbăţie a secretului profesional!...

Una din curiozităţile castelului Hradcany este fără îndoială strada Alchimiştilor (Zlata ulicika) sau strada de aur. Denumirea ei vine dela vechii ei locuitori, a căror preocupare era transmutarea metalelor şi căutarea pietrei filosofale, precum şi a *panaceului* (un leac universal pentru toate boalele). Se ştie pe dealtă parte că alchimia este precursoarea chimiei moderne.

Şi astăzi, după atâtea sute de ani, se pot vedea căsuţele pitulate, unde îşi aveau laboratoarele acei cari erau în căutarea aurului, dar cari sfârşiau mai toţi pe rug, în baza unui edict al inchiziţiei, care îi credea în legătură cu necuratul.

Un amănunte interesant îl constitue intenţia unui miliardar american, care şi-ar fi exprimat dorinţa de-a cumpăra şi transporta peste ocean, faimoasa *Zlata Ulicika*. *Municipiul* însă, nu a consimţit la acest târg, dar a încuviinţat cedarea, pentru o sumă foarte însemnată, a uneia din micile vile, unui cunoscut avocat din Praga, ale cărui milioane se pare că nu au fost agonisite pe cale de alchimie.

GEORGE CARARA

Praga 1932.

O CLIPA DE NEBUNIE

In căutarea adevărului

Sunt patru ani deatunci. Eram foarte ocupat cu studiul ştiinţelor naturale şi lecturile mele mă aduseră, fără să vreau, la chestiunea atât de discutată, asupra persistării spiritului după moarte.

Mi-am îmbibat hainele de pe mine cu petrol şi le-am dat foc.

De o parte, materialiştii afirmau că prin moarte totul s'a terminat. De altă parte, spiritualiştii credeau că după moarte spiritul se separă de corp. Pentru primii, corpul omenesc este un fel de lampă, a cărei flacără o stinge moartea. Pentru ceilalţi, aceasta e flacăra care sboară din lampă, spre a aprinde o altă existenţă, în altă parte. O îndoială grozavă îmi stăpânia gândurile. Să cred în spusele spiritualiştilor, să cred în afirmaţiile materialiştilor? Să cred în supravieţuirea sufletului? Există oare spirite şi se poate controla origina lor? Aceste chestiuni mă torturau şi nu găsiam pentru ele un răspuns satisfăcător. Adevărul pe care-l căutam cu atâta aviditate, mă înnebunia.

Intr'o zi, îmi veni o idee fantastică. Adevărul, pe care-l căutam de săptămâni întregi, îl puteam găsi la doi paşi de mine. La doi paşi de mine, soluţia acestor probleme, cari îmi ameninţau existenţa! Şi într'un moment de nebunie am decis să fac o experienţă asupra mea însu-mi, să pun capăt vieţii mele.

O sticlă cu petrol era în faţa mea. Prin ea puteam afla însfârşit deslegarea problemelor care mă frământau de atâta vreme. Mi-am îmbibat hainele depe mine cu petrol şi le-am dat foc...

Dar probabil că nu mi-era scris să sfârşesc într'un mod atât de idiot. Părinţii mei, alarmaţi de strigătele mele disperate, au isbutit să mă salveze dela o moarte sigură. Şi după săptămâni întregi de spital, în care timp m'am sbătut între viaţă şi moarte, am putut să mă gândesc însfârşit la gestul stupid care era cât pe aci să-mi ia viaţa... R.

La Orşova s'au ales de curând cele mai frumoase trei domnişoare ale oraşului.

Dela st. la dr.: D-rele Ibolyka Kardos, aleasă prima, Nutzi Andreevici, a doua şi Nelly Munteanu, a treia.

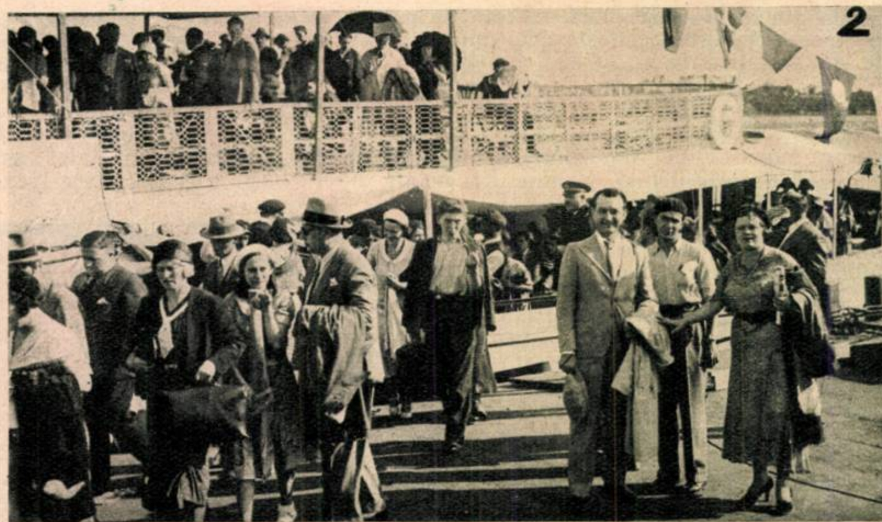
Foto Andor Mikloş-Orşova

A doua excursiune a „Realităţii Ilustrate“ pe Dunăre

Duminică 3 Iulie crt. a avut loc a doua excursiune pe Dunăre, organizată de „Realitatea Ilustrată”. Peste [illegible] persoane din toate clasele sociale, au pornit dimineaţa la orele 7,50 cu un tren special spre Giurgiu, unde s'au îmbarcat pe bordul vaporului de lux „M[illegible]va”, pe care s'a servit o masă copioasă, cuprinsă în costul excursiei.

După [illegible] ore de plimbare pe Dunăre, în sunetele unei muzici de primul ordin, — după ritmul căreia s'a dansat tot timpul, — excursioniştii s'au înapoiat în Capitală cu acelaş tren special, cu locuri numerotate.

Intreaga excursiune a costat 155 lei, inclusiv masa dela prânz.

Tot în acceaş zi a avut loc prima excursiune la Constanţa. Fotografiile de mai sus reprezintă: stg.: debarcarea pe plaja Mamaia, în sunetele muzicei militare: dreapta: baia în mare.

F. B. A.

Cupa balcanică

CUPA BALCANICĂ este competiţiunea de football rezervată ţărilor din peninsula balcanică. Se dispută în fiecare an şi la ea participă Bulgaria, Jugoslavia, Grecia şi România. Anul trecut, s'a disputat pentru prima oară şi a fost cucerită în mod net de România, care pe vremea aceea n'avea încă veleităţi de „mare centru de football”.

Anul acesta, însă, victoria României asupra Franţei, n'a adus decât dezastre. Cum ne puteam aştepta să fim învinşi de Jugoslavi, când noi am bătut Franţa cu 6—3, pe când ei au bătut-o numai cu 2—1. Mai puţin puteam prevedea o înfrângere a noastră de către Bulgaria, care a fost învinsă de Franţa!

Astfel, că în loc să se claseze prima ca în anul trecut, echipa noastră naţională s'a clasat a treia... din patru. Nu se poate spune că unsprezecele nostru a jucat techniceşte slab, dar indolenţa cu care a jucat înaintarea ne-a spulberat orice aşteptare. Cum se poate numi cazul, când un Wetzer sau un Schwartz, e la doui metri de goal şi în loc să tragă, pasează?

Rezultatele matchurilor au fost:

Bulgaria—România 2—0; Jugoslavia—Grecia 7—1; România—Grecia 3—0; Jugoslavia—România 3—1; Bulgaria—Grecia 2—0.

Clasamentul:	1. Bulgaria . .	3.3.—.—. 7= 2. 6
	2. Jugoslavia . .	3.2.—. 1.12= 4. 4
	3. România . .	3.1.—. 2. 4= 5. 2
	4. Grecia. . . .	3—.—.3 1=12. 0.

BOX

Călinescu a făcut match nul cu Beasley

GALA de box de Sâmbătă seară a adus triumful culorilor româneşti. Boxeurii noştri n'au pierdut nici-un match, iar performanţa lui Călinescu în faţa lui Jack Beasley poate fi considerată senzaţională. Matchul n'a fost techniceşte de factură mare, dar fiind foarte disputat, nu a displăcut.

Dumitru Pavelescu, campionul naţional la toate categoriile, a învins prin abandon pe germanul Egon Stief, care a trebuit să se plece în faţa... greutăţii adversarului.

Nicolae Milea, după ce a condus de departe în tot timpul matchului său cu Desnoulet, s'a văzut privat de o victorie, decizia matchului fiind match nul.

Gheorghe Stamate, campionul României la categoria cocoş, a învins la puncte pe francezul Johnny Edwards. Modul net cu care a câştigat Stamate, ni-l arată superior lui Lucian Popescu.

MOTOCICLISM

Duminică s'a disputat pe velodromul din şos. Ştefan cel Mare a doua ediţie a matchului Bertram-Winkler-Zamecsnik. De data aceasta a lipsit însă elementul naţional, slab reprezentat de Ovidiu Ionescu. Bertram a făcut o cursă de toată frumuseţea şi astfel a întrecut de justeţe pe Winkler.

M. SENI

VÂNĂTOARE DE BALENE

Cum sunt învinși giganții mării. — Sute de mii de tone de grăsime plutesc în urma vaporului.

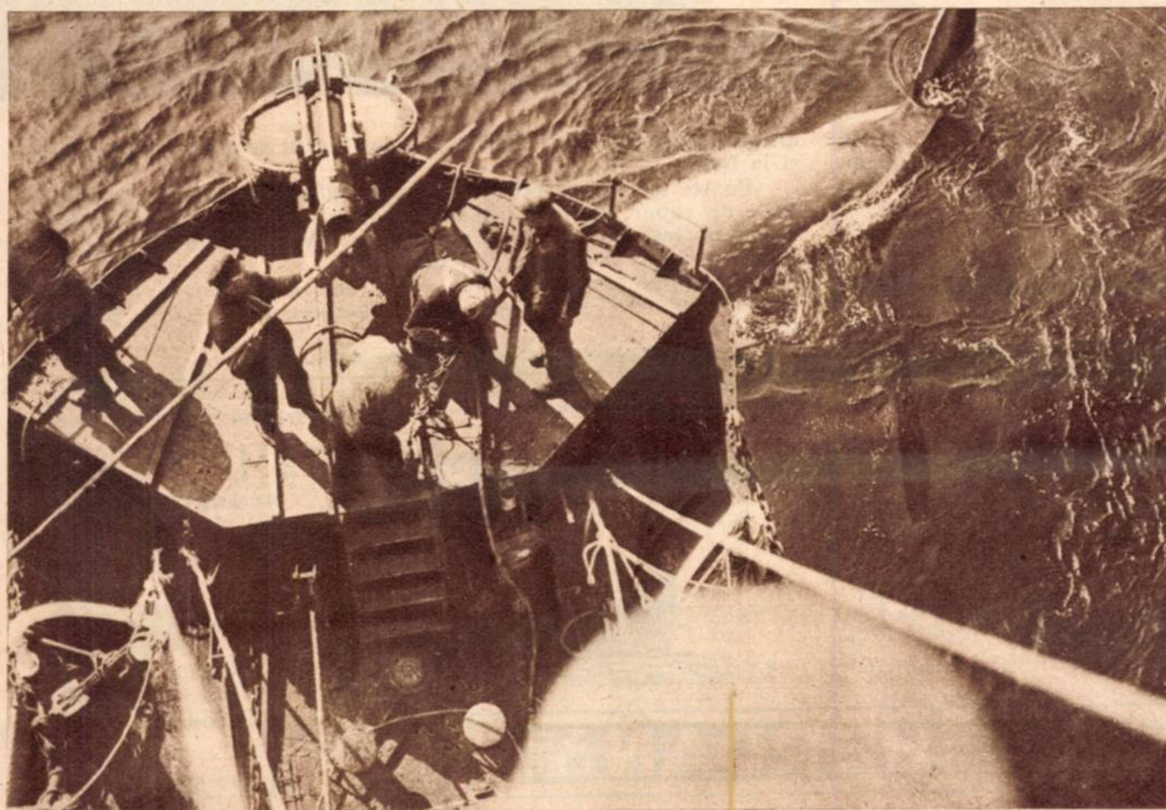
Jos: *O duzină de balene vânate, sunt trase de vapor spre port.* Dreapta: *Un golf în fața insulei Lofote*

Dreapta: *Balenele sunt aliniate în f insulei;* jos: *O luptă inegală. Zadarnic bate balena apa cu coada. Odată ce a primit lancea, devine o victimă a technicei umane*

DIN cele mai vechi timpuri pescarii norvegieni s'au evidențiat drept cei mai buni vânători de balene. Această calitate a lor este foarte logică de altfel, căci numai în regiunile Nordului se mai poate da astăzi peste acești uriași ai mării.

In timpurile mai noi, acum câteva decenii, a început vânătoarea balenelor și în Oceanul Antarctic; dar acolo animalele sunt rare. Vânătorii din aceste regiuni sunt însă tot norvegieni.

Până și societățile anonime care au fost fondate pentru exploatarea produselor vânătoarei de balene, sunt în majoritate, în mâinile norvegienilor.

Când a început vânătoarea balenelor, prinderea acestor monștri era extraordinar de grea. Vânătorii se apropiau în bărcile lor înguste, până la 10—15 metri de „insula mișcătoare", animalul care plutia dormitând la suprafața apei, și-i înfigeau în spinare harpunele prinse de frânghii. Harpunele porniau din mâinile a sute de pescari

.: *Batogii prinşi în timpul vânătorii, sunt atârnaţi la soare, pentru a se usca*

curagioşi şi răsăriau deodată ca o pădure de lăstari tineri.

Toate rănile mortale pe care le primia, animalul mai avea puterea să dea câteva lovituri solide, cu coada, răsturnând întotdeauna câteva bărci, astfel că fiecare vânătoare se termina cu câteva pierderi omeneşti. Dar câştigul pe care-l producea fiecare balenă era atât de mare, încât se risca orice.

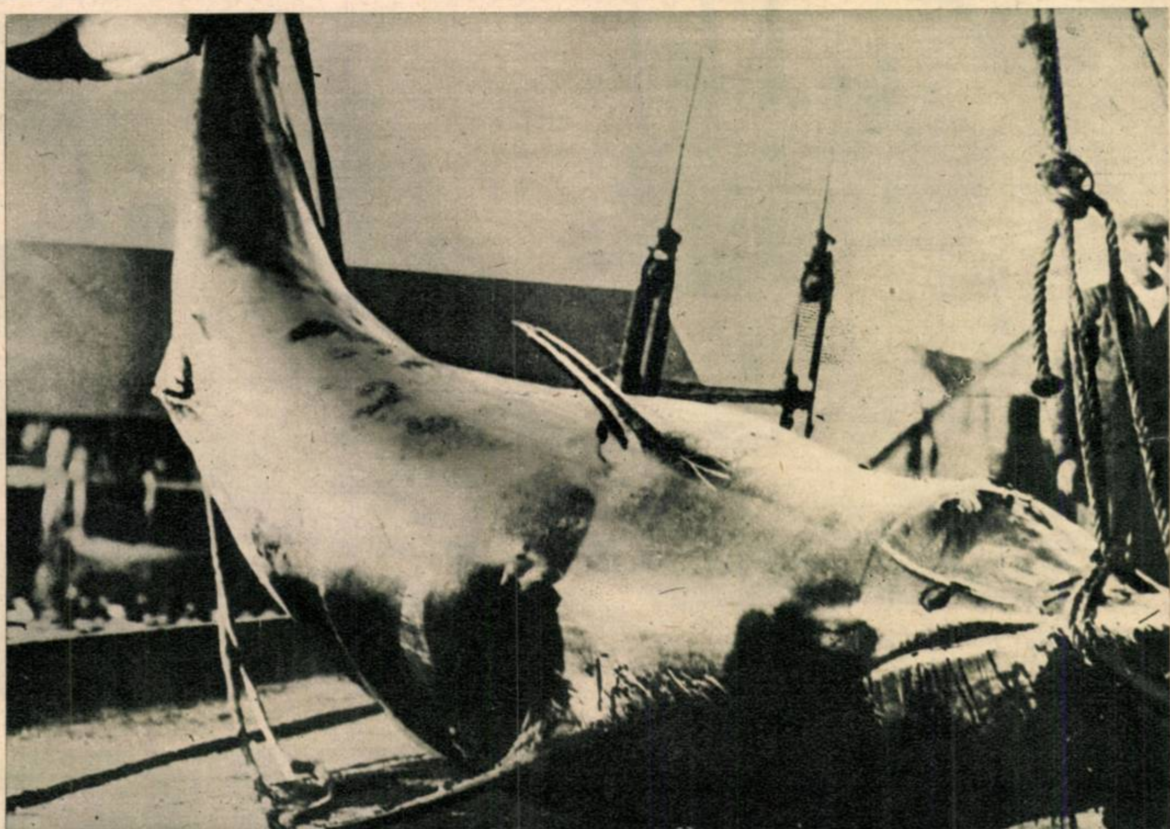
De când însă technica modernă a cucerit toate domeniile, vânătoarea de balene a rămas tot atât de interesantă, dar nu mai prezintă nici un pericol pentru vânători. Prinderea monştrilor se face astăzi după metode absolut moderne. Vapoare construite special pentru acest scop, încrucişează însoţite de avioane, în apele în care trăesc balenele.

Avioanele fac curse de recunoaştere, indicând vaselor locurile exacte unde se găsesc animalele. Vaporul ia drumul indicat şi vânătorii se urcă în turnul din care se vânează, turn situat în prora vasului.

Acest veritabil bastion este prevăzut cu toate instalaţiunile moderne de vânătoare. Când nava a ajuns în apropierea monstrului, acesta este bombardat cu granate şi cu căngi.

Balenele sunt ridicate la ţărm; jos: *Un tip de vânător de balene*

O vânătoare norocoasă are ca rezultat mai totdeauna câteva duzini de balene, care sunt trase de vapor, şi tranşate pe drum bucată cu bucată. Un asemenea vapor de vânătoare este de fapt o mică uzină, prevăzută cu cazane speciale pentru topirea şi fierberea grăsimilor de balenă, care la noi sunt cunoscute ca „untură de peşte'", precum şi cu instalaţii pentru tranşarea şi conservarea celorlalte categorii de peşti ce se pescuesc în timpul vânătorii.

Balenele de Groenlanda au o lungime obicinuită de 25 metri şi o greutate de peste 100.000 kg. Un asemenea animal dă aproximativ 50.000 kg. grăsime, — din care se scot circa 30.000 kg. untură de peşte, — şi 2000 kg. oase. Restul se pierde la tranşat şi la fiert.

Foarte interesant este transportul balenelor vânate, care sunt trase de vapor. Zeci de mii de pescăruşi şi păsări de mare, formează cortegiul mortuar al monştrilor ucişi, dar nu din pietate, cum s'ar putea crede, ci de foame.

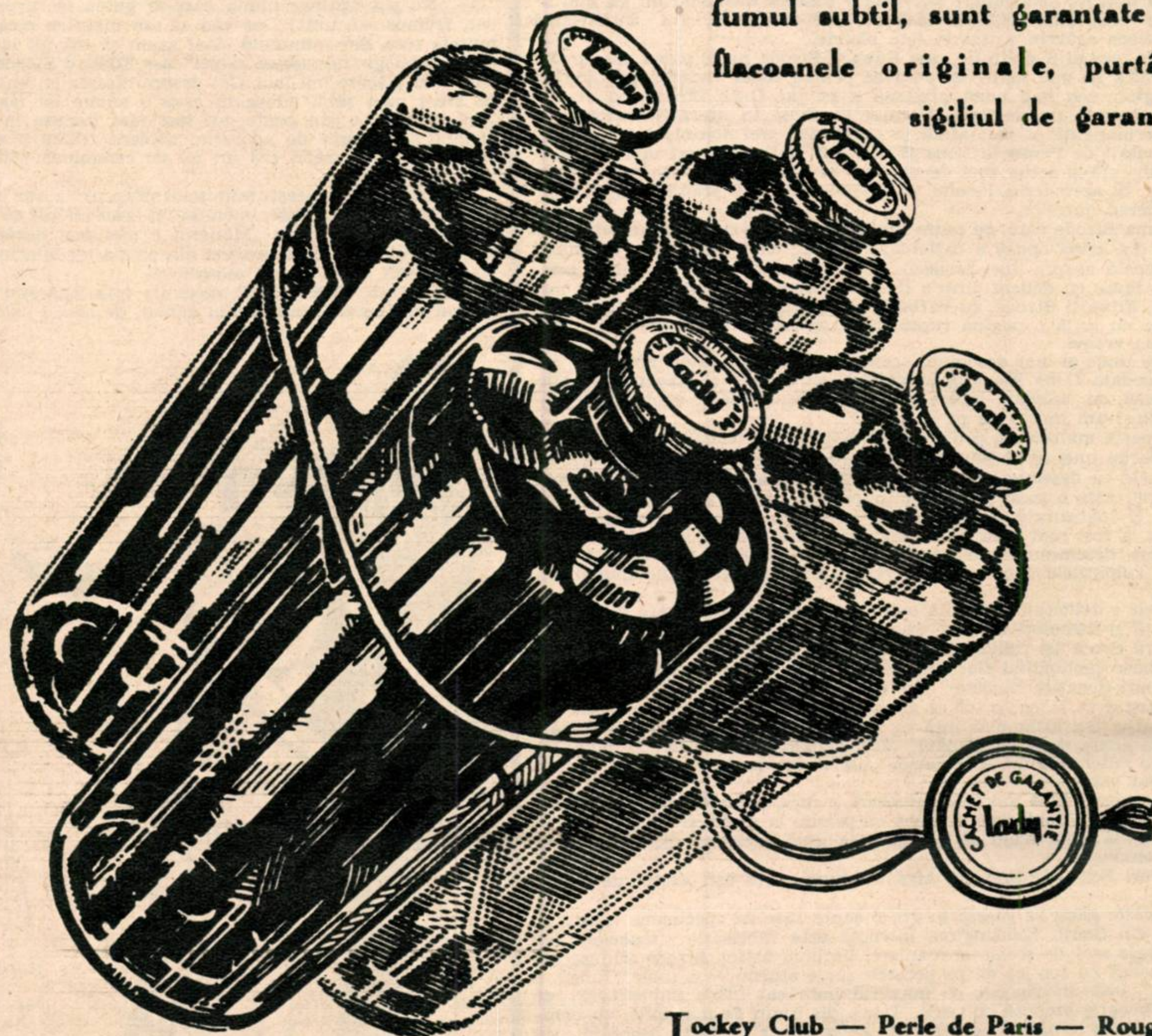
In timpul parcursului fac adevărate incursiuni în trupurile inerte, ciugulind câteva sute de kilograme din fiecare animal ucis...

... Câteva picături din marea de grăsime...

KEYSTONE

Lady anunță NOUILE PREȚURI ale renumitelor sale APE DE COLONIA

Puritatea, cantitatea exactă, parfumul subtil, sunt garantate în flacoanele originale, purtând sigiliul de garanție.

JOCKEY CLUB • PERLE DE PARIS • ROUGE ET NOIR PARISIENNE

distilées par

Lady

Jockey Club — Perle de Paris — Rouge et Noir — Parisienne — acestea sunt apele de Colonia distilate de Lady. Aceste produse se vând acum cu 34% mai eftin decât acum câteva săptămâni. Aceste noui prețuri, atât de simțitor reduse datorită eftinirii materiilor prime, fac ca aceste minunate produse să fie accesibile tuturor. Nu întrebuințați o apă de Colonia de calitate inferioară; e dăunătoare pielei și prin mirosul său, supără pe acei din jurul vostru. • Cumpărați produsele Lady. puritatea și parfumul lor sunt neîntrecute. • Dacă vreți să aveți certitudinea că apa de Colonia pe care o cumpărați e pură și conține cantitatea exactă, cereți flacoanele purtând sigiliul de garanție Lady. Aceste ape de Colonia, inclusiv flacoanele, nu costă mai mult decât Colonia vărsată.

CLARVIZIUNE

Când s'a întâmplat nenorocirea, acum vre-o cinci ani, peluzele Castelului Strode oferiau ochilor întinderi lucioase de un verde proaspăt, iar rododendii bogaţi se încărcaseră de flori trandafirii. Sătenii spun că de atunci, tufişurile n'au mai purtat nici când o podoabă atât de luxuriantă; adevărul e însă că nici unul nu s'a mai aventurat prin împrejurimile castelului de teamă să nu întâlnească fantomateca arătare a tinerei fete blonde...

Nu era tocmai o sindrofie, căci Edward Strode nu le putea suferi. Dar Persis, fiica sa mai mare, îşi adusese pentru toată vacanţa pe Cynthia Storrington, cea mai bună prietenă a sa, iar D-na Strode, îşi avea şi ea musafirii ei, pe eleganta doamnă Fleming. In afară de aceşti musafiri permanenţi, se mai aflau la castel alte trei domnişoare şi doi tineri, invitaţi de Persis la tenis şi ceai, iar Catherine, cel mai mic dintre copii, care-şi serba ziua de naştere, se juca în mijlocul unei duzini de copii, în apropierea lacului şi a bastionului său trandafiriu, sub supravegherea nurselor.

Doamna Strode care, cu puţin înainte prezidase ceaiul ce se servise în salonul din aripa opusă a castelului, se afla acum pe o sofa, în bibliotecă, plecată asupra unei broderii. Trântită comod într'un fotoliu prietena sa fuma cu deliciu dintr'o ţigaretă lungă de chihlibar şi ceva mai departe, Edward Strode, cu bărbuţa lui ascuţită după moda elisabethană, lipia cu grijă o pagină ruptă dintr'un vechiu manuscris, cumpărat în ultima vreme.

— „De unde ai luat desemnul acesta atât de încântător, Marian?" întrebă deodată D-na Fleming apropiindu-se de sofa şi plecându-se asupra gazdei, cu mişcare leneşă şi felină. „Nu din târg, sunt sigură".

— „Nu, l-am imitat de pe o *tsuba*.

— „Foarte mulţumesc pentru lămurire! Ce e o tsuba?

— „Garda unei săbii japoneze. Edward are acum o mulţime şi între ele sunt unele cu desemne foart drăguţe. Am imitat până acum pe cele mai bune. Asta e piesa pe care el pune mai mult preţ — sabia lui Sadamun. E spânzurată pe peretele de aci şi cum nu era detaşată, ca celelalte, a fost mai greu de copiat" zise D-na Strode întinzând broderia. „Vezi, desemnurile unei tsuba trebuesc adaptate formei sale circulare. Tulpiniţele acestea ce se resfiră ca nişte raze, închipuesc fire de orez.

— „Dar e delicios!" Exclamă missis Fleming. „O adevărată minune de delicateţă şi ingeniozitate! Aş vrea grozav să văd originalul!

Edward Srode îşi ridică atunci privirile. „Unele mânere sunt formate din ciubuce închipuind flori bogate, bambuşi încovoiaţi de vânt, bujori sau ierburi acuatice răsucite" zise el. „Dacă vrei, iau cu plăcere sabia jos pentru d-ta Erica; e tot ce am mai de preţ. Nu e mult de când am cumpărat-o. S'a întâmplat însă ca această tsuba să-mi producă o mare supărare acum două săptămâni, când Jenkinson a avut stupiditatea să-i puie autenticitatea la îndoială" zise el încruntându-se.

— „Dar sabia...

— „O, sabia e fără îndoială autentică, e rară, şi foarte veche; un poem în oţel. Mă irită însă prostia aceea cu privire la gardă şi n'am să mă liniştesc până când n'am să am părerea unei persoane mai competinte decât Jenkinson.

— „Dar, Edward" protestă Mrs. Fleming „d-ta eşti destul de competinte.

— „Aceste gărzi se găsesc în vre-o şapte sute de specimene numai la muzeul din South Kensington, întrucât arta fabricării *„tsubelor"* are vre-o şapte zeci de şcoale şi maniere. Vorbind astfel, Strode dăduse sabia cu teacă cu tot jos de pe peretele unde atârna — o sabie lungă, o „katana", uşor încovoiată, cu mânerul îmbrăcat într'o împletitură de mătase neagră, brodată cu perle. Teaca din lemn de magnolia, cu bambus, era veche şi pătată; dar ori cât de bogat ar fi fost decorată, nu te-ai mai fi uitat la ea, văzând strălucirea de oglindă, perfecţia şi eleganţa de linii a lamei, pe care Strode o trăgea acum cu un fel de religiozitate. Şi într'adevăr, Mrs. Fleming uitându-şi dorinţa de-a examina garda zise uimită:

— „Spui că e foarte veche... nu se poate!"

— „A fost făcută acum vre-o şase sute de ani; este datată. Sadamun, faimosul săbier care a făcut-o, a trăit pe la începutul secolului al XIV-lea.

— „Pe la o mie trei sute şi ceva! Edward, e cu neputinţă! Parc'ar fi ieşit abia eri din fabrică! Dar bine, lama săbiei de dincoace la care m'am uitat întâmplător ieri şi care, presupun că nu e chiar atât de vechie, pare să aibă origini cu mult mai îndepărtate... e toată pătată şi lovită.

— „Şi totuş, e cu trei sute de ani mai tânără decât paloşul lui Sadamun. E şi ea o reputată sabie de Toledo, dar dragă Erica, faţă de creaţiile japonezilor, toate celelalte par nişte eforturi copilăreşti. Ştii tu, că o sabie europeană dac'ar fi avut vre-odată un tăiş atât de fin ar fi însemnat ca întreaga lamă să fie fragilă ca sticla, pentrucă săbiile europene au peste tot aceeaş tărie. In cazul de faţă, miezul lamei — partea cea mai strălucitoare — e mai flexibil, tocmai spre a evita riscul sfărâmării. Am străpuns dintr'o singură mişcare o bucată de pânză fluturândă şi cred c'ar pătrunde cu aceeaş uşurinţă în piciorul cuiva, sfredelind carnea şi osul... n'am încercat însă"... încheiă el zâmbind.

— „Dar ce sunt desemnurile astea confuze, dealungul tăişului?" întrebă doamna Fleming, plecându-se asupra armei.

— „Este yakiba, simbolul temperanţei. Există 32 de modele pentru acest desemn.

— „Dumnezeule!

— „Acum am să-ţi arăt ceva interesant" zise amfitrionul pornit. Vezi, aici unde yakiba înconjură vârful săbiei — „boshi" — şi ia o altă formă?

— „Da, dacă ceva atât de confuz, de nedefinit se poate numi formă. Imi vei spune, presupun că există mai multe categorii...

— „De sigur. Aceasta pe care o vezi însă era uzitată doar de săbierul care a făcut această sabie, de Sadamun, elevul favorit al lui Masamun; forma lui reprezintă partea superioară a capului lui Jizo, zeul copiilor şi care e în genere reprezentat de un bărbat tânăr şi frumos.

Missis Fleming, isbucni în râs.

— „Nu pot distinge nimic, care-ar putea să sugereze capul unui bărbat, frumos sau urât! Dar văd că am înaintea mea un lucru de o frumuseţe rece, dar minunată. Stai acum să mă uit la gardă".

— „Inţelegi frumuseţea săbiei" zise Edward Strode cu aprindere. „N'ai idee câtă plăcere îmi faci. Cât despre răceala ei, un poem japonez spune că lama unei săbii aduce în casă o adiere de răcoare, chiar în toiul verii. Săbiile, o ştii poate, au fost mai înainte în Japonia obiecte de veneraţie, aproape de adoraţie; săbierii trăiau o viaţă semi-religioasă şi făurirea unei săbii era un fel de ceremonie sfântă, ce impunea un vestmânt special.

— „Dar ce sunt aceşti minusculi dragoni de aur de pe mâner?

— „Aceştia se numesc „menuki" şi erau meniţi să dea mânei vigoare". Explică domnul Strode „Mânerul e mai nou decât lama, şi tot astfel şi „tsuba"... chiar dacă provine din şcoala lui Miochin, cum se pretinde... Hallo Persis, ţi-au plecat mosafirii?

— „Da tată, chiar acum", răspunse fata, apărând în cadrul uşii şi aspirând parfumul trandafirului gălbui, pe care-l culesese de pe verandă.

Fata, cu ochii legaţi, înainta...

„Spuneau că era prea cald pentru tenis, leneşii, aşa că ne-am întors în salon şi ne-am jucat de-a „transmiterea voinţei". Ştii cum faci tu Daddy când legi pe cineva la ochi şi doi dintre voi îi comandă în gând să facă ceva. Păcat că n'aţi văzut! S'a întâmplat ceva extrem de interesant"...

Văzând că tatăl său se încrunta enervat.

„Ţi se pare stupid tată, dar ascultă! Cynthi a spus că era gata să se supue „voinţei" noastre. Aşa că am legat-o la ochi şi punându-i mâinile pe umeri, eu şi Ralph, am vrut s'o vedem luând de pe măsuţa cu bibelouri cutiuţa veche de tabac japoneză care are pe capac peisagiul acela atât de încântător, şi s'o puie într'un anume loc pe cămin. Ei bine, câteva clipe după ce ne-am formulat dorinţa în gând, Cynthia a pornit încet, s'a îndreptat spre masă, cu noi după ea, a ales cutia dintre celelalte obiecte...

— „Nu-mi place să văd jucându-vă cu un fenomen atât de serios ca hipnotismul" zise Strode.

— „Da ştiu, dar acum ascultă. Cynthia, imediat ce a luat cutia în mână, a început s'o pipăie cu un aier ciudat; apoi, în loc s'o puie pe cămin, s'a aşezat brusc pe sofa ţinând cutiuţa strâns la piept şi a început să

vorbească foarte repede; n'am putut distinge ce anume spunea iar vocea i se schimbase cu desăvârșire. Șiroaie de lacrimi îi curgeau din ochi și părea atât de nenorocită, încât ne-am grăbit să-i luăm cutiuța din mână și să-i deslegăm ochii; curând după aceea s'a deșteptat redevenind așa cum e de obicei. Tăticule, nu mă mai privi așa. Miroase asta, și ai să te simți mai bine!" zise ea vârând trandafirul în obrazul tatălui său, și râzând, părăsi repede încăperea.

— „E ciudat de tot, incidentul acesta, Edward" remarcă doamna Strode, după câteva secunde, lăsând broderia din mână. „Cynthia n'avea de unde să știe povestea ultimului posesor al cutiuței de porțelan".

— „Fata, după cât se pare, e un mediu bun" răspunse soțul, băgând iar sabia japoneză cu grijă în teacă. „Este ceeace se numește de obiceiu, o clairvoyantă — deși după mine clarviziunea se explică aproape întotdeauna prin receptarea unei idei, emanând dela una din persoanele prezente".

— „Nu și în cazul de față însă" zise d-na Strode calmă. „Persis nu știe nimic despre cutiuța aceea".

— „Lacrimile Cynthiei erau deci justificate?" întrebă d-na Fleming.

— „Ultimul posesor al cutiuței de porțelan a fost tare nenorocit" răspunse doamna Strode. „Dar numai Edward și cu mine o știm".

— „Atunci fata e fără îndoială o senzitivă" exclamă Missis Fleming. „Asta-mi pare un dar, care-ar trebui cultivat; ar fi neprețuit pentru un colecționar spre exemplu... Ei, Edward, ai una din cele mai minunate ocazii să luminezi întrucâtva enigma *tsubei* d-tale! Chiamă pe Cynthia și vezi ce va spune!"

— „Mi-e teamă că n'am să pui mult temei pe răspunsul ei. Sûnt sceptic în privința clarviziunei, pentru motivul pomenit".

— „Admiți totuș că fata trebue să fie un mediu. Pune-o la încercare!

— „Altă dată" zise d. Strode „Ai isprăvit cu *tsuba*, Erica?

— „Dar pleacă mâine, Edward" îi aminti soția sa, pe când își alegea un fir de mătase. „Cu trenul de dimineață, imediat după cafea".

— „Vezi deci că nu mai ai când" îl ispiti Mis. Fleming râzând. „Ai putea să încerci mai întâi cu altceva. Robert (se referia la soțul ei) s'ar bucura atât — bietul invidios — când ar afla spre exemplu că mica ta Madonă de Mino da Fiesole, a fost doar opera unuia din elevii săi".

— „Nu-mi pot închipui că Fleming, oricât ar fi el de gelos, s'ar putea mulțumi cu declarațiile unei fetițe ignorante de 17 ani. Experiența, replică Strode sec. Experiența e totuș interesantă.

— „Pentru numele lui Dumnezeu! Să mergem atunci și s'o vedem" exclamă missis Fleming „Poate că Cynthia vorbește acum despre foștii posesori ai vechilor fotolii medievale din salon!

— „Uiți că acum e numai cu Persis" remarcă Mrs. Strode „Jocul s'a sfârșit".

— „Și în nici un caz nu m'aș fi asociat la acea copilărie" observă soțul său. „Dac'aș face o astfel de experiență, totul ar trebui să se petreacă în liniște, aci. Dar fără îndoială, e un nonsens să-ți închipui că acest copil ar putea spune ceva de valoare, asupra unui punct de dispută — ceva despre făuritorul „tsubei" în cazul de față.

— „Pentru că japonezii seamănă prea mult între ei, chiar în ochii unei clairvoyante" sugeră doamna Fleming. „Și pe altă parte, dacă tsuba a fost turnată la Birmingham? Nu face o mutră ca asta, Edward, sunt sigură că nu e așa. Dar chiamă pe Cynthi și vezi ce se va întâmpla! Marian, convinge-l!

Doamna Strode lăsă lucrul din mână „Mă duc s'o rog să vină încoa, dacă ții atât de mult, Erica. Vrei Edward?

Ezitând încă, soțul său încuviință, cu o înclinare a capului, și femeia părăsi încăperea.

— „Are să fie foarte interesant!" zise doamna Fleming, lăsând țigareta din mână. Luând apoi o bucată de brocart vechiu de pe spătarul unui fotoliu, îl întinse în lungime pe „katana" învelită acum în teacă, lăsând doar garda afară. „Știi cum s'o pornești, Edward — se pare c'ar fi nevoie de-o anumită metodă? Am practicat și eu pe vremuri jocul ăsta... dar uitasem adause ea, schimbând tonul, că ai oarecari cunoștințe despre hipnotism. Sunt de părere că va reacționa foarte repede, dacă-i vei porunci să vadă pe japonezul care a modelat aceste încântătoare fire de orez.

Ușa se deschise.

— „Iată pe Cynthi, gata să ne îndatoreze" anunță Persis. „Ce poate face pentru tine, tăticule?

Strode își netezi bărbuța.

— „Draga mea", zise doamna Fleming, întâmpinând-o „eu am vrut să vii — dar stai, nu trebue să știi pentru ce anume. Am auzit că ai spus lucruri foarte interesante despre... despre un lucru petrecut în salon".

— „Eu?' întrebă Cynthi deschizând larg de uimire ochii săi inocenți și visători. Inaltă și foarte subțire, cu părul de un blond cenușiu și trăsăturile fine, adolescenta aceasta era una din acele ființe pentru care s'a născocit cuvântul „eterat".

Doamna Strode reapăru.

— „Cynthia", zise ea „e pe masa aceasta ceva, asupra căruia bărbatul meu vrea să facă o experiență, dacă-l vei ajuta".

— „Dar cum pot s'o fac?" întrebă fata, uitându-se cu sfială la Strode „Oh, nu, renunțați, vă rog. Acolo în salon a fost doar un joc.

— „Nici eu nu-l consider mai mult decât un joc" se grăbi s'o asigure Strode. „Și dacă într'adevăr nu vrei...

— „Oh, Cynthi, te rog, fă-o!" se rugă doamna Fleming.

— „Cynthi, nu fi încăpățânată!" o admonestă Persis mai răstit și poate cu mai multă eficacitate. Apoi adause, într'o șoaptă auzibilă, pe când se apropia de prietena sa:

— „Poți să te prefaci, cum îți va plăcea!

— „Dar nu mă prefac" întâmpină Cynthia încruntându-se. „Nu-mi dau seama de ce spun!

— „Și nici de ce faci? Nu știi c'ai plâns?"

Cynthia deveni stacojie.

— „Persis, n'o plictisi!" interveni doamna Strode. „Dragă Cynthia, nu-i lua în seamă. Du-te înapoi în salon!

Dar Edward Strode, își fixase ochii asupra fetei. Era poate pentru prima oară că-și da seama de excepționala însușire a Cynthiei, deși fata venise în nenumărate rânduri la castel. Super-sensibilă cum se remarca și din aparențe, Cynthi apăru să-și dea seama că în privirile lui era ceva neobicinuit. Il privi drept în ochi, apoi întoarse capul.

— „Voi încerca dacă țineți, domnule Strode".

— „Iți mulțumesc" zise el scurt. Doamna Fleming adause:

— „Foarte drăguț din partea ta, Cynthia.

Persis părăsi timp de câteva minute încăperea, revenind cu o batistă de mătase, bărbătească, care se cunoștea că avusese o întrebuințare similară, cu puțin înainte, și o petrecu peste ochii visători ai tinerei sale prietene.

— „Cine va face experiența?" întrebă ea, înodând capetele. „Eu și cu tine tată?

— „Nu, nu tu pentru că tu nu știi despre ce este vorba". Doamna Fleming mă va asista în... acest joc de-a baba oarba". Părea stânjenit, aproape rușinat, că lua parte, în hatârul vechei sale prietene, la ceeace el considera o copilărie.

Ambii își puseră ușor mâinile pe umerii slabi ai fetei și pentru câteva

minute domni în cameră cea mai desăvârşită linişte. Cynthia în rochia-i de un verde de frunziş proaspăt, stătu la început ca o icoană; apoi, se ridică deodată, cu mişcări rigide de automat şi urmată de cei doi, se îndreptă spre masa bibliotecei. Doamna Strode şi Persis îi priviau. „O mică presiune dirijează cu uşurinţa o fiinţă tânără şi sensibilă ca asta" gândi doamna Strode sceptică şi-şi reluă broderia.

In clipa când făcea această reflecţie, cineva bătu în uşă. Persis ieşi să vadă cine era.

— „Afurisită plictiseală" zise ea cu vocea scăzută către doamna Strode, când se întoarse. „E maiorul Whittingham şi vrea să-l vadă pe tata, într'o chestiune personală. Spune că nu poate aştepta şi că nu-l va ţine mai mult de câteva minute. E în salon".

Edward Strode auzise însă totul.

— „Trebue să mă duc la el. Abia am început". Işi luă mâna de pe umărul fetei „Dragă Cynthi" zise el „scuză-mă! Dacă poţi sta aci o vom lua dela capăt, când mă reintorc; n'am să zăbovesc mult".

— „Să-i scot batista?" întrebă decepţionată doamna Fleming, în timp ce amfitrionul părăsia camera şi fără a mai aştepta vre-un răspuns, o deslegă. „Ia loc, Cynthi, nu cred că Ed. Strode va întârzia mai mult de câteva minute".

Cu o mişcare încă rigidă, Cynthia se supuse, aşezându-se pe scaunul de lângă masă şi aproape imediat una din mâinile-i lungi şi svelte, începu să caute pe suprafaţa mesei. Cu cealaltă îşi acoperi ochii. Doamna Fleming îşi dădu seama că fata „mersese" mai departe decât o crezuse şi că poate nu făcuseră bine deşteptând-o atât de brusc.

— „Ştiu" zise Cyntia deodată, cu o voce cam schimbată" ştiu ce vreţi să ating. E pe undeva, pe aici. Lăsă în jos mâna cu care-şi acoperise ochii şi începu să caute pe masă, pipăind orbeşte cu toate degetele. Atinse astfel sabia înfăşurată în bucata de brocart.

— „Cynthia, de ce-ţi ţii ochii închişi?" întrebă doamna Strode aspru, ridicându-se de pe sofa. „Deschide-i copilă!"

Ochii fetei erau tot închişi, când apucă cu mâna stângă sabia prin bucata de brocart şi când cu gesturi imperioase dădu mătasea într'o parte; apoi, spre consternarea celor două femei, trase teaca „katanei" aruncând-o pe podea. Lama lungă şi ascuţită sclipia goală, pe masa bibliotecei.

— „Ai să te tai" o dojeni doamna Fleming, cu nervozitate. „Şi nu lama ne interesa. Ce face fata asta?".

Degetele dela mâna dreaptă a Cynthiei apucaseră între timp ciucurele de mătase al mânerului, iar cele dela stânga pipăiau tăişul lăsând pete mici pe strălucitoarea puritate a oţelului.

— „Ai s'o păţeşti" murmură Persis, care ştia că o mână neînmănuşată nu putea atinge nepedepsită, sacra suprafaţă.

— „Sadamun a făcut-o" zise Cynthia, cu o voce aspră. „Nici când n'a făcut o lamă mai bună. Străbunicul meu o purta într'o teacă căptuşită cu fier; bunicul meu avea o teacă de aur pentru ea, iar eu...

Tăcu şi deschise mari ochii. Culoarea şi expresia lor se schimbaseră cu desăvârşire; strălucitori şi fioroşi priviau pe fereastra dinaintea sa, iar gura, cu buzele tinere şi fragede căpătase contracţia cruzimei.

Doamna Strode sări de pe sofa.

„Cynthia", zise ea autoritară „pune sabia jos, imediat!"

Cynthia, propriu zis, n'o ridicase, arma se mai afla încă pe masă deşi îi apucase mânerul. In loc să se supuie însă, fata izbucni în râs articulând silabe fără sens, în care revenia mereu cuvântul wakizashi.

— „Persis" zise d-na Fleming, îngrozită „du-te repede după tatăl tău! Ea... asta trebue să înceteze!"

— „O, Cynthia nu face pe ţapul! strigă Persis, pentru ultima dată, punând timid o mână pe umărul prietenei sale.

La acest gest, Cynthia făcu un salt rotind „katana" deasupra capului. Ochii săi păreau înecaţi în extaz, iar ciudatul limbaj îi şuera încă printre buzele contractate.

— Tată! Tată! strigă Persis, fugind pe uşă „Tată, vino numai decât... Tată!

— „A înnebunit" zise doamna Strode repede. „Trebue să-i luăm sabia! Prinde-i braţul!

— „Am să fac din duşmani o teacă!" aiură Cynthia, vorbind la un moment dat englezeşte. Se retrăsese cu spatele spre uşă, trăgând după ea pe doamna Fleming, neputându-i apuca braţul drept, îi prinsese stângul. Pe prag, Cynthia o îmbrânci şi pe când cădea, abătu asupra ei lama strălucitoare şi tăioasă ce pătrunse între decolteul de mătase albastră al rochiei şi colierul de agat tăind carotida şi o jumătate din gât. D-na Fleming căzu pe verandă gemând, şi după câteva minute, muri.

Doamna Strode se retrase o clipă spre sofa. Ar fi putut din câteva salturi să iasă nevătămată din cameră — căci uitase de copiii cari se jucau în celalt capăt al pajiştei. Era însă din fire o femee curagioasă. Luă o blană de urs, intenţionând s'o arunce asupra teribilei arătări de lângă uşă, care rotia acum „katana" în toate direcţiile, strigând cuvinte neinteligibile.

— „Edward va fi aci într'o clipă" îşi spunea Mariana Strode „Edward şi fără îndoială maiorul Whittingham. Dacă-i pot arunca asta peste cap... sau măcar peste sabie... o, Dumnezeule dacă Erica n'ar striga aşa!...

Dar sabia lui Sadamun sfâşia blana aruncând-o cât colo şi capul lui Jizo tăiă adânc în braţul stâng al doamnei Strode. Femeea o luă spre uşă şi sabia o urmări, dar fu salvată de statueta în armură japoneză, ce se afla într'un colţ al bibliotecei. Căzând lângă uşă o auzi pe Cynthia lovind nebuneşte în masca rânjită de sub coif, şi în plăcile lăcuite ale armurei. Totul încetă apoi pentru ea, căci îşi pierdu cunoştinţa.

...Două minute mai târziu, soţul său năvăli în cameră şi o prinse în braţe, pe când afară sub rozele palide ale verandei, maiorul Whittingham galben ca şi ele începea să-şi dea seama că nu mai putea fi de nici un folos fiinţei care zăcea acolo neînsufleţită.

Dar ce se făcuse Cynthia? Ieşise în parc. Copiii cari se jucau lângă rododendrii, crezând că era o glumă, alergaseră întru întâmpinarea ei, şi Jizo, protectorul copiilor ucise pe unul din micuţi. Rododendrii salvară restul, chiar pe cei ţintiţi, fie că fata nu putuse străbate rezistenţa tufişurilor înflorite fie că nu-şi luă osteneala s'o facă, mulţumindu-se să reteze florile. Astfel, sabia lui Sadamun era pătată şi de verdeaţă, mai înainte ca Cynthia să se deştepte, pe marginea lacului... dacă s'o fi deşteptat. E de presupus mai curând că a sărit în lac, frământată încă de acea frenetică poftă de sânge, pe care i-o comunicase atingerea săbiei. Una din dădacele copiilor, rănită şi ea, fu singura martoră a sfârşitului. Cynthia scoase un ultim sunet care putea fi un hohot de râs, sau un strigăt de groază şi apoi, ţinând „katana" ridicată deasupra capului, sări dreaptă în apă. Dădaca, mai înainte de a-şi pierde cunoştinţa, între ramurile de rododendrii, o văzu scufundându-se ca o piatră.

Când reapăru la suprafaţă, nefericita ucigaşă producea impresia unei „Ofelii". Petele de sânge dispăruseră de pe rochia-i verde, iar mâinile-i erau goale şi curate.

In urma acstei tragedii, familia Strode a plecat în străinătate punând castelul în vânzare, dar cum Anglia e ţara superstiţiilor, nu şi-a găsit până acum cumpărători. Samsarii nutresc încă speranţa că trista-i poveste va surâde totuş vreunuia din excentricii milionari americani, pasionaţi după curiozităţi.

Sabia zace în fundul lacului, pătată de rugină. Minuscule ierburi acuatice s'au ţesut între minunate săpături ale disputatei garde. Eventualul cumpărător va pune probabil s'o pescuiască, intrucât e foarte valoroasă.

K. BROSTER

Cea mai nouă metodă de a învăţa înnotul

ÎNNOTUL nu este un sport (mişcare în natură) greu; ci din contră, este unul dintre cele mai uşoare ca mişcare şi cel mai complet exerciţiu de educaţie fizică. Totul se contractă în timpul înnotului şi deci tot corpul se găseşte în mişcare la un moment dat, exersând în acelaş timp muşchii interiori şi exteriori. Uşurinţa de a înnota pentru oameni, este aceea că înnotul are mişcări naturale şi deci sunt tot atât de uşoare ca: fuga, săriturile, agăţările de pomi, marşul în munţi etc., adică tot ce ne obligă natura de a face pentru a trăi în mijlocul ei şi cu elementele ei.

Greutatea înnotului, este de ordin nervos şi lipsa de încredere ce o au oamenii în puterile lor, adică: tăria trupească şi tăria sufletească.

Cea mai nouă metodă de a învăţa înnotul (metoda Lt. Paul Epurean) se bazează pe educaţia sufletească, principial, s'apoi pe educaţia mecanică, adică mişcările de înnot. Inainte vreme se credea că învăţând mişcările de înnot, şi exersându-le cât mai des, vei putea învăţa înnotul. Totuş aceasta mergea extrem de anevoios (lipsia încrederea individului) şi de multe ori elevul care învăţa, nu ajungea decât să se bălăcească, zicând că înnoată şi acest lucru la o apă puţin adâncă şi fără a putea face o mişcare, care să-i asigure un avantaj oarecare.

Cercetându-se cauza acestui inconvenient s'a ajuns la concluzia că, omul, *deşi face mişcările mecanice foarte bine, totuş păstrează o teamă de apă, din cauza necunoscutului ei.* Şi atunci noua metodă de a se învăţa înnotul, dă ca prim exerciţiu în arta de a înnota: *obişnuinţa cu apa.* Ce este această obişnuinţă cu apa? Este educaţia nervoasă a individului care începe să înveţe acest sport, adică încredinţarea lui că apa în care intră, nu-l va trage în fund, nu-i va intra în urechi ca să nu mai iasă, sau în gură ca să-l sufoce. Lucrul nu este atât de uşor, întrucât orice individ are o teamă de apă, din cauză că nu pune mintea la contribuţie, în momentul când intră în apă, adică să-şi pună întrebările:

— „Mă pot eu înneca în această apă de 0,75 metri?

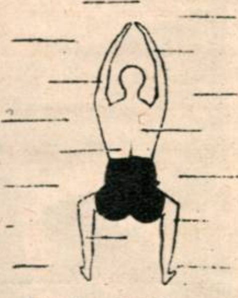
Intră apa în urechi, nas, gură fără ca să mai iasă de acolo?

Aceste întrebări puse şi, văzând sutele de oameni cari se sbenguiesc în apă împrejurul tău, vei intra şi tu şi vei proceda la execuţia technică a mişcărilor care te vor obişnui cu apa. *Căci nu se poate învăţa înnotul fără ca mai întâi să-ţi piară teama de apă.*

OBIŞNUINŢA CU APA (TECHNICA)

Momentul I. Intri în apă până când îţi ajunge la gât.

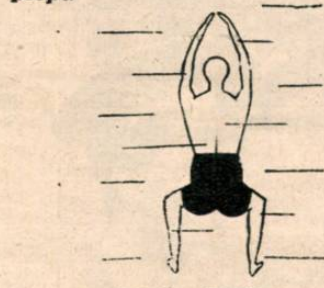

Momentul II. Te laşi uşor în apă, până-ţi trece peste cap (secretul este de-a sufla aerul pe gură şi pe nările nasului, când ai capul în apă; atunci, din cauza presiunei, apa nu poate intra, nici în gură, nici în nas). Se suflă pe gură şi nările nasului, în apă.

Momentul III. Când simţi nevoia de aer, te ridici la suprafaţa apei, prin ducerea mâinilor în lături şi aspiri aerul necesar.

Se trage aerul pe gură în piept.

Momentul IV. Imediat ce ai tras aerul din afară, necesar plămânilor, introduci capul din nou în apă, repetând mişcarea dela început.

Notă. Se fac exerciţii până când se ajunge la un grad oare care de perfecţie. (10—12 mişcări).

PLUTIREA

După ce primul element al metodei de a învăţa înnotul (obişnuinţa cu apa) a fost învăţat se trece la al doilea element. Omul, ca orice lucru menit să alunece pe apă, va avea nevoie de a sta la suprafaţa apei, adică de a pluti. In această mişcare individul concentrează voinţa de-a învăţa înnotul, de a se degaja complet de influenta apei asupra nervilor, şi a stăpâni mişcările în apă. Pentru a se deprinde cu acest element al plutirii, individul nu va face alt ceva, decât să se întindă cu faţa în jos pe luciul

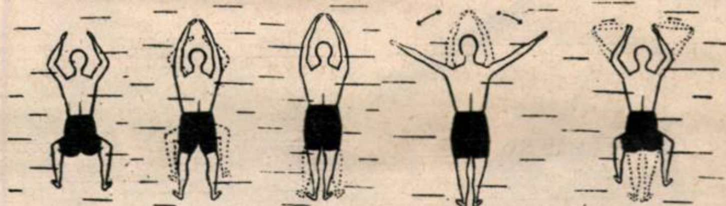
apei (faţa în apă) căutând a rămânea astfel 5, 6, 9 secunde, până vede că poate să plutească la suprafaţa apei, fără a forţa sau încorda musculatura.

Moment general. Se întinde corpul cu faţa în apă, cu picioarele desfăcute mai întâi şi apoi cu ele strânse. Nu se face nici o mişcare. Se caută a se menţine corpul în această poziţie, cât mai mult (10-12 secunde).

ÎNNOTUL PE PIEPT

Fiind stăpân pe apă ca element, adică ne mai fiindu-ţi teamă de apă şi putând să pluteşti pe luciul ei, vei începe atunci să mergi în apă (să înoţi), făcând anumite mişcări din mâini şi din picioare. Pentru începători, cel mai recomandat sistem de înnot, este: piept (brasse, brust sau nemţeşte). Acest sistem este cel mai apropiat de natură (mişcarea broaştelor) cel mai uşor, cel mai avantajos, cel mai plăcut şi cel mai puţin obositor.

MIŞCĂRILE ÎNNOTULUI PE PIEPT

Se respiră (suflă) pe gură

Se aspiră (trage aerul) pe nas (sau pe gură)

Cea mai nouă metodă de a învăţa înnotul are trei principii:

1) Obişnuinţa cu apa (a învăţa să bagi capul în apă).
2) Plutirea la suprafaţă.
3) Mişcarea în apă.

Toate acestea sunt strâns legate unele de altele şi nu se poate începe a învăţa înnotul, decât trecând de la una la alta în ordinea lor numerică. Căci înnotul mai presus decât celelalte sporturi, este o mişcare în natură care cere ca şi sufletul să ia parte la acţiune. Innotul are cele trei elemente care fac ca un sport să fie complet şi nobil:

a) Distracţia (plutirea pe apă).
b) Educaţia morală (curajul).
c) Educaţia fizică (încrederea în forţele trupeşti).

Locot. PAUL EPUREAN
ex-campion nautic de mare fond

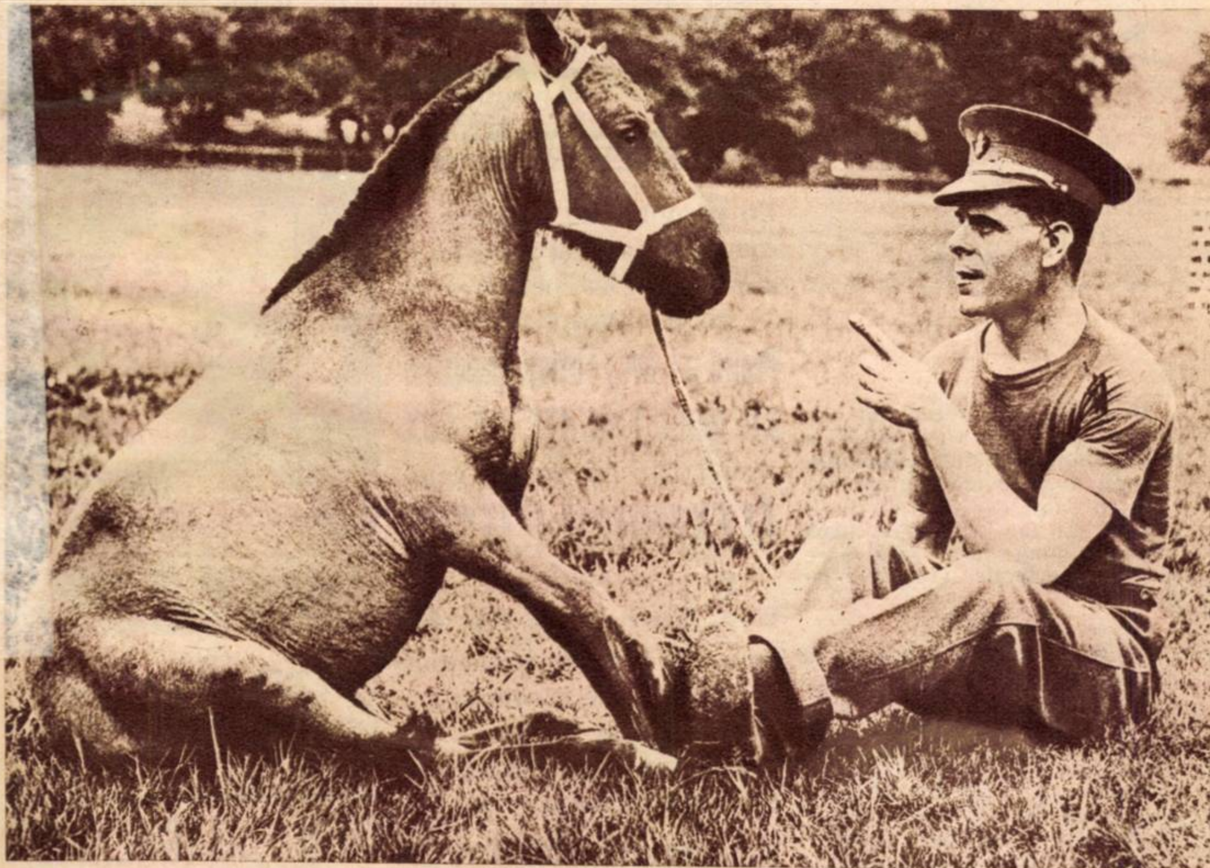
De Luni
până
Duminică

Dr.: *Principele german Leopold de Loewenstein, Wertheim și Freudenburg, s'a căsătorit la Londra cu contesa Bianca de Treuberg, austriacă, în vârstă de 18 ani.*

Sus: *Maestrele de cosmetică din America, au depus un examen la Los Angeles în fața unei comisiuni. In fotografia noastră vedem proba de pensare a sprâncenelor. Tema era ca toate sprâncenele asupra cărora se efectua proba, să obțină aceeaș linie, subțire, modernă.* Jos: *Un poney scoțian primește primele noțiuni de dresură, dela un cavalerist englez.*

Sus: *Suveranii Siamului, cari au fost făcuți prizonieri de revoluționari.* St.: *Sosirea d-lui Petrescu Comnen, noul nostru ministru în Germania, la Berlin.*
Jos: *Emil Jannings cu soția și fiica lui, în parcul vilei sale de pe malul lacului Wolfgang. Actorul petrece aci o vilegiatură bine meritată.* Dr. jos: *Ultima fotografie a celebrei cântărețe Maria Jeritza.*

Sus: *Fotografia noastră reprezintă un instantaneu prins în timpul congresului eucharistic, care a avut loc de curând la Dublin, în Irlanda.*
Jos: *Intre 23 și 25 Iunie au avut loc în toată Germania de Est, demonstrații de apărare contra atacurilor cu gaze. In clișeul nostru, o echipă de demonstranți.*

SPORT

Demonstraţiile detaşamentului român pentru serbările sokoliste

Bucureşti—Braşov 5—0

Sus: *Insigna regală executată la O. N. E. F. de echipa militară română, care va participa la serbările Sokolilor dela Praga.*

Stânga: *O fază din matchul Bucureşti-Braşov.*

Jos: *Echipele Bucureşti-Braşov, fotografiate înainte de match.*

In josul paginei, stânga: *Un exerciţiu în grup cu armele;* dreapta: *un carusel executat de delegaţia regimentului de gardă.*

PE stadionul O. N. E. F. a avut loc în ziua de Sf. Petru şi Pavel, serbarea detaşamentului militar, care va reprezenta România la serbările sokoliste din Praga.

Au asistat M. S. Regele, d. general Ştefănescu-Amza ministrul armatei, d. Gusti ministrul instrucţiunii.

S'au executat exerciţii libere şi cu arma. La urmă, s'au executat cele două cifruri: al Preşedintelui Masaryk şi al Regelui Carol II.

După aceasta s'a executat o repriză de dresaj de către ofiţeri, comandaţi de către d. cpt. Chirculescu.

Sus: *Motocicliştii Winkler (stg.) şi Bertram (dr.) la velodrom.* J[illegible]: *Publicul asistând la cursele de motociclete;* dreapta: *Maria (I) şi Valer[illegible] (II) Tudose („Principele Nicolae") câştigătoarele probei de ciclism;* jos: *î[illegible] curba velodromului.*

DUPĂ aceasta a urmat matchul de football interoraşe, între Bucureşti şi Braşov. Primii, cu o echipă excelentă, au reuşit să înfrângă pe reprezentanţii ţării Bârsei, de care n'a fost pusă niciodată în dificultate.

Echipele s'au prezentat astfel:

Bucureşti. — Solosi, Simsinovici, Russen, Bărbulescu, Vogl, Radu, Em. Dumitrescu, C. Vâlcov, Schileru, P. Vâlcov şi Văleanu.

Braşov. — Sebian, Balint, Szavai, Takacs, Torok, Naggy, Szekely, Vogl, Strock, Bolog şi Csomag.

Echipa Capitalei, în care n'au jucat Lăpuşneanu, Steinbach şi Robe, — deplasaţi la Belgrad, — a făcut totuş o partidă mare. Braşovul, în criză de formă, n'au putut face nimic.

MOTOCICLISM

TOT în ziua de Sf. Petru şi Pavel a avut loc pe velodromul din şos. Ştefan cel Mare, reuniunea internaţională care fusese amânată de două ori din cauza timpului nefavorabil.

Cursa a avut un istoric palpitant. Disputată în trei probe de câte zece tururi, lupta a fost atât de vie, încât până 'n ultimul moment nu se putea prevedea învingătorul.

In prima serie, cei doui corifei germani Bertram şi Winkler, au disputat o luptă dârză. In ultimele două tururi, Winkler reuşeşte să-l întreacă pe Bertram. Concurenţii sosesc astfel: Winkler, Bertram, Szmecsnik şi Cantacuzino.

In seria doua, Cantacuzino porneşte bine şi periclitează pe Winkler, care de altfel e imbatabil. Szamecsnik şi Bertram încearcă în zadar să priveze pe român de locul al doilea şi concurenţii sosesc astfel la potou: Winkler, Cantacuzino, Szamecsnik şi Bertram.

In seria finală, Szamecsnik ia conducerea în primele tururi, iar în cele din urmă trebuie să cedeze în faţa impetuozităţii germanului Winkler.

Concurenţii sosesc astfel: Winkler, Szamecsnik, Bertram şi Cantacuzino.

Clasamentul final:

1. Winkler.
2. Szamecsnik.
3. Bertram.
4. Cantacuzino.

M. Seni

CRIMA BARONULUI Ballard

IN genunchi, pe nisipul aleii, comisarul Bertini mânuia cu precauţiune ipsosul ce-i slujia să fixeze urmele de paşi, lămurit însemnate pe pământ. Il vedeam făcând-o cu un mare interes. Alături de mine, d. Petitvillain, cu mâinile în buzunar, îi cerea într'una amănunte asupra celor ce făcea:

— Va să zică, întrebuinţaţi ipsos foarte fin... Oh! ciudat, foarte ciudat...

De un sfert de ceas, el punea astfel comisarului o mulţime de întrebări anoste, cari mă uimiră, căci îl ştiam mult mai informat decât oricare altul asupra acestui fel de operaţiuni.

In cele din urmă, zise:

— Ipsosul pe care-l întrebuinţezi, costă foarte scump?

Celalt ridică capul, mirat:

— Nu, de loc, pentruce?

— Fiindcă, reluă liniştit maestrul, fiindcă sunt pe deplin convins că tot ce faceţi este absolut zadarnic.

Comisarul ridică din umeri şi se puse din nou pe lucru. De altfel, d. Petitvillain se îngrijia puţin de efectul cuvintelor sale; îmi luă braţul şi mă duse repede spre castel.

Eram cam uimit de chipul puţin cavaleresc cum îl trata pe comisarul Bertini, care trecea drept om de ştiinţă şi ale cărui procedee le observam încă de dimineaţă, cu admiraţie mereu crescândă. Castelul conţilor de Volanges, unde ne aflam de câteva ceasuri, fusese teatrul unei crime ciudate, cu două nopţi înainte. D. şi d-na de Volanges, ducându-se în seara aceea la teatru fuseseră siliţi să petreacă noaptea la Paris, căci proprietatea lor din împrejurimile Vernon-ului era destul de departe de capitală, ca să-i împiedice să se înapoieze după ieşirea dela spectacol. Ei lăsaseră, înconjurată de multe slugi, pe fiica lor, Clotilda, o fată frumoasă, de 24 ani.

A doua zi dimineaţă pe la ora opt, camerista care venise s'o trezească pe d-ra de Volanges, găsise patul gol. In aceiaş clipă, un ţipăt de groază răsună în parter. Un servitor pătrunzând în salonaş, găsise acolo fata moartă, cu faţa la pământ, având o rană în ceafă. O învălmăşeală de nedescris domnia în odaie; se spărsese un geam, ca să se deschidă fereastra, şi cioburile zăceau pe duşumea, unde se aflau deasemeni hârtii, şi o fotografie în ramă a d-rei de Volanges.

Descoperirea acestei crime sălbatece coincidase cu înapoierea d-lui şi d-nei de Volanges. Brigada mobilă, sosită repede la faţa locului, începuse ancheta. Hârtiile care erau pe jos şi cioburile de geam fură amănunţit cercetate. Pe două sau trei foi, ca şi pe unul din cioburi, se găsiră urme foarte lămurite de degete. Fu găsită şi unealta crimei, o cheie englezească de automobil. Cheia aceasta avea numărul 26235 şi numele unei mărci de automobil. O convorbire telefonică îngădui a se stabili că şasiul care purta numărul 26235, fusese vândut cu toate piesele, — şi ele numerotate, — baronului Ballard.

Fu o adevărată lovitură de teatru, căci acest tânăr fusese, cu câteva luni înainte logodit cu Clotilda de Volanges. Baronul ducea o viaţă cam svăpăiată; mare amator de femei, jucător de cărţi, cheltuind nebuneşte, fusese amestecat în două sau trei afaceri suspecte, din care a ieşit basma curată. Totuş, a alarmat cu drept cuvânt nu numai pe d. şi d-na de Volanges, dar chiar şi pe logodnica lui. A urmat ruptura.

Baronul a fost adânc afectat şi servitorii castelului îşi amintesc încă de ultima lui vizită şi plecarea d-lui când a trântit uşile cu o violenţă de mitocan. Toate acestea făceau să crească împotriva baronului bănuielile, stârnite de afacerea cheii engleze. Se luară urmele găsite pe hârtii, pe cioburile de geam, pe cheia engleză, iar baronul fu rugat în mod politicos să dea pe ale lui, ca să poată fi comparate. Tânărul se supuse voios, trădându-şi totuş uimirea. Ele erau absolut identice. Dovada era sdrobitoare, cu atât mai mult, cu cât alte indicii veniră să coroboreze: urmele de paşi descoperite în grădină, erau aidoma cu ale baronului. Pentru anchetatori, în special pentru comisarul Bertini, evidenţa era orbitoare.

Totuş, baronul aduse un alibiu. In noaptea crimei, spunea el, nu-şi părăsise casa din Paris, unde prânzise cu o doamnă. O putea dovedi cu servitorii. Intr'adevăr, ei puseseră două tacâmuri, iar a doua zi dimineaţa, au găsit rămăşiţele unui prânz dublu. Apoi portarul îşi amintia perfect de bine că a deschis uşa necunoscutei vizitatoare; necunoscută, căci baronul nu voia să dea numele mosafirei lui de-o noapte, invocând motive de discreţie uşor de înţeles.

— Inscenare, spunea comisarul Bertini, inscenare minunat ticluită!

Intr'adevăr, dovezile băteau la ochi şi baronul fusese rugat să stea la dispoziţia justiţiei.

Atunci trebui să intervină d. Petitvillain, chemat de bătrâna baroneasă Ballard, mama inculpatului, care nu putea crede în vinovăţia fiului ei. Şi astfel, în dimineaţa aceea am sosit şi noi la Volanges.

Ancheta se sfârşise la castel. Comisarul Bertini mai lua câteva urme de paşi pe alei, căci era un om care ţinea la belşugul dovezilor.

Pe când ne îndreptam spre casă, nu mă putui împiedica să-i spun d-lui Petitvillain:

— Intr'adevăr, d-le, nu prea înţeleg atitudinea dv. faţă de comisar. Pare să se fi arătat pătrunzător şi dibaciu. Indispoziţia pe care i-o arăţi, nemulţumirea ce o laşi să se vadă, seamănă foarte ciudat cu gelozia. El a ştiut să descopere adevărul înaintea d-tale; fii judecător sincer şi dă-i dreptate. Orice altă atitudine este de neadmis şi nedemnă de d-ta.

D. Petitvillain nu-mi răspunse. Totuş, pe când trecem peronul, zise:

—Eşti bun matematician?

Fraza mi se păru absurdă.

— Poate tot atât de bun matematician ca şi d-ta, răspunsei eu jignit.

— Foarte bine, am să-ţi pun atunci o mică întrebare: O suprafaţă de 150 centimetri pătraţi poate fi plasată într'un cadru de 35 centimetri?

— Evident că nu, replicai eu, ridicând din umeri.

— Foarte bine, zise din nou d. Petitvillain. In acest caz voi telefona îndată procurorului, ca să-l pună pe baronul Ballard în libertate, ca să înlăture o eroare judiciară.

Mă părăsi cu aceste cuvinte neaşteptate şi intră repede în casă, lăsându-mă o clipă uluit. M'am înapoiat, ca să-l regăsesc pe comisar, ale cărui lucrări, cum am mai spus, mă interesau foarte mult. Acesta îşi sfârşia operaţia:

— Bătrânul nu prea pare mulţumit, îmi spuse el zâmbind.

N'am răspuns decât printr'un gest evasiv.

Pe când ne hotărîsem să ne înapoiem la castel, ne întâlnim cu d. Petitvillain pe peron. Era întovărăşit de un tânăr înalt, pe care îl mai văzusem. Se numea Desrets, dar toată lumea îi zicea pe numele de botez: Ştefan. Era secretarul baronului Ballard. Părea tare mâhnit de păţania baronului.

—Ţin să vă semnalez ceva, d-le, zise maestrul meu comisarului. Fotografia încadrată a d-rei de Volanges, găsită pe jos în ziua crimei, are şi ea o amprentă a baronului Ballard. E poate cea mai frumoasă din toate câte au fost luate până acum.

Bertini măsură pe d. Petitvillain:

— Mulţumesc, d-le, zise el. Amprenta aceasta va fi o nouă dovadă, dacă mai e nevoe, şi ne va îngădui să socotim afacerea ca sfârşită.

— Intr'adevăr, spuse atunci maestrul meu. Şi totuş, d-le fotografia aceasta îmi va sluji mie să stabilesc netăgăduita nevinovăţie a baronului. Peste două ceasuri, d-le, voi răsturna toată clădirea d-tale!

Comisarul se făcu purpuriu:

— Atitudinile d-tale nu-mi impun de loc, d-le, strigă el. Eu aparţin unei şcoale unde ştiinţa, unde....

Se bâlbâi, se înăbuşia de mânie.

Dl. Petitvillain, fără să răspundă, îl salută ironic şi făcu stânga împrejur, ducându-l şi pe secretar cu sine.

Două ore nu-l mai văzurăm pe detectiv. In faţa casei, după munca lui sfârşită şi furia potolită, comisarul Bertini fuma mulţumit. Au rămas singur cu el, dar nu era tot atât de liniştit. Eram din ce în ce mai uimit de purtarea maestrului meu.

Erau orele cinci.

Ziua era zăpuşitoare şi venia o furtună. In faţa acestei ameninţări, hotărîrăm să ne înapoiăm. Cam îngrijorat de dl. Petitvillain, întrebai pe un servitor dacă l-a văzut.

— Stă de mult cu d. Ştefan, în salonaşul dela catul întâi, îmi răspunse acel om. Dacă domnul vrea să-l duc acolo....

Primii. Comisarul Bertini mă urmă. Ajuns în faţa uşii salonaşului am bătut. Nici un răspuns. Am bătut a doua oară.

— Intră! zise un glas posac. Am împins uşa rămânând nemişcat în faţa ciudatei privelişti ce-am văzut. D. Petitvillain răsfoia cu băgare de seamă o carte groasă. La celalt capăt al camerei, legat burduf, zăcea d. Ştefan. Comisarul se repezi spre pachetul omenesc, care de-abia mai mişca. Fără să mai aibe timpul să-i pună o întrebare, omul strigă într'un suflet:

— Ei bine, da! eu sunt, mărturisesc că sunt eu!

— D-ta, ce? întrebă comisarul.

— Eu am omorît-o pe d-ra de Volanges. Mărturisesc. Lasă-mă în pace acum.

Şi lăsă să-i cadă din nou capul.

D. Petitvillain întoarse spre mine o faţă liniştită şi fericită, răspunzând întrebărilor mele mute:

— Oh, nici nu poţi şti cât de încântat sunt, dragă prietene. Am descoperit al doilea volum din această colecţie veche de Rabelais, al cărui prim volum îl am. Voi cere d-lui de Volanges să mi-l dăruiască. Mi-l va da, fără îndoială, căci recunoaşte că-l merit, fiindcă am dat de gol pe acest netrebnic.

— Dar ce înseamnă asta, în sfârşit? strigă comisarul.

— Domnul şi-a mărturisit vinovăţia, zise cu cea mai mare politeţă maestrul meu. Acum o spune cu multă drăgălăşenie, dar, fiindcă la început avea poftă de împotrivire, am găsit că e mult mai simplu să-l leg cobză. Vezi, dragă d-le comisar, sfârşi el, că-ţi predau pachete bine făcute. Acum ia-l în primire.

Zadarnic îl îmbulzirăm pe d. Petitvillain cu întrebări, că n'am mai putut scoate nimic dela el. Părea că uitase totul şi-şi concentra atenţia asupra cărţii pe care o descoperise şi pe care o frunzăria cu drag.

Comisarul Bertini se hotărî însfârşit să poruncească ducerea lui Ştefan la închisoare. Acest desnodământ neprevăzut stârni mare senzaţie în castel. D. Petitvillain trecea olimpic prin fierberea generală.

Odată cartea obţinută dela contele de Volanges, el îşi puse pardesiul, pălăria şi se pregătia de plecare. Pe când voiam să-l urmez, îmi spuse pe ton de imputare:

—Cum, prietene, nu rămâi aici? Intovărăşeşte la gara cea mai apropiată pe d. comisar. Vei reveni cu el cu trenul. De aici până la gară e o plimbare: şapte kilometri! Haide, la revedere, d-le comisar, sfârşi el, îţi încredinţez pe tânărul meu prieten; are admiraţie pentru dvs.

După plecarea lui, m'am dus în mod maşinal până la uşă şi am înţeles răsbunarea d-lui Petitvillain. Furtuna isbucnise cu furie; era un adevărat potop.

— Şapte chilometri! îmi zisei eu. Şi mi-l închipuiam pe maestrul meu, ironic şi mulţumit, stând boereşte în maşinuţa lui ce alerga spre Paris.

A doua zi dimineaţa, după o călătorie proastă, cu două-trei schimbări şi cu prezenţa posomorâtă a comisarului Bertini, m'am prezentat disdedimineaţă d-lui Petitvillain. Mă primi întocmai ca şi când nu s'ar fi petrecut nimic. Pe când voiam să-l întreb, se anunţă comisarul Bertini, care venia, fără îndoială, să ceară cheia enigmei.

Maestrul meu îl lăsă întâi să se piardă în fraze întortochiate, în care deşertăciunea lui încerca să se salveze. Insfârşit, folosindu-se de o clipă când sărmanul om îşi căuta cuvintele, detectivul spuse:

—In şcoala dvs. d-le, cu care te mândriai au uitat probabil să vă înveţe şi logica. Constat că această lipsă poate avea urmări proaste. Dar, să revenim la fapte. D-ta doreşti să cunoşti mersul micei mele anchete. Ingădue-mi deci o mică întrebare:

N'ai încercat d-ta să reconstitui geamul sfărâmat, prin care ucigaşul a întors mânerul ferestrei?

— Nu mărturisi comisarul. Era, mi se pare, cu totul de prisos.

— Crezi? Eu am făcut-o. Şi aceasta mi-a îngăduit să fac această constatare curioasă: un geam de 150 centimetri pătraţi a servit să se împlinească un spaţiu de 35 centimetri.

— Cum? Dar aceasta e cu neputinţă!

— Vi se pare? Tot aşa mi-am zis şi eu, după o matură chibzuinţă. Am observat atunci că, printre ciobürile de geam, era o bucată mai mult. Lucru curios, bucata aceasta se întâmplă să fie tocmai aceea care destăinuia amprenta baronului. Am aflat pe de altă parte, că în ajunul crimei, se spărsese un geam la baron şi că luase el însuş geamul spart.

— Nu prea pricep, zise comisarul.

— Dacă vrei, numai o clipă. Oamenii din castel pe cari i-am întrebat, mi-au mărturisit că descoperirea fotografiei încadrate i-a uimit. Fotografia aceea n'a fost niciodată sub geam. Din contra, la baronul Ballard, se găsia de două zile, desfăcută din cadrul ei. Inţelegi? D-ta ai luat ca bune urme frumoase de paşi, urmă maestrul meu, dar n'ai fost mirat de faptul că ele nu începeau decât în mijlocul aleeii, iar nu la zidul grilajului?

— M'am gândit la asta, mărturisi Bertini, dar mi-am spus că o parte din ele s'au şters.

— Dacă te-ai fi ostenit să cercetezi drumul ce duce în linie dreaptă, dela uşa bucătăriei până la locul unde încep paşii, ai fi procedat poate altfel. Mai sunt nişte urme uşoare, urme de paşi făcuţi cu băgare de seamă.

— Dar însfârşit, unde vrei să ajungi cu toate astea? întrebă comisarul.

— La aceasta, zise maestrul meu cu tărie: secretarul, ştiind de bijuteriile d-rei de Volanges, s'a hotărît să pună mâna pe ele. Există şi o complice, camerista castelului, de multă vreme amanta lui. (Aceasta n'a fost prea greu s'o aflu). Spre a înlătura bănuielile, a vroit să le arunce asupra baronului, care se ştie că e totdeauna în lipsă de bani. In acest scop, încălţă pantofii patronului. (O pereche lipsia din dulapul baronului, zilele acestea, am putut s'o controlez). S'a dus binişor să-şi regăsească prietena lângă bucătărie, la ora când toţi servitorii dormiau.

Apropiindu-se de fereastra prin care voia să intre înăuntru, îşi accentuă paşii, ca să lase urme. Sparse geamul, intră... şi se găsi faţă în faţă cu d-ra de Volanges, coborîtă fără îndoială să caute o carte. Aceasta se întoarse să strige. El se zăpăci şi lovi cu violenţă în ceafă, nu cu cheia englezească găsită la faţa locului, ci cu aceasta.

Şi d. Petitvillain scoate dintr'un sertar al biroului său, o bară de fier, al cărei capăt purta încă urme de sânge închegat.

Am regăsit acest instrument într'un tufiş, spuse el. Cât priveşte cheia englezească a fost adusă de Ştefan şi părăsită în acest scop. Ea poartă amprentele baronului, fiindcă acesta se serveşte mereu de ea. Dacă aceasta ar fi fost arma crimei, s'ar fi găsit pe ea urme de sânge.

După săvârşirea crimei, ucigaşul se înspăimântă, nu se gândi la giuvaericale şi n'avu decât o dorinţă: să fugă. Totuşi, a avut precauţiunea de a risipi prin odaie diverse obiecte atinse de curând de baron: hârtii, cheia englezească, acest ciob de geam de care v'am vorbit şi până şi această ramă furată baronului ramă în care a introdus o fotografie a Clotildei de Volanges.

O! lovitura a fost bine ticluită, spre a nu putea trezi bănueli. Gândiţi-vă, d-le: baronul ar fi umblat încet. Baronul s'ar fi servit de altă armă decât de o cheie engleză. Numai secretarul putea da o asemenea lovitură. Numai el era de-ajuns în intimitatea baronului. Când am povestit acestui ticălos toate amănuntele crimei sale, uluiala l-a împiedicat să tăgăduiască. A voit să se arunce asupra mea; atunci l-am legat. Aţi venit câteva minute mai târziu.

— E... e foarte bine, d-le, vă felicit, zise comisarul, aproape fără glas. Dar camerista? întrebă el.

— A dispărut din castel aseară. Dar liniştiţi-vă; am vestit pe jandarmii din împrejurimi şi am aflat că a fost arestată astănoapte.

Urmă o clipă de tăcere. Comisarul era sdrobit, iar d. Petitvillain era bucuros de triumful lui. In sfârşit, Bertini se ridică să plece. Foarte curtenitor, detectivul îl întovorăşi până la uşă. In clipa când comisarul era să iasă, el îl opri:

— Bine că mi-am adus aminte, d-le comisar; dă-mi adresa şcoalei dv.

Şi lovindu-mă prieteneşte pe umăr, adăogă:

— Tânărul meu prieten, mi-o cere mereu!

In româneşte de PAUL B. MARIAN

O ANIVERSARE IMPRESIONANTĂ

PROMOŢIA 1917 a ofiţerilor de artilerie, geniu şi marină, după 15 ani de carieră s'a întrunit în Bucureşti, în ziua de 20 Iunie 1932, spre a se revedea, a strânge rândurile şi a retrăi timpurile trecute. La ora 9 dimineaţa s'a oficiat un Te-Deum în curtea cazărmii Malmaison de către P. Inocenţiu Ştefănescu, după care s'a mers la mormântul Eroului Necunoscut, unde s'a depus o jerbă de flori. La ora 13 s'a dat un banchet la „Cercul Militar", iar seara la Luzana.

Fotografia noastră din stânga reprezintă grupul de ofiţeri la mormântul Eroului Necunoscut, iar cea din dreapta, masa la Cercul Militar.

O experienţă de magie eşuată

ÎN numărul nostru de acum două săptămâni am publicat o fotografie trimisă de un corespondent al nostru, clişeu care înfăţişa preparativele pentru experienţa de magie neagră, pe care voia s'o încerce pe un platou de pe vârful muntelui Brocken din Harz (Germania) prof. englez Price, secondat de o tânără fată, domnişoara Urta Gordon, o scoţiană de o frumuseţe rară, „fecioara pură la trup şi suflet", fapt care o făcea să fie aptă pentru experienţa care se proecta.

E vorba, nici mai mult nici mai puţin, decât de transformarea unui ţap într'un tânăr de o miraculoasă frumuseţe, mulţumită unei vechi formule de magie, ce trebuia rostită la miezul nopţii, sub razele lunii pline, pe vârful unui munte. Atunci însă, din diferite motive, experienţa a fost contramandată, mai ales că tânăra domnişoară trebuia să se expună la rigorile unei temperaturi de câteva grade sub zero, îmbrăcată într'o simplă cămaşă albă.

Experienţa a fost, însfârşit, făcută în noaptea de Sâmbătă 18 Iunie şi, — după cum era de aşteptat, a dat greş. Organizatorul ei, d. Harry Price, directorul laboratorului naţional de cercetări psihice din Londra, n'a neglijat totuş nimic, spre a pune în scenă cum se cuvenia această experienţă, care a transportat pentru câteva momente pe cei prezenţi în plin ev mediu.

Numeroşi turişti germani, în afară de fotografi, operatori cinematografici şi reporteri au escaladat voioşi muntele Brocken din massivul Harz-ului (Germania) spre a asista la acel spectacol unic.

Ţapul şi-a îndeplinit rolul în conştiinţă şi dacă experienţa n'a reuşit, n'a fost vina lui: tânăra şi imaculata fecioară a stat mai bine de 40 minute în „cercul magic", înfruntând, — abia acoperită de o diafană toaletă albă, — rigorile unei temperaturi de iarnă, pe când toţi din jur purtau haine groase şi pull-ower-e de lână. Numai luna, care juca de fapt, rolul principal, a lipsit de la apel, cerul fiind acoperit de nori....

Inainte de începerea experienţei, experţi în arta magiei au ţinut conferinţe, locuitori din ţinut, costumaţi, au reprodus dansul vrăjitoarelor din faimosul balet „Noaptea Valpurgiei", din Faust şi totuşi ţapul nu s'a transformat în Adonis.

Fotografia noastră reprezintă un instanta neu luat de corespondentul nostru, care a prins pe placă, ceremonia vrăjitorească de pe muntele Brocken. In mijlocul cercului vedem pe profesorul englez Price şi pe frumoasa scoţiană, miss Urta Gordon, „fecioara curată la trup şi suflet", ţinând de o curea ţapul alb, care în urma invocărilor trebuia să se transforme într'un Făt-Frumos. După cum se ştie, experienţa a dat greş.

DE VORBA CU CITITORII

Nagokaj-Bălți. — Partiturile muzicale de care te interesezi nu se găsesc în România. Nu le are nici casa de locațiune care a prezentat filmul, ceeace înseamnă că n'au fost puse în comerț. Regret deci, că nu-ți pot face... puțină muzică.

Bob Dody. — Zici că posezi *timbrul* lui Moscopol?... Ei bine, eu am posedat odată: un timbru de ajutor, un timbru fiscal, un timbru de pâine, un timbru de aviație și un timbru *sec*... — Ce crezi c'am făcut? Nimic. Cu timbrul lui Moscopol n'o să faci nici d-ta nimic, pentrucă s'au descoperit.. falșuri multe. Totuș — ca să vorbim serios — te sfătuesc să te adresezi personal la direcția muzicală a postului de radio. Nu vorbi însă nimic de *timbru*, căci se poate întâmpla să te confunde cu un agent fiscal și să suporți consecințele....

Pis-Pis-Pis (Atenție d-le Zețar).- 1) Al Capone s'a lăsat să fie arestat sub pretext că n'a achitat taxele la fisc. Se vede cât de colo că e un pretext. Realitatea e că s'a lăsat arestat, ca să fie în siguranță câtva timp, până când *dispar* anumiți „gangsteri" cari-l condamnaseră la moarte. 2) Epistola d-tale mi-e simpatică, firește, cu atât mai mult cu cât, când îți pronunț pseudonimul, adun toate pisicile din mahala...

Monoclu. — Amice dragă, nu te obligă nimeni să saluți titlurile de nobleță. De altfel la noi nici nu există asemenea titluri, sau însfârșit, cele cari există, sunt false... (spre exemplu, al meu). După mine, saluturile și respectul nu sunt altceva decât un fel de *frică* de cel mai puternic, — rămășiță de pe vremea sclaviei... Să distingem însă „bună ziua" de „salutul forțat".

Saxafil. — A fost îmbrăcat în... costum de cercetaș... Ești mulțumit?... Nu văd întrucât te-ar interesa cum se îmbracă un politician de-al nostru când pleacă în străinătate, afară de cazul când acesta ar fi o femee, renumită prin decoltajul ei. Să știi însă că politicianul nostru, în străinătate, nu s'a deosebit prin port de ceilalți oameni de pe acolo.

Niță Oropsitu. — Vrei să te răzbuni pe soția d-tale, pentrucă te tratează ca pe un... câine? Adresează-te, dragă, la societatea pentru protecția animalelor.

Student. — Istoria, în cristalizarea ei, se bazează pe următoarele științe: filologia, etnografia, geografia, numismatica, arheologia, geologia, heraldica, sociologia, paleontologia, cronologia și filozofia... Vezi deci, că nu e deloc ușor să devii istorician și c'ar trebui să porți mai mult respect unui asemenea om, chiar dacă în alte domenii ar fi dovedit el stângăcii.

Rex. — Intâi că nu dau sfaturi medicale (Găsesc că oamenii pot muri și fără concursul medicilor). Totuș fiindcă ții atât iți voi da sfatul solicitat. Imi spui că de vre-o trei săptămâni te doare un ochiu și că nu mai știi ce să faci... Ei bine, fă ca mine: Pe mine de vre-o două luni mă durea o măsea, — ieri am scos-o...

Alo! Alo! — Nu te aprob câtuș de puțin în preamărirea telefonului. Nu sunt arierat și nici dușman al progresului, totuș — am mai spus-o cândva — nu pot suferi această invenție cu care și-a recoltat Graham Bell laurii celebrității. Și am argumente pe care nu mi le-ar putea consteta, decât o aspirantă la titlul de telefonistă, iată-le: Urăsc telefonul pentrucă am făcut socoteala că, timp de cincisprezece ani cât l-am avut în casă, am pierdut — socotind numai o oră jumătate pe zi — peste 8000 de ore, în fata lui, adică vreo doi ani... Urăsc telefonul, pentrucă prin el mi s'a comunicat pentru prima oară, că soacră-mea a scăpat teafără dintr'un accident de automobil (Pentru prima dată audiția a fost clară)... Urăsc telefonul pentrucă la pâlnia lui m'am îmbolnăvit de nervi și tot acolo am învățat să'njur... Pentrucă atunci când aveam de dictat un articol urgent la gazeta cu care lucram, abia la sfârșit, când așteptam să fiu felicitat pentru graba cu care activez, mi se comunica, ironic, că sunt în legătură cu redacția ziarului advers... Pentrucă niciodată n'am reușit să surprind convorbirile secrete ale nevesti-mi, așa cum făcea ea cu mine... Pentrucă... Insfârșit, pentrucă iubiam, cândva, o telefonistă cu glas de Meduză, care — din cauza blestematului de receptor — a rămas surdă... la toate declarațiile mele...

Arlequin.— Când cineva îmi spune lucruri plictisitoare ascult laconic și vorbesc mult.. Dacă te-aș cunoaște, fii sigur că ți-aș vorbi foarte mult...

Candidatul vesel. — Dacă mi-aș pune vreodată candidatura aș avea o metodă foarte practică și — dacă vrei— ingenioasă. M'aș duce la cel mai influent agent electoral al județului, fie el chiar din partid advers, și l-aș spune: „In județul acesta n'am să fiu niciodată ales... Pariez o sută de mii de lei cu d-ta, că n'am să fiu ales..." Ei, și să vezi cum aș obține majoritatea voturilor, chit că afacerea aceasta m'ar costa una sută mii lei... Cu d-ta însă ar merge ceva mai greu. Ești mult mai pretențios: vrei să candidezi la o „slujbă". Pentru asemenea „ambiții" nu am azi nici un fel de procedeu sigur.

Nunucă. — Inundațiile, pe lângă partea lor tragică, au și una comică: pământul în loc să se vândă cu hectarul se poate vinde cu... hectolitrul. Mă iartă însă că nu pot să-ți explic cauza inundațiilor. Dacă îți pune însă cineva această întrebare, răspunde și d-ta foarte natural: „Ploile". Ce? Nu e adevărat?

Două alpiniste. — Vă recomand cu toată sinceritatea excursiile revistei noastre. Toată lumea care a participat până acum la aceste minunate excursii a rămas încântată. Altă distracție pentru Duminică nu văd ce v'aș putea recomanda. Dacă sunteți capricioase și sentimentale, vă recomand câte un șpriț la țap și trei lăutari dela ghiață...

R. 13. — Ramon Novarro este de origină mexicană. 2. Cea mai frumoasă artistă?... Aceea care-ți place d-tale mai mult. (Mie îmi place alta...) 3. Cine ți-a spus că nu joacă Willy Forst? Joacă, domnule, în filmele germane... Sau vrei poate să joace... geambaralele?

N. Maxim. — Actrița aceea, care a apărut alături de José Moyica, este Mona Maris.

Stoian. — Dacă bărbatul „amantei" d-tale s'a purtat atât de ironic, în seara aceea cu d-ta, e semn că știe tot. Ți-a dat să înțelegi că „amanta" te înșeală... Eu, în locul lui, ți-aș fi dat și câteva scatoalce...

Zina-Huși. — Pe Greta Garbo vom avea ocazia s'o vedem în viitoarea stagiune în trei filme noi: „Mata-Hari", „Suzan Lenox" și „Grand Hotel". 2. Ramon Novarro va apărea în „Mata Hari" alături de Greta și în „Fiul Indiei". 3. Despre Marlene Dietrich abia acum ni se anunță că turnează viitoarea-i producție. Cu siguranță că vom vedea-o și pe faimoasa Lola-Lola, în cel puțin două filme.

Furnică. — Nu, să nu crezi, domnule. Lacrimile femeilor sunt ca perlele: optzeci la sută... false. Și-apoi, când o femee varsă lacrimi de „crocodil" să știi că are inimă de „viperă".

J. de S.

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseții

Viorica. Mărarul a apărut, sper să nu îmbătrânească până va apare și rețeta mea în revistă. Iat-o: Câteva legături din acest mărar, lăsate trei zile să macereze într'un litru rachiu de drojdie. Soluția sa filtrează și se adaugă 50 gr. glicerină și 250 gr. apă de ploaie. Cu această soluție veți șterge obrazul în fie care seară cu vată; după care veți unge cu crema ce o aveți. Nădăjduiesc că mărarul vă va mulțumi pe deplin.

Impotriva petelor de pe obraz ce-au apărut există remediu, fii liniștită! Iată: Ac. fosforic pur 1 gr., Alcool 100 gr., Hidrochimonă 3 gr., Apă de flori de portocal 50 gr., Glicerină 20 gr. Tra. Nuca-Vomica 5 gr. Cu această soluție veți șterge bine petele apărute, cu o bucată de vată.

Vei unge apoi cu cremă: Adrenalină soluție 1 ‰ 5 gr. Ung. emoliens 50 gr. Vei urma acest tratament în fiecare seară. Coșurile dispar dacă sunt atinse cu crema: Ichtiol 1 gr., Vaselină lanolină, cc. 10 gr., Resorcină 1 gr., Sulf. precipitat 1 gr.

Marga. Ștofele vărgate în lățime, sau cadrilate îngroașe silueta desigur. Vă trebue dungulițe în lungime, foarte subțiri, pe un fond închis. Picourile mari, bulinele cât nuca, îngroașă de asemenea — albastru stă bine și unei brune, cu condiția să fie albă. Maroul stă foarte prost brunelor negricioase.

Titișor. Nu m'aș fi gândit nici odată că voi fi întrebată ce culoare de vravată să-ți faci, la haină gris. Foarte măgulită că-ți pot fi de folos. Cravata albastră, desigur.

Ivan. Ești negricios și vrei să-ți mai lași și mustață? Vei semăna cu o bucată de cărbune, cu o floare de ciocolată în vârf. Mai ales că mustățile nu sunt moderne profită de ocazie!

LAURA

SERBĂRILE SOKOLILOR LA PRAGA

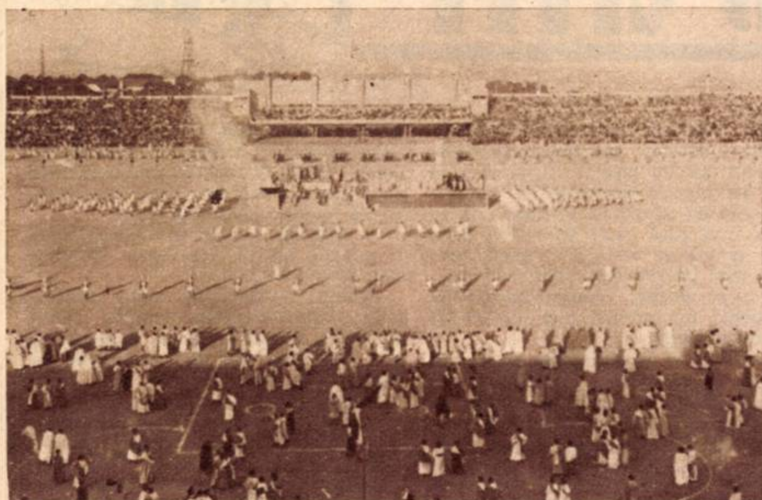
LA PRAGA au început de curând marile serbări ale sokolilor cehoslovaci, la care iau parte câteva sute de mii de tineri sportivi, atât din Cehoslovacia, cât și din celelalte țări slave și amice. Această manifestație sportivă este extrem de impozantă și în numărul nostru trecut am publicat o fotografie, reprezentând figuri gimnastice executate în grup. Simetria exercițiilor zecilor de mii de sportivi, este direct impresionantă.

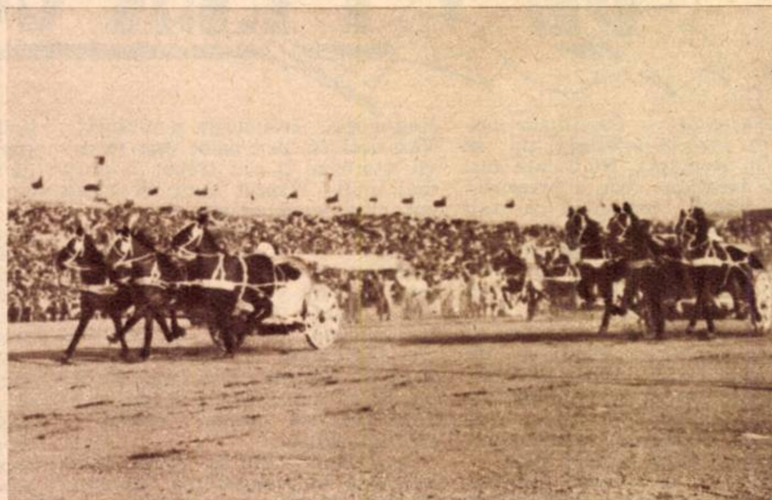
Zilele trecute a plecat la Praga și delegația noastră sportivă militară, care va reprezenta România la serbările sokolilor.

In această pagină prezentăm trei fotografii dela aceste serbări, care arată câteva din exhibițiile sportive, ce dau impresia reînvierii jocurilor olimpice ale grecilor.

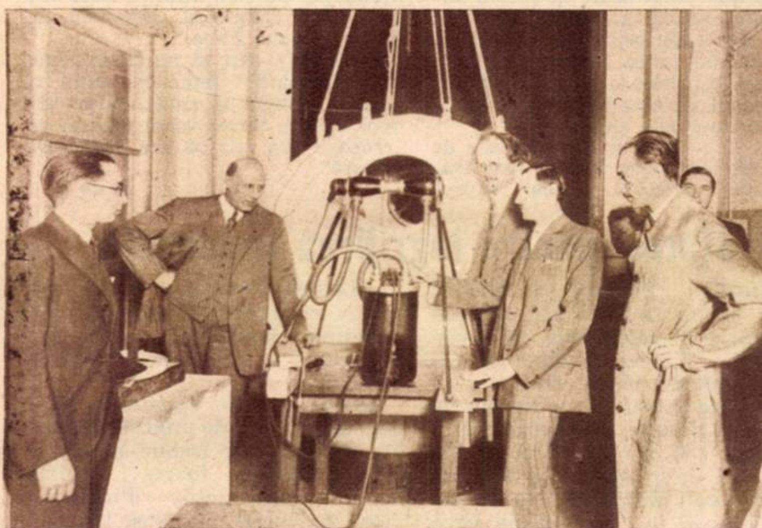
Dreapta: *Un basso-relief viu, reprezentând o luptă.* St. jos: *O cursă de care;* dr. jos: *Exerciții sportive olimpice pe stadionul din Praga.*

Noua ascensiune a prof. Piccard

Profesorul Piccard a terminat construcția noului gondole pentru al doilea sbor în stratosferă. Spre a controla omogenitatea metalului (aluminiu) din care a fost construită această gondolă, ea a fost examinată prin razele Röntgen. A fost întrebuințat un aparat Philips-Metalix, care prin faptul că este conmplet protejat contra razelor X și a pericolului de înaltă tensiune, este cel mai indicat pentru asemenea examene.

Clișeul de sus reprezintă pe Prof. Piccard (în dreapta gondolei lângă aparatul Metalix) în timpul examenului. Prof. Piccard s'a arătat mulțumit de rezultatele obținute.

Campionatul internaţional de box dela Long Island

Note pe marginea matchului Sharkey-Schmelling.—Ecouri din presă.— Va avea loc o nouă întâlnire ?

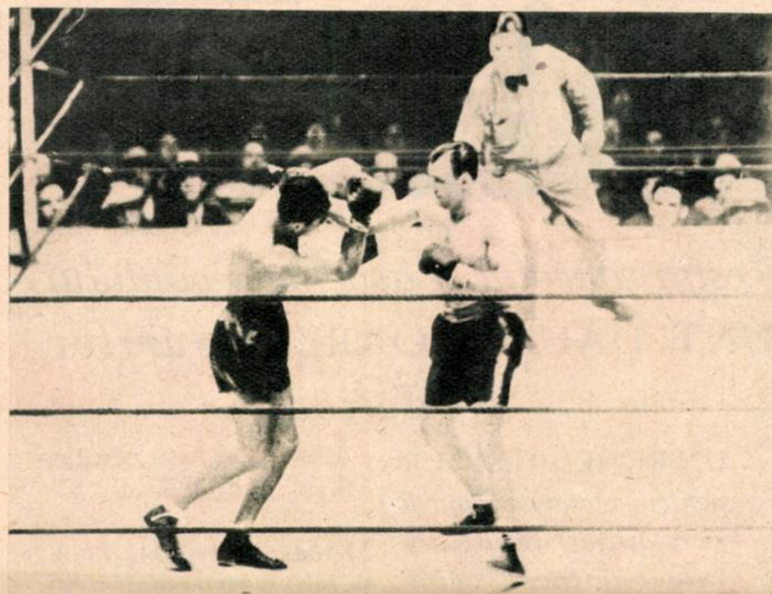
DEŞI matchul de box disputat la New-York pentru tru campionatul mondial al tuturor categoriilor este un fapt consumat, discuţiunile în jurul lui continuă cu aprindere. Se contestă de foarte mulţi justeţea deciziei, care a acordat victoria şi titlul lui Jack Sharkey. Se susţine că Schmelling ar fi fost nedreptăţit şi că decizia trebuia să-i revină în orice cez.

Câteva ziare americane au lansat un svon senzaţional, care a fost apoi reprodus de presa din toată lumea. Se spune că doi din cei trei judecători ai matchului au fost ameninţaţi cu moartea de către gangsteri, în cazul când nu vor acorda decizia lui Sharkey şi că acestui fapt se datoreşte victoria lui. Svonul bineînţeles nu este controlabil.

Un fapt e sigur: Americanii sunt satisfăcuţi că titlul tuturor categoriilor a intrat din nou în patrimoniul unui american.

In 1930, titlul era fără titular, deoarece Gene Tunney renunţase la el. Averea pe care o agonisise cu boxul l-a determinat să reia studiile pe care le întrerupsese, iar gloria i-a permis să ajungă la inima uneia dintre cele mai bogate fete din America.

Matchul disputat între Schmelling şi Sharkey n'a avut un sfârşit frumos. Americanul a fost descalificat în repriza a patra, pentru o lovitură, nereglementară, sub centură. Era pentru prima oară când titlul se câştigă în acest mod.

O fază din matchul Sharkey—Schmelling. Americanul aplică o directă în urechea germanului.

CAMPION SAU NU?

Se iscă o polemică vie. Era Schmelling campion sau nu? După regulele pure ale artei boxului, câştigase matchul. Dar în America sunt două foruri conducătoare ale boxului. Unul pentru teritoriul statului New-York, iar altul pentru celelalte state. Comisia de box din New-York nu îi recunoştea calitatea, în opoziţie cu celalt for, „National Boxing Union".

A trecut un an. Schmelling îşi puse titlul în joc în faţa speranţei americanilor, Young Stribbling. Matchul a fost oprit în repriza a 15-a pentru inferioritatea adversarului, iar Schmelling recunoscut campion.

Dar americanii nu-i acordau încă toată încrederea. Ei nu uitau că nu învinsese pe Sharkey prin forţa sa.

SHARKEY SE IMPUNE DIN NOU

Sharkey profită de acest curent, pentruca să obţină un match revanşă. Intre timp susţinu două matchuri. Unul în termină la egalitate cu Mickey Walker, iar celălalt, însemnă o victorie la puncte asupra lui Primo Carnera.

Atunci i se acordă dreptul la un match de revanşă cu Schmelling. Sharkey porni într'un antrenament riguros, bine înţeles însoţit de reclama obişnuită în America. El organiză şedinţe publice de antrenament, la care se plătia câte un dolar intrarea. O afacere bună... Dar se antrena şi în ascuns...

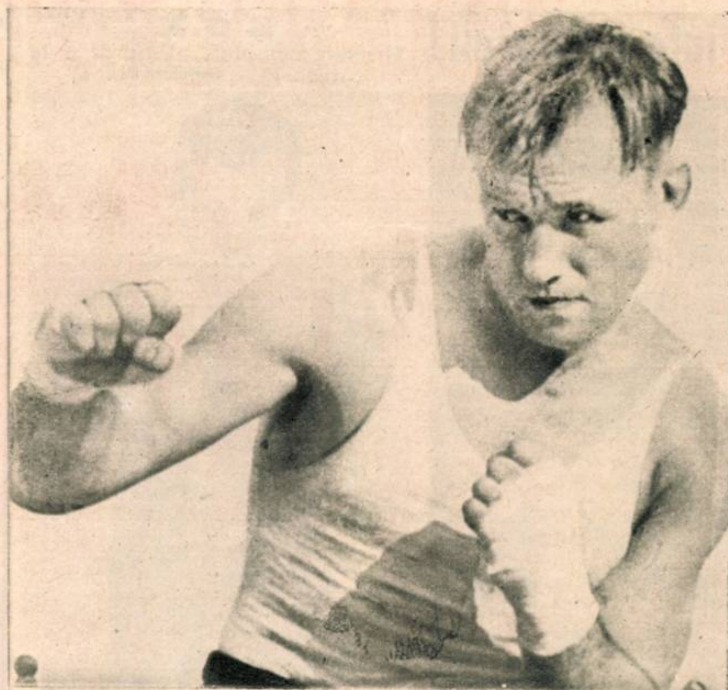
Şi în fiecare zi sburau tot felul de ştiri în toată America, ori că Sharkey a descoperit un partener de antrenament de dimensiunile şi cu metoda exactă de a boxa a lui Schmelling; sau că Sharkey şi-a rupt mâna pentrucă loveşte prea tare, orică să s'a încercat un atentat asupra lui de către bucătarul său, care a vrut să-l otrăvească...

Nici Schmeliing nu se lăsă mai prejos. Işi petrecu timpul în Germania. Dar învăţase trucurile americane de reclamă. Dădea şedinţe publice de antrenament, lansa svonuri asupra dragostei pentru mama sa, asupra raporturilor lui cu artista de cinema Anny Ondra...

Schmelling se întoarse la timp în America. Era hotărît să-şi stabilească definitiv superioritatea.

O SCENĂ INTERESANTĂ

O zi înainte de match cei doi boxeuri s'au prezentat în localul comisiunei de box pentru a fi cântăriţi. Schmelling avea 86 kg., iar Sharkey 91 kg. jum. S'a petrecut cu această ocazie o scenă interesantă. Când îşi văzu adversarul, Schmelling îşi făcu loc prin mulţime, se apropie de el, şi îi strânse mâna. Sharkey a rămas foarte surprins.

Jack Sharkey.

MATCHUL

In dimineaţa zilei în care urma să se dispute competiţia, vremea era cu totul nefavorabilă, şi se credea că matchul nu se va putea disputa în noua arenă, în aer liber de la Long Island.

După amiază însă timpul se îmbunătăţi, iar institutul meteo rologic anunţă că în nici un caz nu va ploua.

Peste 70 de mii de oameni se adunară în arenă, pentru a asista la match. Intrările s'au ridicat la 80 de milioane lei. 700 de poliţişti au ţinut ordinea în interiorul şi în afara arenei. 15 mii de automobile au adus publicul la arenă.

In primele rânduri se aflau o seamă de demnitari ai Americei.

Soţia lui Scharkey sta alături de soţia antrenorului soţului ei un anume Bukley şi de cea a managerului său, Conway.

In timp ce d-na Sharkey stătea foarte liniştită, celelalte două femei strigau câte puteau, pentru a îmbărbăta pe Sharkey.

A fost un match foarte frumos, care a plăcut mult spectatorilor. Schmelling a boxat cu un calm desăvârşit, în timp ce Sharkey era foarte nervos. Germanul şi-a asigurat un avantaj destul de mare în primele zece reprize, când se credea că victoria nu-i mai poate scăpa.

O lovitură puternică a lui Sharkey îi închide lui Schmelling ochiul stâng. Americanul profită de acest avantaj pentru ca până în repriza 15-a să refacă terenul pierdut şi după doi din judecătorii americani, să obţină chiar avantajul. Al treilea judecător, anume Mathison, a dat decizia pentru Schmelling.

O parte din public a primit decizia cu protestări şi fluerături.

CE SPUNE PRESA

Presa americană nu este deasemeni de acord cu victoria lui Sharkey. „Ring" cea mai mare revistă de specialitate din America, scrie că Schmelling a avut avantajul de partea sa. „Herald Tribune" spune că victoria lui Schmelling nu putea fi dubioasă pentru nimeni şi că prin decizia dată i s'a furat titlul.

Presa engleză, care a avut trimişi speciali la faţa locului, se pronunţă deasemeni pentru Schmelling.

Numai ziarele franceze susţin că Sharkey a câştigat la limită.

MANAGERUL LUI SCHMELLING DESCALIFICAT

După pronunţarea deciziei, managerul lui Schmelling Joe Jacobs a avut un incident foarte viu cu judecătorii matchului, cărora le-a adresat mai multe cuvinte insultătoare. Pentru acest motiv, Joe Jacobs a fost descalificat sine die, de către comisiunea de box din New-York.

Schmelling s'a îmbarcat a doua zi pentru Europa. Inainte de plecare a declarat că se consideră cu totul nedreptăţit de decizie. Se duce în Germania, unde va continua antrenamentul cu intensitate. Se simte capabil să-l bată oricând pe Sharkey.

— „Imi voi lua titlul înapoi" a asigurat Schmelling pe gazetari.

Numai că lucrul nu va fi atât de uşor. Americanii vor şti să evite de a oferi din nou şansa unui european, de a ajunge la titlu.

Managerul lui Sharkey, Bucley a şi anunţat că pensionarul său nu îşi va pune titlul în joc înainte de vara anului viitor. El a mai făcut propunerea că adversarul să fie desemnat din învingătorul unui turneau eliminatoriu între Schmelling, Mickey Walker şi Ernie Schaaf.

Oricum, din acest match, averea lui Schmelling s'a mărit cu 30 de milioane...

O. CENDREA

Mai iute ca Nurmi!

Celebrul atlet polonez Kusoczinsky a bătut recordul mondial pe 3000 metri plat, cu 8 minute 18.,8 'secunde. Nurmi stabilise recordul său în 1926, cu 8 minute 17,2 secunde

BOX

Heuser, campion al Europei la categoria semi-mijlocie

În fața a 18.000 spectatori, campionul Germaniei Adolf Heuser din Köln, a învins la Valencia prin k.-o. pe spaniolul Martinez, cucerind astfel titlul european la categoria semi-mijlocie

Căpitanul I. Lăzărescu a prezentat admirabil repriza de dresaj, la serbarea regimentului de escortă regală, în prezența regelui.

SIRENA

PASAGERII vapoarelor ce intră în portul capitalei daneze și lumea care forfotește dealungul promenadei ce mărginește digul, sunt impresionați de ceeace pare să fie 'rupul unei tinere și frumoase fete, bronzată de soare, stând în vârful unei stânci și privind în unda albastră a mării.

Această statue e un monument ridicat în amintirea lui Hans Christian Andersen, poetul danez, cunoscut pentru minunatele-i povești pe care le-a scris în cursul nefericitei sale vieți. Este „Sirena", eroina uneia din cele mai fantastice și mai citite povești ale sale.

„Sirena, una din cele șase fiice ale Regelui Mării se îndrăgostește de un prinț danez, pe care-l salvează dela înnec, atunci când corabia pe care acesta călătoria, naufragiază pe timp de furtună. Iubirea sirenei pentru prinț e atât de puternică, încât se duce la o vrăjitoare care trăia în fundul oceanului, și-i cere să-i dea posibilitatea de a părăsi împărăția apelor, luând formă omenească.

Această dorință îi e împlinită sub condiția că dacă prințul nu se căsătorește cu sirena prefăcută în om aceasta nu s'ar mai putea întoarce în patria sa de sub valuri, ci se va dizolva, prefăcându-se în spumă de mare.

Prințul îndrăgește pe sirena cu chip de om, dar se căsătorește cu o prințesă din țara invecinată și nefericita fiică a regelui mării, se transformă în spumă. Povestea are totuș un „happy end", căci surorile sirenei sacrifică părul dându-l vrăjitoarei și obțin ca sora lor să devină un spirit al aerului, cu posibilitatea de a căpăta într'o zi suflet și loc în cer".

Marele nostru concurs de vitrine

Sus şi jos vedem în cele patru fotografii, elegantele vitrine ale marilor magazine „GALERIES LAFAYETTE", din Palatul „Socec" & Co. (No. 108, 109, 110, 111, 112).

Vitrinele magazinului „BIJUTERIA ELITEI", din calea Victoriei 14 (No. 112).

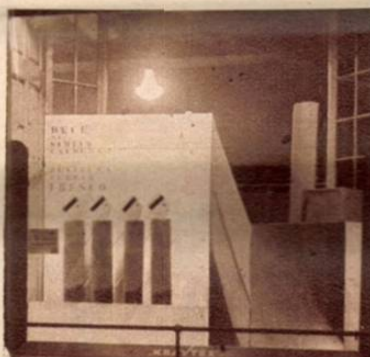
Sus: *Una din vitrinele magazinului „POPP şi BUNESCU" strada Bărăţiei 2 (No. 53).*

Vitrina elegantă a marelui magazin de lingerie bărbătească „EMILIAN" din str. Academiei 2 (No. 79).

Vitrina magazinului de lingerie „CENT MILLE CHEMISES" din calea Victoriei 26 (No. 24).

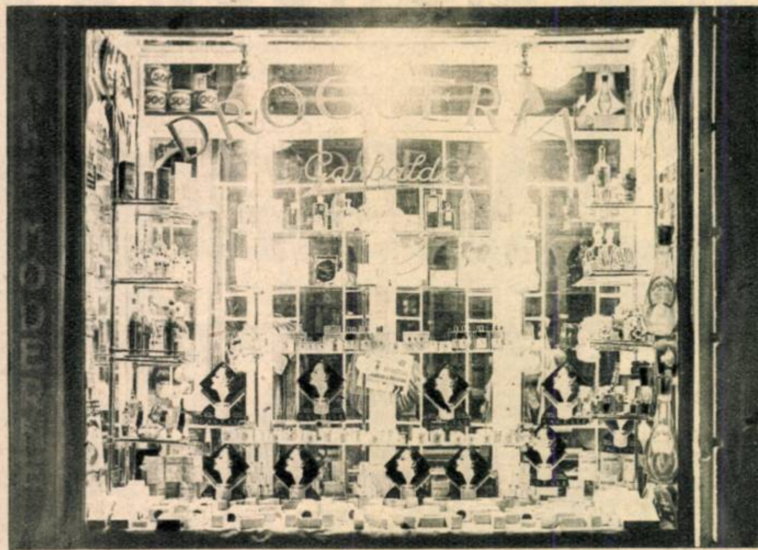
Una din vitrinele marelui magazin de stofe „KRAYTEX" din str. Lipscani (No. 27-28).

Vitrina magazinului de cafea „IDEAL" D. Danielian, din str. Academiei 1 (No. 54).

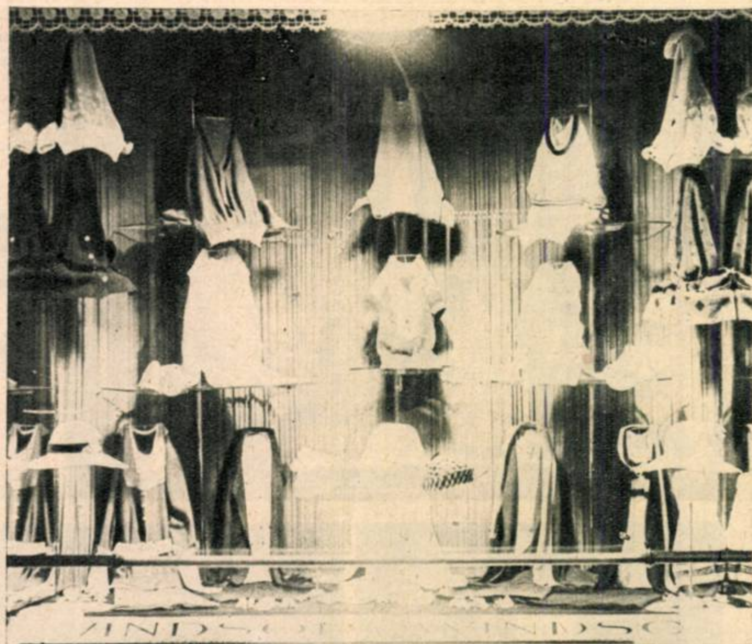
Vitrinele marelui magazin „PRODUSELE ARTEI ROMÂNEȘTI" din calea Victoriei 87 (No. 101).

Vitrina drogueriei „GARIBALDI", din str. Lipscani 4 (No. 77).

Sus st.: *Vitrina magazinului „LA RÂNDUNICA" din str. Carol 68 (No. 84).*

Sus dr.: *A treia vitrină a marelui magazin de mătăsuri „AU BON MARCHÉ" str. Lipscani (No. 13).*

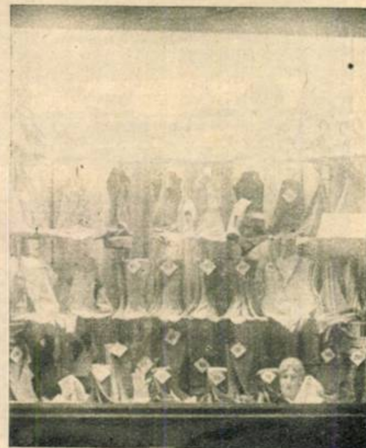
Dreapta: *Vitrina magazinului de ștofe „BROADWAY" din cal. Victoriei 2. (No. 70).*

Jos: *Vitrinele magazinului de mătăsuri „BELLE ROSE" din str. Lipscani (No. 42, 43).*

Sus: *Vitrina magazinului „I. CONSTANȚIU"-WINDSOR din calea Victoriei 15 (No. 96).*

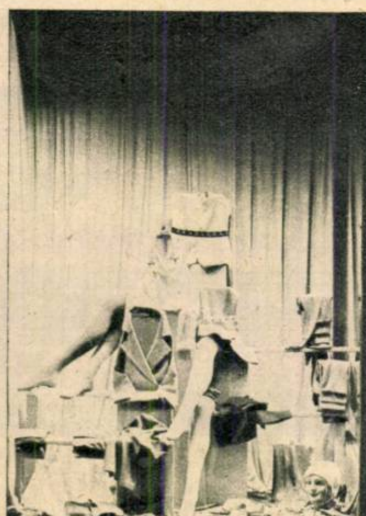
Dreapta și jos: *Trei din vitrinele marilor magazine de tricotaje „HERCULES" din calea Victoriei, str. Doamnei și str. Lipscani (No. 103, 104, 105).*

RATACIT prin UNIVERS

ROMAN FANTASTIC DE RUDYARD MULLTON

Rare ori o stea verde sau violetă apărea în cadrul uneia dintre ferestrele mele. Am reușit să fac câteva notațiuni, privitoare la înregistrările aparatelor, ce luasem cu mine, dar jocul multiplelor mele cârme exterioare, m'a pasionat așa de mult, încât ceasuri întregi leam acționat în toate chipurile. Știu numai că dorind la un moment dat să mă cobor înapoi pe pământ, am acționat plăcile de Alfa. 2., de sub mine. Și cu cât timpul trecea, cu atât o spaimă ciudată mi se strecura în suflet. In adevăr, ora la care, după calculele mele trebuia să ating din nou pământul, trecuse de mult, și totuș, bolidul meu continua să sboare prin infinit.

Ce se întâmplase?

Am cunoscut atunci groaza de spațiul haotic. Mă pierdusem oare în spațiul interplanetar? Am mers așa zile și nopți întregi, într'o agitație crescândă; unele din aparatele mele nu mai înregistrau nimic. Cu tot peretele izolator de căldură, construit de mine, după un sistem personal, aerul din sferă începuse să se răcească.

Probabil că în afara mea era acel frig, al morții totale, frigul vidului dintre planete. După multă vreme am început să-mi dau seama c'am intrat în zona de atracție a unei alte planete decât pământul, și că manipularea fragilelor mele cârme, nu mai însemna aproape nimic, pentru forța extraordinară cu care înaintam spre un astru roșu. Acest astru se mărea din clipă în clipă, dovadă că eu parcurgeam distanța dintre pământ și el, cu o viteză formidabilă. Abia dacă prin această manipulare puteam să încetinesc din când în când viteza. Mai ales în ultima etapă, temându-mă de-o cădere bruscă, care putea să-mi sfarme aparatul de planeta aceea, am căutat să fac tot posibilul, ca prin jocul plăcilor de Alfa să mă opun misterioasei atracțiuni. Cu cât mă apropiam însă de acea planetă, cu atâta un peisagiu ceresc ne mai văzut se preciza.

Foarte târziu, cunoștințele mele profunde de astronomie, au făcut să-mi dau seama de pe petele ce apăruseră pe planeta care mă atrăgea, că înaintez spre Marte. Am reușit chiar să mă plasez, prin imaginație, în punctul din spațiu, în care mă aflam, și să înțeleg că spre nord era așa zisa regiune Isis, din Marte. După altă trecere de timp, am început să disting cu lunetele puternice pe care le aveam, șirurile de munți din planeta ce mă atrăgea. Asemănarea lor cu vârfurile munților noștri pământeni, era foarte mare. M'a uimit însă claritatea de cristal a peisagiului. Desigur că atmosfera acestei planete este mult mai pură, decât a pământului.

Munții aceștia, unii albiți de zăpadă, apăreau ca scufundați în apa cea mai limpede. O lumină puternică reliefa solul chinuit al planetei. Deosebirea dintre ceeace vedeam acum și ceeace întrezărisem odinioară prin telescoapele de pe pământ, era enormă. Cine ar fi crezut că Marte este tot atât de accidentată, ca și planeta noastră?

Gânduri mari m'au năpădit atunci. Am retrăit în minte, reconstituind formațiunea ancestrală a acestei misterioase planete, formațiune care desigur a fost foarte înceată. Ca și în viața de milioane de ani a pământului, sâmburele de lichid incandescent al planetei, a rupt coaja solidificată. Dar aceste transformări s'au făcut desigur cu o putere nemăsurat mai mare decât pe pământ. Așa dar, în fața mea se definiau din ce în ce mai precis profilele munților și chiar ghețarii de pe ei. Văi de o adâncime extraordinară, brăzdau suprafața lui Marte. Și ceeace era mai încântător în acest peisaj de feerie, era cerul, adică culoarea atmosferei reflectate a planetei, nu albastră ca la pământ, ci de un violet admirabil. Pe acest ecran violet se profilau vârfurile acoperite de zăpadă, ale munților, iar mai jos, începea un fel de câmpie imensă pe care cred c'am identificat-o exact, cu câmpia Lybiei, notată astfel de astronomii pământeni, pe hărțile planetei. Această câmpie nu era câtuș de puțin verde ca cele de pe pământ, ci avea o superbă culoare roșie, și poate că era un deșert.

CAP. XVII

PRIZONIER PE MARTE

Un alt fenomen interesant era că, cu cât mă apropiam mai mult de planetă, cu atâta termometrul scădea. Era cert că traversam spații extrem de reci. Pe suprafața globului marțian începură să se deosebească fâșii enorme de culoare verde, pe care astronomii pământeni le-au botezat „Marea Syrtă" sau „Marea Tyrrheniană". Tot ceeace pământenii numesc mări marțiane, nu sunt de loc întinderi de apă, ci pur și simplu, vaste câmpii acoperite de o vegetație măruntă; tot ce e apă pe această planetă, este înghețat. De asemeni, se zăreau bine, așa zisele canale marțiane. Trebuie să vă amintesc că planeta Marte, este de o formațiune mai recentă decât pământul, dar această planetă fiind mai mică, a evoluat mai repede, așa că a devenit un glob înghețat, pe care nu există apă lichidă, ci numai gheață sau vapori. Mi-am dat seama, chiar înainte de a ateriza pe acest glob, că faimoasele canale marțiene, nu sunt decât fâșii de brumă, care strălucesc în soare. Marte este o lume foarte bătrână. Ea reprezintă desigur ceea ce va fi pământul nostru peste milioane și milioane de ani. Dându-mi seama că acest glob este înghețat, am înțeles că am toate șansele să nu găsesc nici o vietate acolo, deoarece, contrar credinței de pe pământ, pe o sferă de ghiață era sigur că viața nu e posibilă. Cel mult poate aș fi putut găsi ființe foarte evoluate, dar pe toată suprafața Marte, deși mă apropiasem foarte mult de această planetă, nu se observa absolut nici o mișcare și nici o vietate. Simțind că mă voi prăbuși în această planetă, am început iară jocul oblonașelor de Alfa 2., modificând viteza și chiar oprindu-mă uneori pe loc. Totuș, ultima etapă a fost vertiginoasă, și am văzut planeta mărindu-se până la proporții, ce aveam impresia că mă vor înghiți. Am pierdut atunci cunoștința, și probabil că ciocnirea balonului meu de Marte a fost groaznică, deoarece, când m'am trezit, n'am mai găsit în jurul meu, decât sfărămăturile balonului, iar dintr'o mică rană dela cap, îmi curgea încă sânge. Așa dar, aterizasem în Marte, unde puteam să respir, deși cu mare greutate. Trăiam. Aceasta era esențialul. Eram deci primul pământean, care a pus piciorul — e drept cam violent — pe sfera marțiană. In jurul meu, se întindea una din acele câmpii înghețate, pe care le observasem încă pe când sburam prin spațiu, spre această planetă. O altă constatare interesantă, pe care o făcui în primul moment, era că sfărămăturile balonului meu erau mult mai puține decât ar fi trebuit să fie. O parte din ele, așa dar dispăruseră. Mi-am explicat a-

cest fenomen, spunându-mi că toate acele fragmente de oblonaşe, care au căzut cu Alfa 2., in jos, şi cu căptuşeala de mătase, sau oţel, in sus, au fost atrase de alte planete şi au dispărut in spaţiu. Cele însă, care erau cu Alfa 2., în sus, rămăseseră toate in jurul meu. Deocamdată nu am atins şi nu am schimbat poziţia acestor cioburi, care imi vor putea fi mai târziu foarte preţioase.

Am verificat apoi poziţia mea in spaţiu, şi poziţia astrelor mi-au confirmat că mă aflu pe Marte. Frigul de aci, cred că era mult mai mare, decât in Siberia noastră pământeană. Din nefericire, termometrul meu se spărsese, dar cred că era poate sub 15 grade sub zero. Un fenomen de asemeni extrem de ciudat, era că, deşi aerul era extrem de rece, totuş erau puncte pe teren, in care zăpada se desgheţa. Târându-mă până intr'unul din aceste puncte, ca să mă pot incălzi puţin, miam dat seama că globul marţian, pe alocuri, radiază probabil o căldură mai mare de cât a pământului. Mi-am amintit atunci, din ceeace citisem pe pământ, că un an pe Marte, valorează cât doi pe pământ, anul marţian având 686 de zile. De aceea poate, zăpada, la pol de exemplu fiind expusă mai mult timp razelor solare, adică 11 luni in loc de 6, se putea topi.

Deplasându-mă dintr'un loc intr'altul, am putut observa că paşii mei erau foarte mari şi că mă simţiam nespus de uşor. Aşa dar, forţa de gravitaţie, pe Marte, era mult mai mică decât pe pământ. Când săriam in sus, puteam să fac un salt enorm, de mai mulţi metri, fără nici o oboseală. Mă aşteptam ca după fiecare stâncă să apară o fiinţă supra naturală. Incepusem chiar să-mi imaginez aceste fiinţe, ce se puteau deplasa uşor pe distanţe enorme şi erau, din cauza micei gravitaţiuni, capabile de lucrări uriaşe. Dar nici o vietate nu-mi apăru. Incepusem chiar să injgheb un mic bordei şi să strâng acolo merindele ce-mi rămăseseră din sfera care sosisem aci.

Mă intrebam cu groază dacă nu cumva planeta e nelocuită şi dacă in acest caz nu eram singurul muritor pe un imens glob din infinit. Dar cu mai multă groază mă săgeta gândul că moştri grozavi vor apărea in faţa mea, sfâşiindu-mă de viu. Contra frigului puteam să mă apăr cu mare greutate. O oboseală grozavă mă abătuse. In cele din urmă, am adormit.

Când m'am trezit, m'am simţit sgâlţâit de un fel de tentacule lungi ar in jurul meu, furnicau sute de fiinţe ne mai văzute. Ceeace m'a isbit mai intâi a fost că toate aceste fiinţe aveau capete enorme; imaginaţi-vă un fel de insecte uriaşe, de forma unor lăcuste verticale, care fac salturi enorme, cu picioarele lor extrem de lungi, ce se indoesc şi se destind, svârlindu-le trupul ca de pe o catapultă. De unde răsăriseră aceşti monştri? In jurul meu, in trei puncte de pe sol, se deschiseră un fel de porţi orizontale enorme, ca de cavou şi din aceste guri eşiau, din fundul planetei, puhoaie de fiinţe fantastice. Mă aflam în mijlocul unui cerc format de marţieni. Ochii lor cât pumnul mă fixau reci şi inexpresivi, trupul lor era verzui, oarecum inconsistent, dar foarte flexibil. Nu aveau maxilare puternice, nici guri mari, ci un fel de dinţişori ca două şiraguri de ţinte albe, neacoperiţi de buze. Unul dintre aceşti monştri se apropie de mine, scoase o serie de sunete guturale, iar eu făcui semn că nu înţeleg nimic. Monstrul păru că dă un ordin şi fui luat pe sus de doi marţieni cari mă ţineau de subsuori şi cari începură să sboare prin aer, literalmente, cu mine, făcând acele salturi enorme ce le servesc drept mers. Am fost astfel introdus pe una din gurile deschise in sol. Coborârăm pe un fel de cabluri, marţienii neavând nevoe de scări, deoarece alunecau pe aceste cabluri in jos ţinându-se cu mâinile de ele. Mi-am dat astfel seama că ei locuesc intr'o mare cetate subterană, desigur pentru a scăpa de frigul dela suprafaţă şi a utiliza căldura internă a planetei lor. Canale speciale care se vedeau construite la suprafaţă, conduceau apa şi sloiurile de ghiaţă in interiorul acestei cetăţi, în mari bazine, de unde, prin adevărate sisteme de canalizare, intreaga cetate era alimentată cu apă. Am fost introdus intr'o sală enormă, unde pe un fel de tron monstruos, se afla un marţian. Probabil, regele sau căpetenia lor. In urma noastră începură să se inghesue in enorma sală, zeci de fiinţe de acestea. Se ţinu ca un fel de sfat cu tot felul de vociferări şi discursuri mai lungi, din care nu inţelegeam absolut nimic. Mi se făcură un fel de temenele, sau poate că se dansa, ştiu că nu-mi puteam da seama de nimic ce voiau să spună şi să facă aceşti monştri. In urmă, mi s'a adus intr'un vas metalic, un fel de supă groasă şi verzue. Voiau oare să mă otrăvească? Nu, deoarece regele gustă din ea şi am inţeles că ei voiau numai să mă hrănească. Mi-era foame. Supa aceasta era un fel de fiertură de iarbă. Aşteptam cu nerăbdare friptura, dar toată masa se reduse la atât. Marţienii erau deci vegetariani şi astfel se explică de ce n'am fost devorat de aceste monstruoase lăcuste. Desigur că ei se hrăniau numai cu acele plante mărunte şi verzui, care cresc pe intinderi enorme, ca un fel de muşchi şi pe care pământenii prin telescoapele lor le iau drept mări...

Prin canalele atât de cunoscute ale planetei Marte, desigur că marţienii intreţin umiditatea necesară, pentru creşterea acestei plante, pe câmpiile lor intinse.

Pe aceste câmpii se văd ici şi colo urmele unei civilizaţii de milioane de ani, ca nişte oraşe pământene ruinate. E cert că inainte de-a fi nevoiţi să se ascundă ca nişte cârtiţe, in fundul planetei lor, marţienii au avut o civilizaţie vastă, la suprafaţă. Din inscripţiile de pe monumentele acestea ruinate nu se poate însă descifra nimic.

In subteranele lor, mi s'a oferit o cameră şi nu-mi lipseşte nimic. Ei vin din când in când să mă viziteze, dar vorbirea lor este redusă şi inteligenţa lor pare că a scăzut mult. Acum am stat zile intregi ca să scriu acest caet in mai multe exemplare. Voi pune aceste exemplare, in cutii, pe care le voi face din Alfa 2. şi le voi svârli in spaţiu, când pământul va fi in faţa mea. După cum v'am spus, o parte din cioburile sferei cu care am sosit in Marte, am reuşit să le păstrez, şi din acestea voi face cutiile. Pereţi de Alfa 2., vor fi interpuse intre forţa de gravitaţiune a planetei pe care locuesc acum şi a pământului, aşa încât să nu fie atrase de Marte, ci numai de pământ. Dacă vreuna din aceste cutii cu caete, va ajunge in adevăr pe pământ şi va cădea in mâna vreunui muritor, il rog să nu comită crima de-a considera cele scrise in acest caet ca o simplă extravaganţă de nebun. Ceeace vă comunic aci, de pe Marte, este adevărul adevărat. Salvaţi-mă!

In cele trei file care urmează vă dau toate formulele şi indicaţiile ştiinţifice, ca să puteţi găsi in Noua Zeelandă, minereul din care se extrage Alfa 2. şi să puteţi realiza, după planurile alăturate, o aeronavă similară cu a mea. Se vor găsi desigur pe pământ câţiva indrăzneţi, cari vor repeta zborul meu spre Marte. Ii aştept, ca să mă salveze de aci şi să mă inapoieze pe pământ de oarece nava mea spărgându-se, am rămas prizonierul acestor ierbivore degenerate, cari sunt marţienii".

Aşa se sfârşeşte caetul lui Gamark.

Cele trei file dela urmă, lipsesc.

SFARŞIT

Echipa de călăreţi japonezi la Olympiadă

Echipa de călărie a Japoniei, pentru Olympiada din Los Angeles, se află în California, la Santa Monica, unde se antrenează în vederea unei competiţiuni.

O ştafetă originală

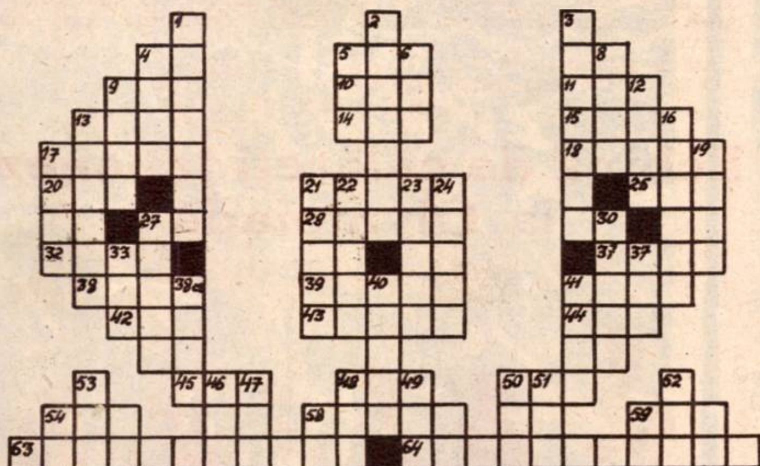
Chelnerii şi bucătarii hotelurilor londoneze se află actualmente în cel mai riguros antrenament. In scurtă vreme va avea loc un mare concurs sportiv, o ştafetă, în care „bastonul" va fi înlocuit prin... şunci fierte, ochiuri la capac, roastbeefuri şi pastete.

Fotografia noastră reprezintă o scenă dela antrenament, când chelnerii primesc în goană ştafeta dela bucătari.

Jocurile „Realităţii Ilustrate“

Concursul nostru pe luna Iulie

PROBLEMA I-a (Incrucişări)

ORIZONTAL: 5) Zeu. 9) Tare. 10) Râu în Asia Centrală. 11) Odă sacră. 13) Reşedinţa de iarnă a regilor din Persia. 14) Plata! 15) Acolo se găseşte Saigonul. 17) Cărturar. 18) Carte de cântări bisericeşti. 20) Revista germană în genul „Magazinului”. 21) Un foarte frumos oraş în Italia. 25) Verb. 28) Melancolie. 32) Amândoi. 38) Notă obţinută la actualele examene de cei *aleşii* între aleşi”. 39) Mişcat din loc. 41) Celebru pictor francez. 42) Răsad. 43) A reface moralmente sau financiarmente. 44) Moşul cu pricina. 45) Personagii din feeria engleză. 49) Plantă. 48) Prima jumătate! 54) Este mai mic decât fluviu. 58) Felinar (Mold.) 59) Usturiau (Mold). 63) Iubăreţ! 64) Prigonită. 36) Personagiu biblic.

VERTICAL: 1) Oraş în România. 2) Fleacuri. 3) Superior sticlei propriu-zise. 4) Pomi. 5) Impărătuş Tr.). 6) Fluviu. 8) Il găsiţi în Persia, făcând pe nobilul. 9) Cauză dureri. 12) Instrumentul lui Pan. 13) Se bazează exclusiv pe circulaţia valorilor, fiind sufletul comerţului. 16) Politica lui tindea să provoace separatismul între America şi Europa. 17) Totalitate. 19) Semn muzical. 21) Patria lui Titu-Liviu. 22) In acest timp (fr.). 22) Referitor la mare. 24) Nume de femee. 27) Sfârşit. 30) Prenumăra. 33) Incă odată! 37) Ceasuri. 38) Port în Ţările de jos. 40) Tragedie de Lessing. 41) Prepoziţie. 46) Articol (pl.) 47) Monedă. 48) Ţărm. 49) Capitol. 50) Staţiune balneară în patria hitlerismului. 51) Care nu s'a reîntors încă în neant. 52) Cale. 53) Parte interioară (fig.).

N.R. Toate cuvintele de câte două litere sunt numai note muzicale!

Prof. MANCHE D'Y

PROBLEMA II-a (Palindrom)

Oricum mă veţi întoarce, eu voiu rămâne tot un gogoman! Să nu-mi adăogaţi un „a” final, căci devin şef de partid...

PROBLEMA III-a (Logogrif)

Dacă am cap, mi-am făcut de cap, răsturnând ordinea lucrurilor; dacă-mi tăiaţi capul, înseamnă că am progresat!...

INTELIGENŢĂ LA PLANTE?

ANI dearândul, părerile savanţilor au fost împărţite asupra întrebării dacă „plantele gândesc”. Nici un naturalist n'a descoperit încă în plantă, un organ, care să aibe o funcţie analoagă cu aceea a creerului, totuş, manifestările a numeroase elemente din regnul vegetal au determinat pe mulţi savanţi să conchidă că unele ierburi, flori, tufişuri şi arbori, nu numai că exercită o facultate de raţiune, dar prezintă reacţii emotive şi sunt sensibile la durere.

Sir Jagadis Bose, distinsul naturalist indian, a condus multe experienţe pentru a determina, dacă plantele au puncte comune cu animalele inferioare şi cu rasa umană şi a ajuns la încheerea că multe plante sunt creaturi inteligente.

D-rul Bose trece asupra acelor plante înzestrate cu puterea de a captura insecte şi mici vietăţi — deşi în cazul acestora s'ar putea dovedi cu uşurinţă existenţa unei oarecare inteligenţe — şi experimentează asupra morcovului obicinuit.

Intr'unul din studiile sale, savantul a pus un morcov într'un mecanism delicat ce înregistra cele mai mici mişcări ale plantei. Această maşină e făcută în aşa fel încât oricare din mişcările subiectului pus sub observaţie e amplificată de o mie de ori prin reflexele unei oglinzi minuscule.

A înţepat morcovul cu ajutorul unor cleşti chirurgicale. In momentul acestei mişcări, oglinjoara a început să vibreze foarte puternic. Cum se poate explica acest fapt altfel decât prin aceea că morcovul a simţit ceva înrudit cu durerea şi că şi-a restrâns celulele.

Realitatea Ilustrată

Cupon de excursie

CUPON DE JOCURI
No. 284

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

CORALUL

Coralul floarea oceanului ce ia forme atât de frumoase, face răni şi tăieturi foarte dureroase în piciorul care se întâmplă să calce pe el. Unele specii de coral înţeapă la atingere, iar frumoasa lor culoare e otrăvitoare pentru piele, cauzând adeseori moartea. Antidotul întrebuinţat de indigeni în acest caz este un ulei, ce se scoate din coada unui soiu de crab, enorm crustaceu, ce se caţără pe arbori, în căutarea nucilor de cocos.

Bon No. 15

pentru premiile de 50.000 lei

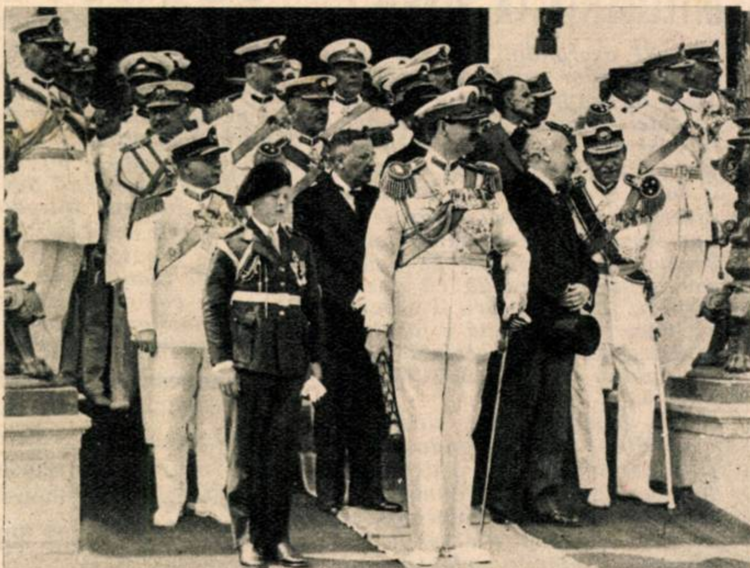
Numele ....

Adresa ....

....

Tăiaţi şi păstraţi acest bon spre a-l trimite împreună cu cele'alte ce vor mai apărea, la sfârşitul concursului.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul” S. A.

Regele Carol, Voevodul Mihai şi membrii guvernului, primind defilarea celor 1000 de sublocotenenţi din noua promoţie (dr.)

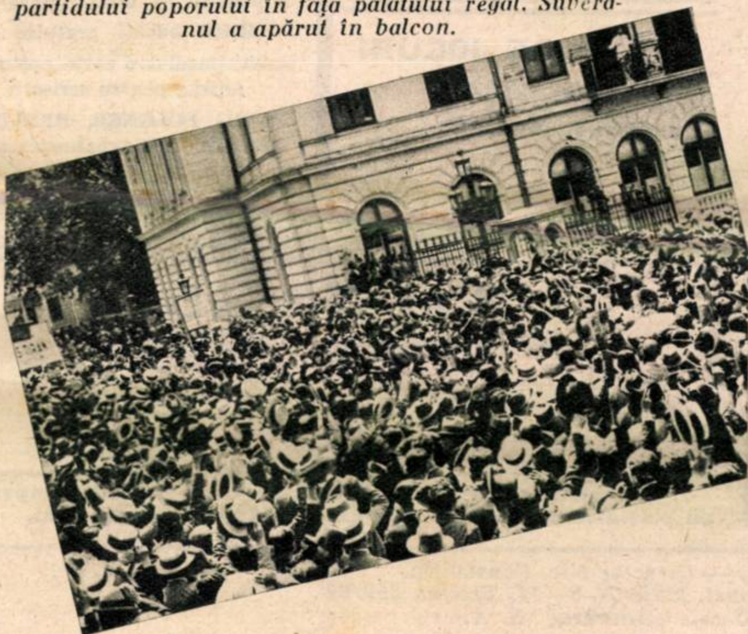

Sus: *Regele şi Voevodul Mihai, urmărind din tribună, demonstraţia militară de sky-uri pe apă* (în mijlocul paginei dreapta). Dreapta: *d. mareşal Averescu, şeful partidului poporului;* jos: *Manifestaţia partidului poporului în faţa palatului regal. Suveranul a apărut în balcon.*

Jos: *Tineretul naţional-ţărănist a organizat Duminică o manifestaţie pe Calea Victoriei. Pentru a nu se ciocni însă cu manifestanţii din partidul poporului, poliţia a instalat cordoane de jandarmi între cele două grupe.*

REALITATEA ilustrată

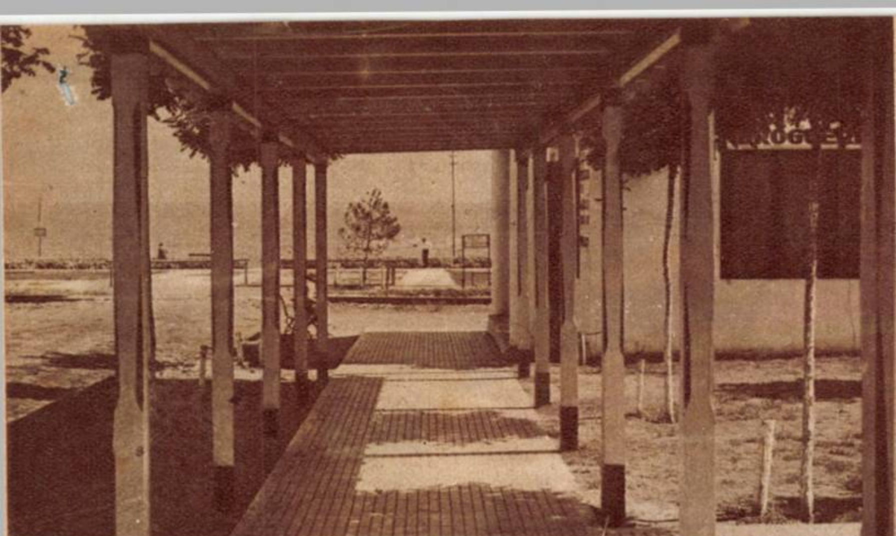
ANUL V. Nr. 285
14 IULIE 1932

LEI 10

PORUMBELU FIERBINTE !!!

Foto I. Berman „Realitatea"

TABĂRA „PRIETENII MĂRII" LA EFORIE

Asociaţia „Prietenii Mării", cunoscută prin propaganda pe care o face pentru viaţa în aer liber, a organizat şi anul acesta o tabără la Eforie (Techirghiol), unde pentru o contribuţie minimă, oricine poate petrece o lună de repaos în briza sărată a mării, pe nisipul fierbinte al plajei şi să-şi

moaie corpul înfierbântat, în unda răcoritoare şi înspumată.

Camaraderia care domneşte tot timpul în această tabără, face cinste organizatorilor. Modul perfect în care funcţionează încuartiruirea şi serviciul de alimentaţie, nu lasă cu nimic de dorit.

In acestă pagină publicăm o serie de fotografii, din această tabără, care reprezintă:

In stânga paginei sus: vedere generală a taberei, cu corturile şi intrarea principală; *sus dreapta:* vedere dela Eforie-Techirghiol; *în mijlocul paginei:* Două fericite pe plaja taberei; *mijloc stânga:* un grup de sportivi înainte de pornirea la canotaj; *mijloc dr.:* Un joc pe plaje, executat de membrii taberei; *mijloc jos:* două studente după ce au luat baia în mare se recreează pe nisipul fierbinte, citind „Realitatea Ilustrată"; *jos stânga:* Un grup de membri ai

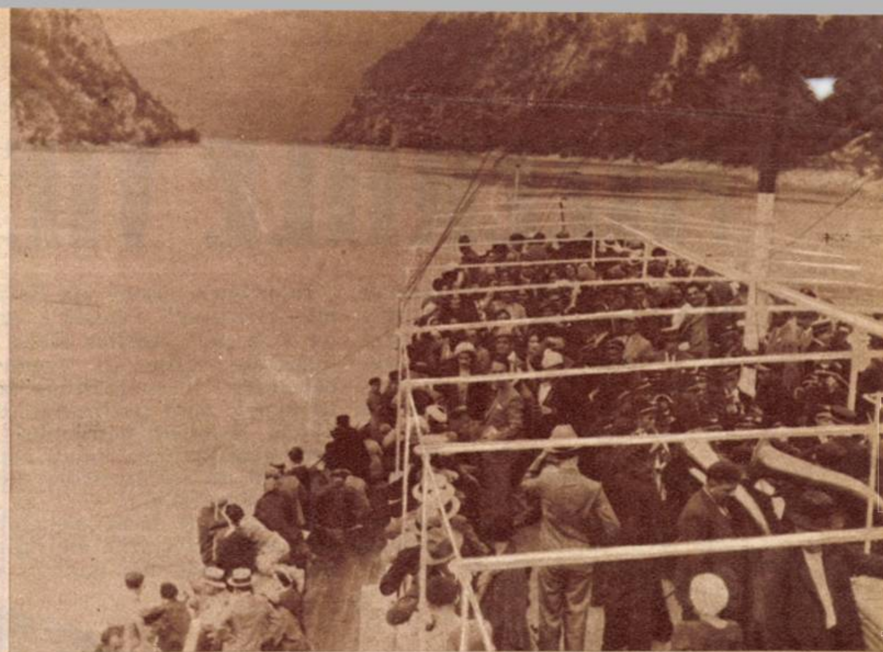
taberei, cari au făcut o fotografie specială pentru „Realitatea Ilustrată"; *jos dr.:* Una din ocupaţiile cele mai importante ale copiilor, pe plajă. Gălețica ridică pe nisip bastioane din acelaş material. Ochii materni plini de grijă, urmăresc lucrarea micii arhitecte.

Tabăra „Prietenilor Mării" dela Movila Techirghiol este un model de cooperaţie şi nu putem decât să felicităm pe organizatori, pentru modul occidental în care au creeat acest loc de odihnă şi recreaţiune pentru funcţionari şi studenţi.

Excursiunea „Realităţii Ilustrate“ la Herculane, Orşova şi Porţile de fier

Excursiunea pe care am organizat-o Sâmbătă 9 Iulie, spre Băile Herculane, Orșova, Porțile de Fier și Cazane, a avut un desăvârșit succes. Excursioniștii au călătorit cu vagoane cu paturi și odhiniți și bine dispuși, au vizitat cele mai pitorești poziții.

Fotografiile pe care le publicăm aci, reprezintă: st. sus: *Debarcarea la Ada-Kaleh;* dr. sus: *Spre Porțile de Fier;* jos: *Trenul in gara Herculane;* jos II: *Excursioniștii vizitând băile Herculane;* dr. : *Dejunul la Poiana Omului.*

(Foto Pick, Carol Zaharia, str. Bis. Enei 10).

Campionatul național de football

Duminică a avut loc în București campionatul național de foot-ball. Pe teren s'au prezentat echipele Venus și U. D. R. (Reșița). Venus a învins cu 3-0 fiind astfel declarată campioană națională de foot-ball.

Tennis

In semifinalele Cupei Davis, urmau să se întâlnească Anglia cu Germania și Italia cu Japonia.

Intre primele două a izbucnit o luptă dârză și până în ultimele două jocuri ale celui din urmă sett din ultimul match nu se cunoștea rezultatul. Grație lui Prenn, Germania a reușit să învingă cu 3.2. Rezultatele technice.

Perry-Von Cramm 6—1 6—2 6—3.

Prenn-Austin 6—0 8—10 6—2 6—3.

Perry-Hughes b. Prenn-Dessart 6—3 6—3 6—4.

Vom Cramm-Austin 5—7 6—2 6—3 6—2.

Prenn-Perry 6—2 6—4 3—6 0—6 7—5.

Angia a avut ghinionul să fie reprezentată de Perry în formă slabă și de Austin bolnav. Prenn a reușit performanțe excelente, invingându-i pe amândoi.

In cealaltă semifinală, e aproape sigur că va învinge Japonia. Singura șansă a Italiei e cu Palmieri să învingă pe Satoh.

MIZERIILE VIEŢII TROGLODITE

OMUL primitiv, puternicul copil al naturii, care trăia în aer liber şi în plin soare, mânca fructele aşa cum le găsia, se culca odată cu apusul soarelui şi se trezia odată cu păsările...

— „Ah!" veţi exclama dv. iată o epocă de sănătate, de vigoare şi longevitate!"

Acesta e tabloul pe care ni l-au făcut scriitorii şi pictorii cu privire la troglodit, dar savanţii au descoperit acum că reprezentarea nu prea e conformă cu adevărul.

„Superbul, înaltul şi vigurosul sălbatec" era mărunt şi foarte debil. Ca înălţime, rezistenţă şi muschiulatură, era cu mult inferior omului mediu de astăzi. Credeţi poate că locuitorul cavernelor a traversat îndelunga-i viaţă cu dinţii sănătoşi, cu oasele şi ţesuturile neatinse de bolile moderne? Vă înşelaţi. Acest copil al naturei, trecea foarte rar de treizeci de ani, dinţii săi erau ciuruiţi de cavităţi, oasele şi ţesuturile erau afectate de tuberculoză, reumatism şi toate celelalte boli ce răspândesc astăzi suferinţa în omenire.

Viaţa troglodită aşa cum au început s'o reconstituiască savanţii după fosile şi alte relicve rămase în urma sălbatecilor dispăruţi, formează unul din cele mai lamentabile tablouri. Cei cari recomandă întoarcerea la natură, ca o reacţie împotriva artificiilor cu care ne-a înconjurat civilizaţia modernă, au uitat cu desăvârşire compensaţiile pe care ni le-a adus această epocă a maşinismului. Nu numai că omul modern trăeşte aproape de două ori cât primitivul, dar are remedii pentru o mare parte din nenumăratele suferinţe şi neplăceri, remedii cu totul necunoscute sălbatecilor preistoriei.

Lord Moynihan, medicul englez, a înlăturat pentru totdeauna mitul că omul primitiv ar fi fost o creeatură sănătoasă şi fericită. Cea mai veche rămăşiţă umană, scheletul omului-maimuţă din Java, cunoscut în ştiinţă sub numele de Pithecanthropus Erectus, prezintă semnele unei profunde afecţiuni muschiulare şi o altă fosilă, a aşa-numitului „Om de Heidelberg", indică o tuberculoză a oaselor.

O oală de lut rămasă de la americanii preistorici, reprezentând un om şaşiu.

In primele secole ale Egiptului, artritismul, o boală a oaselor şi a încheeturilor făcea nenumărate victime în rândurile bătrânilor. In hieroglifele acestei epoci, când civilizaţia era abia la început, bătrâneţea se simboliza printr'o figură reprezentând un om încovoiat de această afecţiune.

E mai mult decât probabil că în aceste prime zile ale Egiptului şi cu atât mai mult în vremurile troglodituluì, nici un individ nu ajungea la o vârstă mai înaintată fără să fie chinuit de boala pe care mulţi reuşesc astăzi s'o evite. Ingroşarea arterelor trece drept o maladie modernă; totuş, cercetări asupra mumiilor egiptene au revelat că faraonul Egiptului care se crede că ar fi asuprit pe Moise şi pe fiii lui Israel, a suferit de această turburare într'un stadiu foarte avansat. Moartea i-a fost însă cauzată de o apendicită.

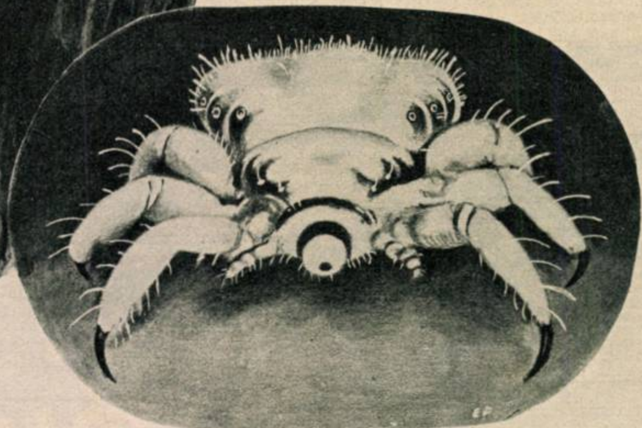
Omul primitiv trăia în caverne întunecoase, — reci şi străbătute de curente, — mereu sub teroarea elementelor şi a fiarelor sălbatece. Soare ar fi putut avea cât de mult, dacă nervii i-ar fi permis să se expună radiaţiilor sale. Era afectat într'o mare măsură de rachitism şi copiii săi piereau din pricina proastei nutriţii pentrucă apriga-i luptă pentru existenţă nu-i da răgazul să se gândească la o hrană priincioasă.

Pyorrhea făcea ravagii: din cinci indivizi, patru o aveau şi nu numai atât, dar mulţi muriau din pricina ei — căci se întindea nestăvilită până când distrugea complect maxilarele.

E greu de imaginat cum s'a format mitul superbului sălbatec. Se pare că-şi are originile într'o străveche credinţă religioasă, că omul ar fi căzut pe pământ dintr'un „Paradis", o grădină unde nu existau nici griji, nici primejdii şi nici boli. Acum e sigur că mult cântata concepţie a „omului primitiv" e cu desăvârşire inexactă.

Ştiinţa modernă a preconizat în ultimii patruzeci de ani practicarea pe o scară întinsă a exerciţiilor fizice, viaţa în aer liber şi în plin soare, o nutriţie bogată şi substanţială, etc. Asta a dat naştere cultului ce se numeşte *„înapoi la natură"*, ai cărui adepţi atribue civilizaţiei toate bolile omenirei şi încurajează credinţa că o revenire la primitivism va remedia toate aceste rele. Dacă am face-o însă, ar însemna să reintrăm într'o stare cu mult mai proastă decât cea de acum. Poate că nicicând în întreaga istorie a omenirei, proporţia de boli şi suferinţe n'a fost mai scăzută, nici când forţa fizică şi longevitatea n'au atins stadii atât de avansate ca în ţările civilizate ale prezentului.

St.: *Cap de om primitiv;* sus: *„Cootie", o insectă care a chinuit pe omul preistoric.*

Savanţii sunt de părere că mulţi din indivizii timpurilor preistorice muriau în copilărie de rachitism şi friguri, rele pe care medicina preventivă a ajuns astăzi să le elimine aproape cu desăvârşire.

Omul primitiv, — căruia i s'a atribuit vigoare, datorită faptului că trăia în aer liber, — era expus tuturor germenilor pe cari ştiinţa modernă a învăţat să-i combată. S'au găsit în Africa oasele unui om preistoric numit „Omul Rhodesian", după localitatea unde s'a făcut descoperirea. S'a observat în craniu o mică deschizătură circulară, ca şi cum înaintea morţii individul ar fi fost operat de un chirurg. Gaura aceasta a fost atribuită de savantul englez dr. J. M. Given, nu chirurgiei, ci germenilor. Rhodesianul suferise de o boală virulentă a urechiei şi a oaselor craniului, cunoscută acum sub numele de infecţie mastoidă. Aceasta trebue să fi cauzat la început nefericitului troglodit o durere teribilă în ureche. Infecţia isbucnise în partea interioară a acestui organ distrugând auzul şi în cele din urmă, lipsit fiind de un tratament chirurgical, nefericitul a fost ucis de invazia germenilor, cari îşi sfredeliseră o cale spre creer.

Sunt mulţi cei cari susţin că bolile dinţilor ar fi un produs al civilizaţiei, datând [illegible] momentul în care omul depărtându-se de îndrăsneţul troglodit, a început să-şi moaie hrana prin fierbere sau frigere şi a încetat să mai mănânce lucruri tari, ce tonificau dantura. Adevărul e însă că trogloditul îşi avea afecţiunile sale dentare întocmai ca şi noi cei de astăzi, dar era completamente lipsit de ajutorul dentistului. Suferia de pyorrhee iar dinţii i se cariau extrem de repede, rele ce s'ar datori după unii în mare parte murdăriei şi unui regim alimentar impropriu. Oricare ar fi cauza, cert e că niciuna din aceste boli nu e nouă.

Nu de mult experţii muzeului din San Diego, California, au examinat câteva sute de cranii de indieni americani preistorici, ce se păstrează în acea colecţie. S'a găsit că majoritatea danturilor fuseseră încrustate cu tartru şi minate de pyorrhee. Multe aveau cavităţi datorite cariei şi nu puţine au fost cazurile în care s'au găsit urmele unor grave abcese dentare, ce trebue să fi dat posesorilor dureri de o gravitate inimaginabilă, determinând uneori chiar moartea, întrucât omul primitiv nu avea mijlocul de a-şi extrage un dinte afectat de un abces, împiedecând astfel otrăvirea întregului organism. In loc să se trateze, trogloditul făcea ofrande zeilor şi încerca tot felul de

vrăji, în timp ce infecţiile purulente, reumatismul şi bolile de inimă îi grăbiau moartea, întunecându-i zilele.

Vas preistoric reprezentând o paralizie facială sau un acces de demenţă.

Pyorrheea era foarte răspândită chiar printre vechii havaieni, dăruiţi de Dumnezeu cu un adevărat Paradis terestru şi cu o hrană mult mai bună decât a tuturor celorlalte rase primitive.

In craniile primitivilor din America de Sud, s'au găsit urmele unor infecţii ce s'au întins dela un dinte stricat, la oasele feţei şi ale craniului creând septicemiile atât de temute astăzi.

Nu se poate calcula spune profesorul Moodie, imensa proporţie în care continua intoxicare a organismului prin asemenea infecţii, a contribuit la scăderea vitalităţii în rasa omenească şi la schimbarea cursului evoluţiei sau al istoriei.

Cercetările prof. Moodie au revelat că înainte chiar de apariţia omului pe pământ au suferit şi animalele de această maladie a dinţilor şi a maxilarelor. Fosilele reptilelor din timpul dinosaurilor, prezintă urme de pyorrhee şi carie dentară. Mastodonţii, lupii şi tigrii preistorici suferiau de aceste rele, despre care unii experţi spun că ar fi cele mai vechi boli din lume.

In maxilarul unui eohippus, mic strămoş al calului modern, animal care trăia în America de Nord acum vre-o cincisprezecedouăzeci de milioane de ani, prof. Moodie a găsit urmele unei tumori ce pare să fi fost cauzată de germeni, asemeni celor cari invadează organismul omenesc. Un al doilea specimen observat a fost fosila unui dinosaur care avusese un abces pe coadă — altă victimă preistorică a infecţiei virulente. Dacă aceste animale cari au precedat omul, au suferit de boli bacterice, nu încape îndoială că omul, o creeatură cu mult mai mică şi mai slabă, a suferit toate chinurile boalei în cursul îndelungatei epoci de întunerec a ascensiunii sale evoluţionare. Treptat creerul său s'a mărit, s'a perfecţionat şi a ajuns după nenumărate secole de luptă, să învingă unul câte unul, miliardele de primejdii şi rele de care era asediat.

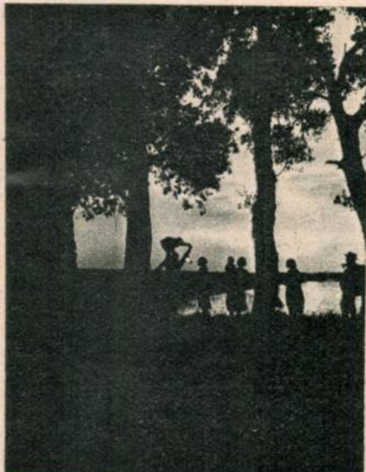

Omul primitiv şi familia sa, după o frescă dela muzeul american de Ştiinţe Naturale.

Cei cari vor să se întoarcă la natură, la „minunata viaţă" a cavernelor, ar trebui să coboare întreaga scară evoluţionară şi să-şi asume toate neplăcerile şi toate chinurile de-acolo unde omul le-a lăsat în decursul veacurilor.

Puteţi fi siguri că la capătul acestei scări vor găsi un troglodit gârbov, plăpând, muşcat de viermi, împresurat de microbi, tremurând în întunerecul cavernei sale şi temându-se de venirea zorilor, când trebue să se furişeze afară şi să braveze primejdia fiarelor sălbatece, în căutarea hranei pentru copiii săi rachitici.

E. A.

Siluete...
Foto-I. Carvinius, Galaţi

Moş Nae Movilă, veteranul comunei Cernica-Ilfov.
Foto-George Dincă

Un desen original

Acest minunat desen a fost executat cu maşina de scris, de d-na Malvyne Pencovici din Bucureşti.

Un copilaş, fiul unui prieten al revistei noastre, care seamănă uimitor de bine cu Marele Voevod Mihai.

DIN ŢARĂ

Sâmbătă 9 Iulie a avut loc la Curtea de Argeş un parastas, oficiat cu ocazia împlinirii a 5 ani dela moartea Regelui Ferdinand. La ceremonie a asistat întreaga familie regală. Jos: *Regele Carol şi Voevodul Mihai trecând în revistă compania de onoare, pe peronul gării Curtea de Argeş.* St.: *Regina Maria, Regele Carol, ex-regele George şi ex-regina Elisabeta a Greciei, coborând treptele mânăstirii după oficierea serviciului religios.*

(Fotografii: I. Bermann-Realitatea)

Sus: *Instantaneu prins la înmormântarea consilierului Boianğiu, care a fost împuşcat la Buzău. D. Pompiliu Ioniţescu rostindu-şi discursul.* Jos: *D. Em. Socor ţinându-şi discursul la întrunirea care a avut loc Duminică 10 Iulie, la Eforie.*

Sus: *Instantaneu luat la înmormântarea fostului senator Brădeanu, care a fost împuşcat la Buzău. Lângă sicriu, d. I. G. Duca.* Jos: *După terminarea întrunirii dela Eforie, d. Virgil Madgearu este purtat pe umeri, de cetăţeni în entuziasmul general.*

In căutarea lui Siegfried

LA BERLIN a luat naştere una din cele mai stranii organizaţii, ce se intitulează „Siegfried-Kriemhild" şi urmăreşte să ridice moralul populaţiei germane în această epocă de criză.

Ceiace preocupă în momentul de faţă pe membrii acestei ligi, e găsirea osemintelor eroului naţional german Siegfried, în jurul căruia s'au închegat atâtea legende.

Ei speră că reeditarea baladelor ce cântă vitejiile războinicului, va stimula în tineretul german gustul pentru eroism.

Liga a şi început o serie de săpături, în punctul unde se crede că ar fi fost înmormântat eroul şi anume la Lorsch, lângă vechiul oraş Worms. E o regiune foarte frumoasă situată pe malurile râuleţului Weschnitz, la două mile şi jumătate depărtare de punctul unde apa aceasta se varsă în romanticul Rin. Că Siegfried ar fi fost într'adevăr înmormântat în acest loc, reese din nişte manuscrise, ce zac de secole în Muzeul dela Worms.

E incontestabil că legendele lui Siegfried se bazează într'o mare măsură pe fapte reale. Se crede că el a fost prinţul vreunui ţinut de pe Rin. Adevăratul Siegfried a trăit în epoca teribilului Atila, regele Hunilor.

Wagner şi-a construit opera sa „Siegfried" pe tema Nibelungilor, serie de balade ce se bazează mai mult pe mitologia norvegiană; există însă indicii germane asupra vieţei lui Siegfried cu mult mai precise, indicând localităţi şi personagii absolut reale. Aceste indicii, dintre care câteva au fost găsite în muzeul dela Worms concentrează interesul nouei ligi.

Ei vor încerca să găsească textul original al istoriei Nibelungilor şi stimulează cercetările, oferind considerabile sume de bani. Vor explora vechile mânăstiri dela Passau, întrucât se crede că legenda a fost scrisă mai întâi aci de către călugării vechiului oraş.

In strânsă legătură cu investigaţiile ce se fac pentru a se da de urma osemintelor lui Siegfried, au început lucrările de desgropare ale castelului de la Gran; lângă Budapesta, ce se presupune că ar fi aparţinut lui Atila. Acesta din urmă e fără îndoială un personagiu real, dar tot ceiace se cunoaşte asupra vieţii sale, are caracter legendar. Se spune că printre femeile sale s'ar fi numărat şi Gudrun, una din văduvele lui Siegfried.

După spusele legendei, Siegfried a fost un prinţ al Niederlandului de pe Rinul inferior, lângă graniţa actuală dintre Germania şi Olanda. După diverse peripeţii intră în stăpânirea faimoasei comori, păzită de o rasă de pitici hidoşi, Nibelungii. El peţi pe Brunhilda, prinţesa Islandei, — care ar fi Zeelanda de astăzi, — pentru regele Günther, a cărui soră, Kriemhild, deveni soţia sa.

Fu ucis mai târziu mişeleşte de hrăpăreţul Hagen, care vroia să fure comoara Nibelungilor.

„Siegfried ucigând balaurul" (după un tablou de K. Dielitz)

Asasinul smulse cu abilitate din gura Kriemhildei secretul punctului unde trupul lui Siegfried era vulnerabil şi-l ucise în cursul unei vânători aruncându-i o lance între umeri.

Siegfred era renumit pentru o mantie ce făcea pe purtător invizibil şi pentru o sabie fermecată, numită Balmung. Veşmântul îi fusese dăruit de piticul Alberich dar arma şi-o făcuse singur, în şopronul unui fierar, pe când era copil încă.

Opera lui Wagner stăruie mult asupra acestui episod al săbiei: Siegfried porunceşte lui Mime piticul, să-i aducă sabia sfărâmată a tatălui său, ce i se pare singura armă în stare să ucidă pe Fafner, balaurul care păzeşte comoara Nibelungilor. Wotan intră şi-i spune că sabia nu poate fi reparată, decât de cineva care nu cunoaşte frica.

„Ce e aia?" întrebă Siegfried.

Piticul încercă să i-o explice, descriindu-i balaurul. Siegfried râde şi-şi repară sabia. Pentru a-i dovedi puterea, loveşte cu ea în nicovala piticului sfărâmând-o în bucăţi. Eroul intră apoi în peştera balaurului şi-i străpunge inima cu sabia.

Legenda norvegiană, face din unirea lui Siegfried cu fiica lui Wotan, Brunhilde ultimul capitol în domnia zeilor — *„Crepusculul Zeilor"*. Eroul se duce acolo unde Brunhilde se afla adormită, acoperită cu un scut mare şi înconjurată de flăcări. Cu un sărut o deşteaptă. Brunhilde îşi revine în simţiri şi intră în rândurile muritorilor. Mitul norvegian diferă mult de legenda germană, mai cu seamă în privinţa relaţiilor dintre Siegfried şi Brunhilde. Liga Siegfried va face totul pentru elucidarea acestor puncte atât de confuze.

Istoria vieţii lui Atila este tot atât de obscură, deşi existenţa lui nu e pusă la îndoială. Regatul său cuprindea Ungaria şi o parte din Europa Centrală. Multe din triburile germane îi erau supuse şi s'ar prea putea ca şi Siegfried să fi fost unul din vasalii săi.

Atila trebue să fi fost o figură foarte cunoscută în Germania, întrucât întâlnim foarte des în legendele sale, numele de Eitel sau Etzel, ce înseamnă tot Atila.

Hunul invadează provinciile imperiului roman din sudul Dunarii, între anii 442 şi 447 cerând dela împărat o despăgubire de şase mii de pfunzi în aur şi fixând tributul la două mii de pfunzi.

El pretindea că i se promisese mâna Honoriei, sora împăratului roman şi că promisiunea nu fusese ţinută. Avu la Chalons, în Franţa, o ciocnire cu o armată formată din Goţi, Romani şi alte popoare, care nu vroiau să vadă Europa năpădită de Huni. Cronicarii spun că s'a desfăşurat aci cea mai teribilă bătălie din întreaga istorie. Numărul soldaţilor se ridică la mai mult de 4 milioane de oameni. Regele goţilor muri în această luptă, dar victoria se declară de partea armatei romane şi a aliaţilor săi.

Atila se retrase în ordine până la Rin, trecu râul şi se întoarse în castelul său dela Gran. In anul următor, porni din nou pentru a cuceri Italia de Nord. Ocupă şi devastă Aquileea oraşul principal al acestei regiuni şi un mare număr de alte oraşe. In cursul acestei campanii, refugiaţii oraşelor distruse, se retraseră pe lagunele Adriaticei şi fondară Veneţia.

Atila vru să atace Roma, dar Papa Leon I, reuşi să-l convingă să se retragă. Marele oraş trăi necontenit sub teama revenirei lui până la 453 când Atila muri subit, în noaptea ce urma unui

mare ospăţ, prin care se sărbătoria căsătoria sa cu o fecioară numită Ildico. Faptul acesta nu vine câtuşi de puţin în contradicţie cu afirmaţia că Gudrun, una din văduvele lui Siegfried a fost soţia lui, întrucât el avea foarte multe femei.

Istoricul roman Priscus, care a însoţit o solie la curtea acestui rege, ne dă interesante detalii asupra felului de trai al marelui Hun. Cea mai frumoasă încăpere din palatul său, era sala oaspeţilor, unde încăpeau o mie de persoane. Atila mânca

şi bea din vase de aur masiv, ce formau o mică parte din tributul primit dela romani. Istoricul spune că „era mic de statură, oacheş şi cu pieptul foarte lat". Avea un cap mare, pe care părul încărunţise înainte de vreme, nasul cârn şi ochi depărtaţi. Avea mersul semeţ şi privirea îndrăzneaţă.

Membrii ligei „Siegfried-Kriemhild" sunt în căutarea unei mari varietăţi de obiecte-morminte, comori, arme, manuscrise şi chiar oseminte. Ei speră să găsească rămăşiţele lui Siegfried cu coiful şi sabia sa vrăjită. Nu e nimic nerezonabil în căutarea unor arme ce zac în pământ de mai bine de o mie de ani. Armele şi armura Prinţului Negru şi ale regelui Henric al V-lea atârnă încă deasupra mormintelor lor din Anglia, inspirând pe literaţii de astăzi ai Albionului.

Căutarea relicvelor lui Atila e şi mai ispititoare, întrucât se spune că în mormântul său ar fi fost introduse comori de o valoare fabuloasă. Ce a făcut cu cei şase mii de pfunzi de aur solid, pe cari i-a luat dela Romani la început şi cu tributul de două mii de pfunzi pe care l'a primit apoi anual? E foarte puţin probabil că ar fi împărţit tot acest aur şi se presupune mai curând că ar fi fost înmormântat cu el, după obiceiul naţiunilor primitive.

Există o legendă care spune că ar fi fost înmormântat cu toate bogăţiile sale, cu soţiile şi sclavii săi, ucişi pentru a-i ţine tovărăşie. Poate că arheologii vor da peste scheletul regelui hun, zăcând lângă o masă de ospăţ alături de oasele unei femei care va fi fost ultima-i tovarăşe.

L. S.

Unde o femee costă 320.000 lei

AVENTUROŞII membri ai unei expediţii americane condusă de Gregory Mason, a explorat în ultima vreme o parte din coasta nordică a Americei de Sud, în speranţa de a descoperi câteva evidenţe pre cise asupra existenţei El Dorado-ului pe jumătate mitic al conchistadorilor spanioli. Drept e că n'au găsit comori de aur, argint şi pietre preţioase, dar au descoperit ruinele câtorva oraşe de mult dispărute şi au desgropat o mare bogăţie de relicve, ale unei civilizaţii care era veche, când primul om alb punea piciorul pe ţărmurile emisferului nordic. In cursul acestor peregrinări, exploratorii au aflat multe lucruri interesante asupra vieţii şi tradiţiilor a două triburi de indieni columbieni: Kagabii şi Goajirii.

Kagabii trăesc în munţi. Sunt sfioşi şi paşnici. Speţa lor e pe cale de epuizare, întrucât nu vor să se incrucişeze cu alte triburi. Goajirii cari ocupă şesul de pe coasta mării şi sunt pe atât de feroci, pe cât sunt de pacifici vecinii lor.

In ţinutul Goajirilor, bogăţia se socoteşte după numărul de cai şi vite. Bărbaţii cumpără femeile exact în modul în care ar cumpăra o marfă oarecare, iar în organizaţia socială, femeea e socotită cu foarte puţin mai pre sus decât un cal sau o vacă. Nu este o tovarăşe; este o simplă posesiune ce-şi petrece viaţa muncind pentru bărbatul ei. Judecând după standardurile civilizaţiei, nu e nici măcar căsătorită cu bărbatul care o cumpără, întrucât nu au loc ceremonii nupţiale şi nici schimburi de urări.

Există totuş şi o parte bună în această organizaţie matrimonială şi anume: fiecare femee îşi are casa ei, ceeace o scuteşte de a trăi cu celelalte soţii ale bărbatului său la un loc.

Un complicat sistem de castă predomină în acest trib, iar ordinea socială e foarte puţin democratică. Un bărbat dintr'o clasă mai săracă şi mai inferioară, nu se poate căsători cu o femee situată socialmente mai sus. El trebue să rămână în clasa sa. Legea aceasta se aplică şi femeilor.

Kagabii, vecinii cu pielea arămie a Goajirilor, au multe puncte comune cu tribul unde femeile fac obiectul unei vânzări. Practică şi ei poligamia, iar femeile sunt silite să îndeplinească cele mai grele munci pentru comunitate, dar soţiile Kagabilor sunt adevărate tovarăşe ale bărbaţilor lor şi au parte de toate avantagiile materiale ale acestora.

Conform unei vechi tradiţii, la Kagabi, soţia nu intră niciodată în casa soţului, iar el nu păşeşte niciodată pragul ei. Nu se văd decât pe câmp unde lucrează cot la cot. Dacă ar îndrăsni să calce această ciudată tradiţie, ar atrage asupră-le blestemul preoţilor, cari sunt priviţi ca nişte zei, atunci când îmbracă masca şi vestmintele ceremoniale.

R.

Excursiile Universităţii Libere „Coasta de Argint" din Balcic

Printre instituţiile culturale din ţară, Universitatea liberă „COASTA DE ARGINT" din Balcic, a deschis drumuri nouă în viaţa noastră culturală de după război.

In locul numeroaselor şi înăbuşitoarelor cursuri şi conferinţe, pe care astăzi le ascultăm mai curând şi mai plăcut la Radio, Universitatea liberă din Balcic are rostul de a ne apropia şi a ne îndrăgi de Marea necunoscută încă şi de-a desvolta în acelaş timp turismul rămas la început.

Pe deoparte cu cursuri ţinute în aer liber, pe ţărmul mării, pe de altă parte, cu organizări de escursiuni în ţară şi în străinătate, Universitatea liberă „Coasta de Argint" îşi îndeplineşte cu succes programul întocmit de d. Octavian Moşescu, **iniţiatorul şi sufletul acestei instituţii, închinate mării şi turismului.**

In vara aceasta, au fost organizate două călătorii: una în timpul lunei August, la Paris, cu opriri în Viena, Salzburg, Elveţia, Milano şi Veneţia, alta în Egipt, cu opriri la Constantinopol şi Atena.

De aceea revista noastră care luptă de asemeni pentru desvoltarea turismului, relevă cu plăcere lăudabila activitate turistică a Universităţii libere din Balcic.

Credințe greșite

INTREBAȚI o sută de oameni de cultură mijlocie dacă individul care înghite sticla pisată, moare; mai mult de opt zeci vă vor răspunde că da. Intrebați-i în ce sezon e soarele mai aproape de pământ și vă vor spune că vara. Mai mult de jumătate din acest grup vă va spune că un vapor care naufragiază, nu se duce numaidecât la fundul mării, ci că mai plutește pe o oarecare distanță în virtutea puternicei presiuni exercitate de apă. Tot aceștia vor afirma că vulcanii emană căldură din miezul pământului, unde materiile sunt încă în stare lichidă, că struțul mănâncă fier și că urmărit, își ascunde capul în nisip; că Christophor Columb a descoperit America etc.

— „Ei, dar toată lumea știe aceste lucruri. Sunt doar cunoștințe comune" vor spune mulți și vă vor privi mirați, că v'ați mai putea îndoi de ele.

Cu toate acestea, fiecare din aceste idei e greșită.

E mai mult de un secol de când medicii au făcut experiențe asupra presupusei toxicități a sticlei pisate și au dovedit că nu există. Acum vre-o 20 de ani, un chirurg londonez a încercat să vadă dacă sticla pisată poate provoca apendicita și a găsit-o cu totul inofensivă. Un otrăvitor arestat de către poliția New-Yorkeză înainte de războì, a declarat că încercase la început să-și ucidă victima cu sticlă pisată, luându-se după credința generală, că ar fi o otravă. Nu s'a întâmplat însă nimic și a fost nevoit să uzeze de un toxic mai puternic. Nu mai departe decât acum câteva săptămâni, un individ din New-York a înghițit sticlă pisată din șase becuri, intenționând să se sinucidă, și a rămas absolut nevătămat. Chiar praful de diamant, căruia i s'au atribuit proprietăți mortale, e considerat de către experți cu totul inofensiv.

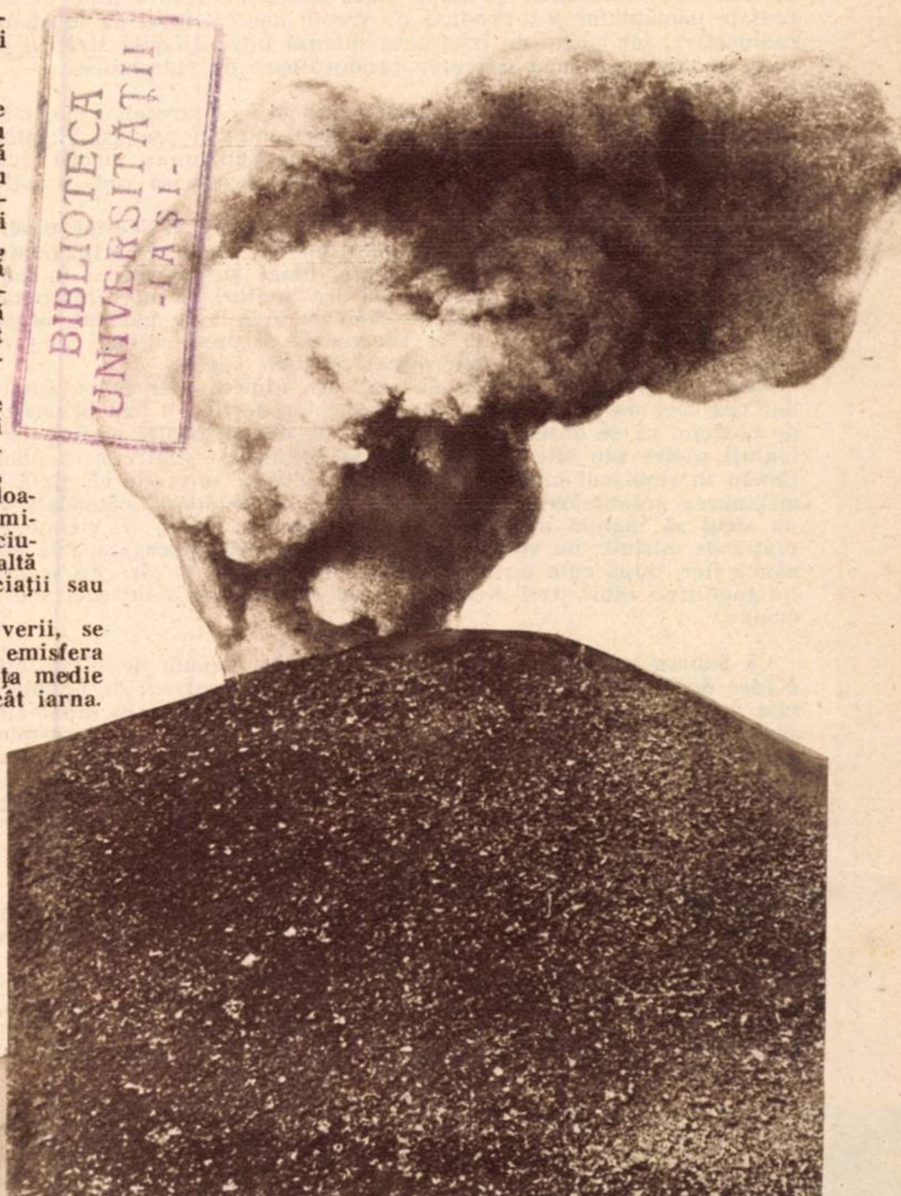
Adevărul e că stomacul și celelalte organe interne prin care trece hrana, s'au obicinuit de mult, în cursul evoluției, cu lucruri dure, ca nisipul sau bucățele de stâncă sfărâmată. Oamenii cavernelor trebue să fi înghițit astfel de obiecte în cantități enorme, dealungul lor, așa că intestinul omului modern e prevăzut cu mijloace ce-l feresc de a se tăia în sticlă pisată sau în altă subtanță similară. Ideea că această materie e toxică a fost lansată prin înșelăciune de vre-un otrăvitor medieval, care se servia de arsenic sau altă pulbere cristalină, numind-o sticlă pisată pentru a-și înșela asociații sau servitorii.

Ideea că soarele și pământul se apropie mai mult în cursul verii, se bazează probabil pe observația că temperatura predominantă în emisfera nordică e atunci mai ridicată decât oricând. De fapt însă, distanța medie a pământului de soare, e cu milioane de mile mai mare vara decât iarna, prin faptul că orbita sa e puțin lunguiață, formând nu un cerc, ci o elipsă, iar soarele nu se află situat precis în centrul acestei elipse, ci întrucâtva lateral.

Vara emisferei nordice n'are nici o legătură cu depărtarea de soare, sau cu intensitatea radiațiilor sale. E cauzată de înclinarea axei pământești ce împinge emisferul nordic spre soare, în timpul verei, așa că primește mai multă lumină solară și tot astfel îl depărtează în cursul iernei.

In emisfera sudică efectele acestei înclinări sunt inversate ceeace face ca ținuturile din sudul Ecuatorului să-și aibe sezonul rece în Iulie și August iar pe cel cald, în Ianuarie și Februarie.

Nimeni n'ar putea spune cum s'a format ideea că vasele naufragiate nu cad numaidecât la fundul mării. Drept e că unele devin ceeace se numește „o epavă" sau „vrak" și constituesc un mare pericol pentru navigație, atunci când plutesc la suprafața apei. Aceste epave nu se scufundă niciodată cu totul, ci plutesc proectând câteva zeci de centimetri din masa lor deasupra apei, deși sunt adesea spălate de valuri. Dacă un vas naufragiază și mai cu seamă un vas de metal, fizica și experiența practică sunt de acord, că va merge direct la fundul apei, oricât de adâncă ar fi aceasta.

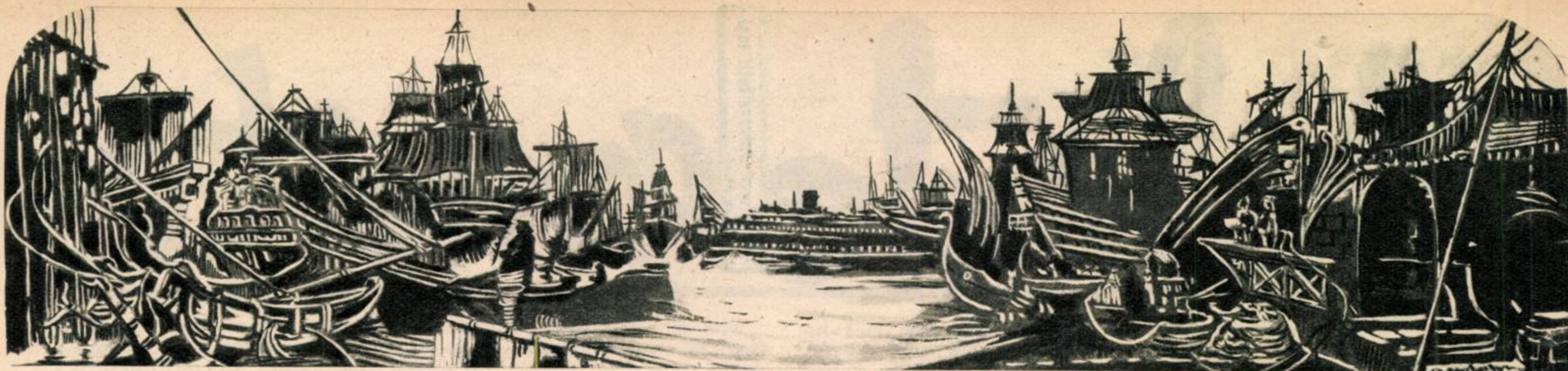
Dr.: *Un vulcan în erupție;* Jos: *Dune mișcătoare de nisip în pustiul Sahara*

Presiunea apei nu joacă nici un rol în acest fenomen, deoarece nu ajunge să densifice fluidul până într'atât, încât să determine plutirea unor corpi grei cum sunt metalele.

Ideea că vulcanii comunică cu o vastă regiune de foc din sânul pământului s'a format în mod natural atunci când savanții au elaborat teoria că planeta noastră e caldă încă în centru.

Calcule matematice asupra cărora toți savanții sunt acum de acord, au dus la concluzia că dacă pământul ar consta într'adevăr dintr'o crustă solidă ce învelește un ocean de minerale topite prin căldură coaja aceasta ar plesni sub acțiunea forțelor intense ale fluxului, exercitate de soare și lună.

Puteți fi siguri că în sânul pământului nu există minerale topite, pentru bunul motiv că în acest caz, omul și întreaga sa operă s'ar

Există o credință generală, că în Oceanul Atlantic, ar exista o așa numită „Mare a Sargasselor", un loc unde s'au strâns epavele plutitoare, de-alungul veacurilor. Or cercetările întreprinse au dovedit netemeinicia acestei credințe

fi prăbușit de mult în adâncuri. Studiile asupra cutremurelor au arătat că interiorul planetei, oricât de fierbinte ar fi și indiferent din ce materiale ar fi compus, e cel puțin tot atât de dur ca și fierul. Căldura vulcanilor își are originea, se presupune, în niște geole mici de mineral înfierbântat și chiar topit, situate la câteva mile de suprafața pământului și e produsă de vre-un depozit local de substanțe radioactive, sau poate de fricțiunea intensă între diferite straturi de rocă, ce oscilează prin mișcarea producătoare de cutremure.

O altă credință tot atât de comună e aceea că strutul urmărit își ascunde capul în nisip, crezându-se astfel complet ascuns. Vânători cari au petrecut ani la rând în Africa de Sud, unde struții sunt foarte numeroși, spun că n'au avut niciodată ocazia să vadă o astfel de manevră.

Omul nu e și n'a fost niciodată singurul dușman al acestor păsări, leii și alte fiare sălbatice le-au prigonit mereu. Lipsit de aripi pentru sbor, struțul are picioarele desvoltate, lungi și puternice, cu care poate alerga și în cazuri extreme, să dea lovituri cu adevărat puternice. Dar dacă de mii de ani de când au apărut pe pământ, aceste păsări ar fi avut prostia să se socotească ascunse, atunci când nu erau, vrăjmașii lor ar fi exterminat de mult specia.

Cum a luat naștere fabula de mai sus, nimeni n'ar putea spune, dar cea care dă pe struț drept un mâncător de fier, a fost provocată de obiceiul ce se observă nu numai la el, dar și la alte păsări, de a înghiți pietre sau alte obiecte dure și rotunjite, dintre care unele rămân în stomacul mușchiular al animalului și se crede că ajută la măcinarea grăunțelor și a altor alimente. Se întâmplă câteodată ca un struț să înghită o bucată de fier, luând-o drept o vietate de piatră de mistuit; nu vom deduce însă de aci că întreaga specie mănâncă fier, după cum nu înseamnă că dacă vedeți la circ un scamatot înghițind săbii, veți atribui această caracteristică întregei specii umane.

Că Sahara este acoperită cu imense valuri rulante de nisip, este o idee derivată probabil din fotografiile dunelor extrem de popularizate de moda romanticului pustiului, atât de speculate în cinematograf. Aceste dune există într'adevăr în câteva părți ale deșertului saharian, așa cum există în California, în America de Sud, în Asia Centrală și în alte ținuturi pustii. În genere însă, deșerturile au o suprafață fie stâncoasă fie de lut bătătorit. Sahara nu face excepție. Dar o fracțiune mică din întinderea sa, e acoperită cu dunele mobile ca niște valuri marine, care sunt ceeace pictorii și fotografii reproduc întotdeauna.

Că America a fost descoperită de Christophor Columb este una din credințele pe care mai toți o știu greșită, dar care persistă totuș în vorbirea comună. Oricine știe, fără îndoială, că America trebue să fi fost de mult descoperită de strămoșii indienilor americani întrucât acest popor se afla aci la venirea lui Columb. Se prea poate ca diverse bande și triburi din acești indieni să fi ajuns pe coasta vestică a Americei de Sud și de Nord, cu secole înainte de expediția lui Columb. Există deasemeni probe evidente că America de Nord a fost vizitată de norvegienii europeni, cu câteva sute de ani înainte de descoperirea ei de către Columb. Mulți experți, printre cari și profesorul Leo Wiener dela Harvard University, cred că America de Sud a fost descoperită de către comercianții africani, cu mult înainte de zilele lui Columb, că s'au făcut transporturi de negri în America de Sud, ducându-se în acelaș timp indigeni de aci, înapoi în lumea veche.

Dreapta: *Dresorii de animale afirmă că acestea se supun nu în urma unui fluid al ochilor, care le țintuește pe loc, ci de teama corecțiunei ce urmează, în caz de nesupunere.* Jos: *Este greșită această credință că struțul — în caz de pericol — își înfige capul în nisip, crezându-se astfel scăpat de orice urmărire.*

O credință populară larg împrăștiată în lume, dar care în cercurile medicale n'a ajuns încă să se confirme, este aceea că o impresie puternică făcută asupra mamei, poate „însemna" copilul care se naște mai târziu. În acest mod sunt explicate petele epidermei ce se numesc „semne de naștere" ca și ciudatele asemănări faciale, pe care unele persoane le au cu porcii, caii și alte animale. Ideea acestei impresii cu influențe atât

de puternice, e mai curând rezultatul unei imaginaţii deductive. Astfel, se descoperă spre exemplu, că un copil prezintă un semn din naştere, ce seamănă cu o pisică minusculă. Prietenii şi familia fac atunci eforturi, pentru a-şi aminti că, cu săptămâni sau luni înainte, mama copilului s'a speriat de o pisică, ceeace se poate întâmpla oricăruia dintre noi, de vreme ce aceste animale sunt atât de comune la casa omului.

Caracterul absorbant ce se atribue nisipurilor mişcătoare iese deasemeni din domeniul observaţiunilor ştiinţifice. Ceeace se întâmplă, e că victima se sbate şi se scufundă exact ca într'o apă curată. Se ştie că nisipurile mişcătoare constau dintr'un amestec de nisip şi apă, în care nisipul e ţinut mai mult sau mai puţin în suspensie, de un curent subteran.

Cei cari au nenorocul să calce pe un strat din aceste nisipuri mişcătoare pot pieri, convinşi pur şi simplu de credinţa populară că nisipurile îi înghit. Astăzi ştie oricine că o persoană care n'are idee de înnot, îşi poate menţine cel puţin vârful nasului la suprafaţa apei, pentru a respira, dacă stă perfect liniştită şi se lasă să plutească pe spate. Excepţie fac doar persoanele foarte slabe, sau cele îngreuiate de vestminte. Cei cari sunt în pericol de înecare fac greşala de a se sbuciuma în apă şi de a încerca să-şi ţină capul cu totul deasupra acestui element, ceeace nu se poate, decât dacă ştie să înoate.

Situaţia e aceeaş în cazul nisipurilor mişcătoare. Curentul de apă subteran menţine nisipul umed în starea de fluiditate a apei. Un trup omenesc va pluti şi aci dacă se menţine perfect liniştit, deşi se poate scufunda până când nu va mai rămânea afară decât o mică parte din figură.

Deci, tot ce are de făcut prizonierul unui nisip mişcător, este să se lase să plutească şi să aştepte ajutoare.

Nenumăraţi exploratori au cutreerat oceanul, în căutarea legendarei mări a Sargaselor, despre care se spune că ar fi o regiune în oceanul Atlantic, unde curentele târăsc obiectele plutitoare: ierburi de toate felurile, numite sargase, trunchiuri de copaci, sfărâmături luate de râurile continentale şi chiar epavele vaselor naufragiate. Ei bine, nimeni n'a fost în stare până acum să descopere locul deşi s'a explorat fiecare milă pătrată de ocean.

Mai departe, există o serie de credinţe cu privire la mâncare şi băutură, pe care ştiinţa refuză să le confirme. Se spune astfel că peştele „nutreşte creerul", deşi nimeni n'a ajuns până acum s'o dovedească. Se mai presupune că apa limpede a fântânilor adânci este pură şi bună de băut, deşi limpezimea şi faptul că provine de la mari adâncimi, nu-i garantează câtuşi de puţin curăţenia.

Se presupune că exerciţiile fizice odihnesc creerul. Credinţa aceasta n'are însă nici un temeiu. Singurul serviciu pe care exerciţiul îl aduce creerului e acela că-l împiedică să lucreze, ceeace se realizează cu mult mai bine, dacă invididul stă în repaus sau se culcă.

S'a repetat adesea în cărţi şi în articole privitoare la sunet, că un pahar de vin poate fi sfărâmat emiţând în cavitatea lui o anumită notă muzicală. Se spune că marele Caruso putea face aceasta oricând, după voinţă.

Fenomenul nu poate fi cu totul contestat de ştiinţă; e drept că obiecte susceptibile de vibraţie ca paharele în formă de clopot spre exemplu, pot fi făcute să vibreze, prin ceeace se numeşte resonanţă. Mulţi oameni de ştiinţă au făcut aceastâ experienţă cu ajutorul unor sunete produse nu numai de voci umane dar de surse cu mult mai puternice, cum sunt marile ţevi ale unei orgi. In niciuna din aceste încercări nu s'a pomenit ca paharul să plesnească întrucât vibraţiunile nu sunt nicodată atât de violente, pentru a sparge o sticlă în perfectă stare.

Foarte mulţi mai cred şi astăzi că şarpele nu moare înainte de apusul soarelui, oricât de grav ar fi rănit. Aceastâ legendă îşi are originea în faptul că şarpele, ca multe alte animale inferioare, reţine adesea un oarecare grad de viaţă, o oarecare putere de mişcare timp de câteva ore după ce s'a tăiat capul său i s'a făcut o altă rană mortală.

Mai departe, e adevărat că şerpii şi alte creeaturi cu sânge rece, desfăşoară mai multă mişcare la o temperatură ridicată. In consecinţă s'ar prea putea ca reptila căreia i s'a tăiat capul, să continue a-şi agita coada sau alte părţi ale trupului, timp de câteva ore, până la apusul soarelui, când temperatura ambiantă coboară şi trupul ciopârţit se răceşte.

O altă idee greşită, încă foarte comună, e aceea că persoanele care cad din aeroplane sau din vârful unei clădiri înalte, mor înainte de a ajunge la pământ. Se crede că moartea e produsă de repeziciunea cu care corpul parcurge aerul în cădere, dat fiind că persoana nu poate respira.

Cea mai simplă desminţire a acestor credinţe este aceea că mulţi au căzut dela mari înălţimi, supravieţuind totuş. Astfel e cazul unui individ care a căzut dintr'un balon, dela vreo şapte sute de metri înălţime. A parcurs cu repeziciune o mare parte din distanţă şi cu puţin înainte de atingerea pământului, paraşuta s'a deschis, atenuând şocul cu terenul destul pentru ca victima, deşi foarte grav rănită, să supravieţuiască.

Se ştie că astăzi aviatorii fac virajuri, parcurgând spaţiul cu viteze mult mai mari decât a unui corp în cădere, fără să aibă a suferi cel mai mic neajuns de pe urma acestor manevre. Viteza mijlocie a unui persoane care cade de la o mare înălţime, e cam de vre-o 30 de metri pe secundă; asta înseamnă că din vârful celei mai înalte clădiri, un corp ajunge jos, în mai puţin de 15 secunde. Ori, aproape oricine îşi poate reţine respiraţia pentru un minut şi chiar mai mult.

Foarte comună şi foarte primejdioasă e ideea că ochiul omenesc ar avea o putere misterioasă ce dă îmblânzitorului posbilitatea să-şi domine fiarele şi că această putere ar servi pe oricine s'ar afla la un moment dat înaintea unei fiare sălbatece Este una din credinţele a căror lipsă de temeinicie nu se poate dovedi, întrucât dacă puterea nu se exercită, faptul e atribuit unei spaime subite sau pierderei cumpătului. Imblânzitorii experţi resping, totul această idee.

Ceeace se întâmplă în fond e că animalele au făcut legătura logică între nesupunere şi pedepsele pe care dresorul le administrează în acest caz. Astfel, un animal dresat rareori face o acţiune pe care o ştie nepermisă, mai cu seamă atunci când ochiul dresorului a fixat asupra sa. Nu poate fi vorba aci de puterea dominantă a ochiului, ci de o simplă teamă de pedeapsă a animalului; acelaş motiv face pe şcolari să stea smirnă, atâta vreme cât profesorul e cu ochii la ei lăsând năsbătiile pentru mai târziu, când nu sunt observaţi.

Deasemeni falsă e ideea că la persoanele oarbe, auzul şi pipăitul devin mai ascuţite decât la cei cari se bucură de vedere. Credinţa a fost combătută acum câţiva ani de savantul Francois Galton, care a făcut numeroase experienţe asupra copiilor dintr'o şcoală de orbi din Londra şi a ajuns la concluzia că simţurile acestor infirmi nu erau întru nimic mai fine decât ale copiilor normali. Observaţia aceasta a fost confirmată în diferite rânduri deatunci, punându-se la încercare auzul şi pipăitul altor grupuri de indivizi orbi în comparaţie cu persoane normale, ba se mai întâmplă adesea că celelalte simţuri să fie inferioare simţurilor unui individ normal, fără îndoială pentru că unele cazuri de orbire se datoresc unor turburări generale ce afectează întregul sistem nervos.

Iluzia de ultra sensibilitate a orbilor o dă faptul că aceşti indivizi învaţă să dea mai multă atenţie impulsurilor primite de la celelalte simţuri şi să interpreteze senzaţiile cu mai multă precizie.

Persoanele normale dau de obiceiu puţină atenţie senzaţiunilor pipăitului de care având mai puţină nevoie, nu învaţă niciodată să le înţeleagă şi tot astfel dau puţină atenţie micilor sgomote ce-i înconjură, fiind lipsite de importanţă în viaţa normală.

Orbii pe de altă parte, lipsiţi de vedere, de care indivizii normali se servesc pentru a se cârmui în viaţă, învaţă să dea cât mai multă atenţie impresiunilor celorlalte simţuri, să interpreteze sunetele, atingerile etc. cu mai multă limpezime de cât omul cu ochii sănătoşi. Experienţele au dovedit însă că oricine poate învăţa fără multă dificultate, să interpreteze senzaţiile mai obscure.

Tot cu privire la vedere, e falsă noţiunea că lumina electrică vatămă ochii. Drept e că becul electric emană o lumină cu foarte puţin mai roşcată de cât lumina solară, dar nu diferă de aceea din lămpile de petrol sau din alte surse artificiale. Nimic nu dovedeşte că această mică diferenţă de culoare ar putea avea vre-o legătură cu sanătatea ochilor.

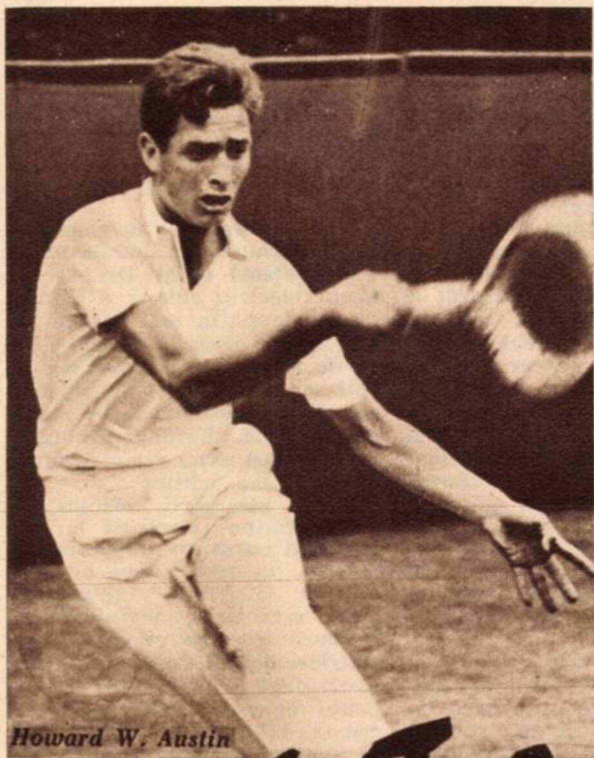
Mitul vătămării văzului de către lumina electrică îşi are probabil sursa în impresia neplăcută pe care o lasă pe retină, o strălucire puternică. Drept e că dacă priveşti direct în incandescenţa unei lămpi electrice, ochiul suferă mai mult decât dacă ai privi flacăra unei lămpi de petrol, dar acest lucru se datoreşte numai faptului că lumina becurilor e mai strălucitoare, iar nu pentru că e electrică.

Inconvenientul îşi găseşte remediu dacă puneţi lampa în aşa fel, încât ochiul să nu privească direct în incandescenţă.

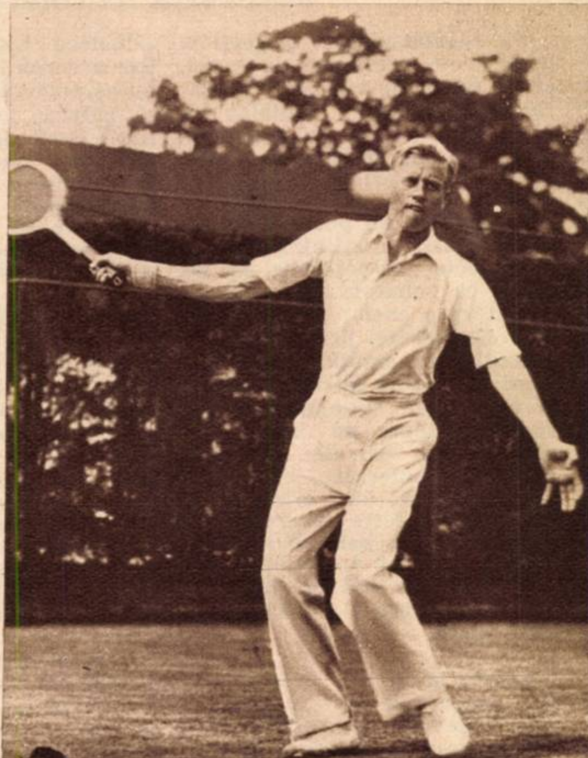
Incă o idee greşită ce s'a încorporat chiar în termenul tehnic de „hydrofobie" susţine că oamenii şi câinii afectaţi de turbare se tem de apă; nu se apropie de râuri sau lacuri şi refuză chiar să bea acest lichid. Medicii desmint complectamente această legendă. Câinii turbaţi beau, spune ei, întocmai ca şi ceilalţi. Turbarea se iveşte acum foarte rar la oameni, dar la nici un spital nu s'a observat până acum ca victima să se teamă de apă.

Explicaţia acestei falsşe credinţe rezidă în faptul că unul din simptomele bolii mai cu seamă la oameni, este greutatea de a înghiţi şi actul acesta provoacă adesea convulsiile caracteristice turbării. In epoca medievală, când natura şi tratarea turbării erau necunoscute, cineva a observat probabil această relaţie între încercarea de a înghiţi un lichid şi producerea convulsiunilor şi astfel a luat probabil naştere ideea că vederea sau atingerea apei îspăimântă pe victimă. In fond, cauza convulsiilor este actul înghiţirii şi chiar acesta, nu pare să fie un simptom general al boalei.

E. B.

Howard W. Austin

Sidney Wood; dr. *Hellen Moody-Wills*

Wimbledon

WIMBLEDON-UL este cel mai mare centru de tennis din lume. Este natural ca acesta să se afle în Anglia, ţara de care s'a desvoltat cel mai mult „sportul alb". Logic e deci, ca marile concursuri dela Wimbledon să prezinte un interes atât de mare. Eram obişnuiţi ca întotdeauna să avem surprize la campionatele dela Wimbledon, dar nu atât de mute ca în anul acesta, când surprizele au abundat la fiecare probă, afară de cea de simplu doamne, unde mai joacă încă Hellen Wills-Moody.

La simplu domni, înfrângerea lui Cochet de către Collins, nu poate fi numită surpriză. Ne-am obişnuit cu Cochet, care par'că vrea inadins să ne dea emoţii inaintea „Challenge-Round"-ului Cupei Davis. Poate fi numărată însă printre surprize finala, unde Ellsworth Vines a înfrânt pe H. W. Austin cu 6-4, 6-2, 6-0. Ca simplă curiositate notăm că Vines are nouăsprezece ani şi Austin douăzeci şi doui. Modul cu care Vines a reuşit să învingă pe adversarii săi, măreşte şansele Statelor-Unite în Cupa Davis. Vom vedea o înfrângere a lui Cochet? E foarte greu, sunt 99 şanse dintr'o sută să nu se întâmple aceasta, dar Vines poate răsturna toate calculele, graţie tinereţii sale.

Proba de simplu doamne a rămas aceeaş emulaţie monotonă şi lipsită de interes, deoarece Hellen Moody nu are rivală. O notă bună pentru Hellen Jacobs, care a ajuns în finală, învingând pe d-na Mathieu.

Proba de dublu domni ne-a adus surpriza cea mai mare. Când ne-am aşteptat să vedem în finală o echipă americană, Vines-Shields sau Wood-Mangin, ea s'a disputat între o echipă ocazională a Franţei, — deoarece cuplul Brugnon-Borotra nu e o formaţie oficială, — şi echipa Angliei pentru Cupa Davis, Hughes-Perry. Francezii au învins cu mare greutate, după ce erau conduşi cu 2 setturi la 1. Rezultatul a fost 6-0, 4-6, 3-6, 7-5, 75 în gavoarea lor.

La dublu mixt, Miss Ryan cu Maior, campionul Spaniei, au reuşit o performanţă frumoasă, învingând pe D-ra Sigart-Hopman (Belgia-Australia) cu 7-5, 6-2. Cu această victorie, d-ra Ryan a cucerit al 17-a titlu de campion a Wimbledon-ului.

La dublu doamne, D-rele Sigart şi Metaxa au învins în finală pe Miss Ryan-Miss Jacobs cu 6-4, 6-3. Victoria se datoreşte d-rei Metaxa (Franţa) care e una dintre cele mai bune jucătoare de dublu din lume.

M. Seni

Stânga: *Ellsworth Vines, campionul mondial de tennis;* Jos: *Un grup de jucători la Wimbledon;* dreapta: *d-şoara Helen Jacobs*

Sfârşitul lumii

CONSILIUL Suprem fusese convocat la orele zece dimineaţa, pentruca până la ora prânzului să poată transmite un comunicat oficial, prin care să desmintă afirmaţiile agenţiilor de informaţiuni, referitoare la pregătirile de răsboi.

Desbaterile însă au durat pânăla miezul nopţii, când comunicatul oficial deveni de prisos, deorece consiliul suprem, cu toată apunerea savantului Athom, adoptă în întregime planul generalului Mosh, care într'adevăr pregătise răsboiul.

După acest plan acţiunea nu putea dura mai mult de trei zle. In acest timp, teritoriul inamic trebuia curăţat de orice urmă de viaţă. Nici măcar un vierme sau un fir de iarbă. Nimic.

Prin faimosul plan Mosh, teritoriul inamic era împărpărţit în pătrăţele numerotate, trase cu creionul roşu pe hartă. Zeci de mii de avioane uriaşe, conduse prin undele hertziene, erau gata de sbor spre sectoarele destinate. Radiotelegrafiştii din staţiile de T. F. F. aşteptau un simplu semnal, iar formidabila armată de pompieri abia aştepta să intre în acţiune.

In şase ore, conform planului, întregul teritoriu inamic trebuia învăluit în nori de gaze. Iar după un termen de patru zeci şi opt de ore, timp necesar ca gazele să-şi producă tot efectul distrugător, alte câteva mii de avioane producând ploae artificială de substanţe chimice, curăţa terenul neutralizând toxicele. Urma apoi ca marea armată de pompieri să ia terenul în primire, pentru a completa neutralizarea toxicelor şi pentru a înhuma mormanele de cadavre de tot felul.

Faimosul plan Mosh, simplu ca bună ziua, se opria aci. Totul era pus la punct cu precizie. Atacul era formidabil, iar victoria asigurată.

In zorii zilei în care s'a declarat răsboiul, în acelaş moment în care se transmitea declaraţia, se deschideau şi porţile hangarelor uriaşe. Helicele începură să vâjâie. Un vâjâit sinistru, prevestitor de nenorociri...

Radiotelegrafiştii piloţi şi observatori, instalaţi comod în fotoliile lor din staţiile de T. F. F. trimiteau solii morţii spre sectoarele respective, prin undele hertziene.

Cincisprezece minute dela declararea răsboiului, primele rânduri de avioane revărsau din înălţime mii de tuburi, care împrăştiau nori grei de fum, ce se lăsau pe pământ, împrăştiind groaza şi moartea, distrugând totul în cale.

„UN ATAC CU GAZE" *desen în tuş de Ladislau Keleti (prezentat la Paris, într'o expoziţie recentă).*

Dar s'a întâmplat ceva neprevăzut în faimosul plan Mosh. Intotdeauna, în toate răsboaele, se întâmplă câte ceva neprevăzut de marii generali. Vă mai reamintiţi de tankurile din legendarul răsboi mondial? Nici ele n'au fost prevăzute. Şi tocmai ele au hotărît de soarta lumii. Aşadar şi de data aceasta s'a întâmplat ceva neprevăzut. Cinci minute dela primirea declaraţiei de răsboi, câteva sute de uzini inamice, şi-au încercuit întregul teritoriu într'o reţea de raze electro-magnetice. Avioanele uriaşe, baza faimosului plan Mosh, se prăbuşiau imediat ce intrau în zona aerului ionizat.

Neprevederea deveni dezastru pentru vecinii cari nu se aşteptau. Adversarii erau pregătiţi de orice. Ei puseră imediat în funcţiune aspiratoarele, dar acestea fură insuficiente faţă de enorma cantitate de gaze concentrată pe o fâşie îngustă dealungul frontierei. Atunci se recurse la ajutorul curenţilor artificiali de aer. Sutele de mii de tone de gaze, formau nori negri pe cari începu să-i poarte vântul.

Statele beligerante îşi luaseră la timp măsuri de apărare. Aci nu pătrunsese un strop de toxic... Dar în câteva ore, restul Europei nu era decât un imens cimitir.

...Valurile de gaze învăluiau mereu pământul, ca un giulgiu al morţii, prelingându-se spre Nord şi Sud, spre Est şi Vest, cotropind necruţător totul în cale, omorînd oamenii, animale, păsări, distrugând păduri, plantaţii, vegetaţii, otrăvind apele şi peştii, pătrunzând în pământ şi arzând rădăcinile, germenii de viaţă, până şi viermii...

Aceasta era situaţia în momentul în care Consiliul Suprem pronunţă sentinţa:

— In numele umanităţii sacrificată inutil, generalul Mosh este condamnat la moarte !

Şef al Marelui Cartier General fu numit celebrul savant Athom, chimistul laureat al premiului Nobel, pentru preţioasele sale invenţiuni : prepararea laptelui şi a produselor lactate pe cale sintetică şi prepararea puilor de găină din ouă artificiale.

In câteva ore, după indicaţiile acestui genial savant, Arsenalul Naţional fabrica un toxic de mii de ori mai primejdios decât cele cunoscute până atunci: un gaz incolor, inodor şi insipid, care pătrundea prin orice corp, desagregând moleculele, prefăcând totul într'o materie puroioasă.

Impotriva acestui gaz nu există nici o apărare. Chiar vestita mască „Kühl" îmbrăcămintea aceea ciudată de scanfandru, nu opunea nici cea mai mică rezistenţă.

Mii de tone fură fabricate într'o singură zi.

...In dimineaţa aceea se împliniau cele trei zile dela daclararea răsboiului.

Chimistul Athom, aplecat pe masa de lucru din cabinetul plin cu tot felul de aparate ciudate, apăsă pe un buton şi vorbi răspicat :

— Aici Marele Cartier general.

Răspunsul se auzi clar :

— Aici Serviciul Gazelor.

— Sunteţi gata ?

— Totul în cea mai perfectă ordine. La orele douăsprezece începem ofensiva.

Savantul Athom începu să se plimbe cu paşii rari prin cameră.

— Aşadar, astăzi terminăm răsboiul, murmură el cu un suspin de uşurare, dar şi cu uşoară amărăciune în intonaţie.

Erau de faţă: Pussy Athom, fiica celebrului savant şi logodnicul ei, ingnerul Skrub, şeful circulaţiei atmo şi stratosferice.

Pussy îşi acoperi ochii cu palmele.

— E grozav !...

Savantul Athom îşi trecu mâna pe fruntea îngândurată şi murmură fanatic :

— E grozav, într'adevăr, dar asta e realitatea... Va rămânea ceeace a prevăzut cândva un poet visător: o singură turmă... Vouă, generaţia tânără, vă revine sarcina de a creea cu acest popor o lume nouă, o lume mai bună ca aceea care a fost.

Işi şterse fruntea îmbrobonită şi schimbă calm vorba. Exclamă:

— Ce căldură !...

Privi termometrul: treizeci de grade.

Domnia o tăcere mormântală, fiecare depănându-şi gândurile în tăcere,

Căldura creştea mereu. Savantul Athom mai aruncă o privire spre termometru şi tresări :

— Patruzeci de grade ?...

Il privi întrebător pe inginerul Skrub şi murmură nedumerit :

— Adineaori erau numai treizeci.

Se apropiară tustrei de termometru privind atenţi: mercurul se urca neîncetat. In câteva minute atinse cincizeci de grade.

Savantul Athom deveni livid ca un cadavru. Apăsă dn nou pe pe buton.

— Aici Marele Cartier General.

— Aici Serviciul de Identificare.

— Ce e căldura aceasta ?...

Răspunsul întârzie. Acesta îl enervă. Strigă cu asprime:

— Ce e cu căldura aceasta ?

— A fost semnalată acum un sfert de oră... Incă nu ştim ce-i... O studiem...

Un sbârnâit strident crispă nervii.

— Aici Arsenalul Naţional.

— Aici Marele Cartier General.

— E o căldură sufocantă. Ne temem de explozii... Daţi instrucţiuni...

Termometrul arăta şasezeci de grade. Bătrânul savant era buimac. Pussy leşinase. Singur inginerul Skrub resista.

— Aici Serviciul Gazelor. Explozii inevitabile dacă mai creşte căldura... Daţi instrucţiuni....

— ...Căldură sufocantă...

— ...Explozii inevitabile...

— ...Daţi instrucţiuni...

Termometrul arăta şaptezeci de grade. Cerneala din călimară începu să fumege ca apa ce dă în fiert.

— Aici Serviciul de Identificare... Căldura e provocată de inamic prin razele „Pepita"... Daţi intsrucţiuni....

Savantul Athom încremeni de groază: razele „Pepita"!... Aşadar groaznicele raze „Pepita", existau. Nu erau simple svonuri. Avusese dreptate să se opună declaraţiei de răsboi. Iată razele „Pepita" în toată grozăvia lor, încălzind porţiuni de atmosferă până la cinci sute de grade Celsius!... Ce era de făcut ?...

— ...Daţi instrucţiuni...

Ce instrucţiuni putea să dea?.. Dezastrul fu peste puterile lui. Se prăbuşi muribund pe receptor:

— Lansaţi gazele !

— Opriţi!... tună cu voce arsă inginerul.

— Lansaţi!... mai horcăi savantul dându-şi sufletul.

— Opriţi! Totul la comanda mea !

Şi făcând un suprem efort lansă inamicului un apel :

— In numele umanităţii, opriţi razele „Pepita"!...

Aşteptă înfrigurat, dar răspunsul fu necruţător:

— In numele cărei umanităţi? In numele aceleia pe care aţi asasinat-o mişeleşte ?...

— Pierim cu toţi dacă nu opriţi, deoarece...

Nu putu continua, căci în acel moment Arsenalul Naţional tixit de toxice sări în aer, împrăştiind în jur teribilul gaz împotriva căruia nu exista apărare.

Un moment inginerul Skrub rămase încremenit: totul era pierdut.

Sări însă imediat ca un tigru, o luă pe Pussy în braţe, se îndreptă în fugă spre garajul rachetelor Marelui Cartier General şi se lansă în spaţiu.

De data aceasta valurile morţii nu iertară absolut nimic, iar razele „Pepita" încălziră întreaga atmosferă: codrii ardeau, munţii se prăbuşiau ca iaurtul dintr'un castron răsturnat, iar mările şi oceanele clocotiau. Aburii se ridicau formând nori grei, cari întunecau lumina soarelui.

Şi Dumnezeu privia nedumerit din slava cerului, minunându-se de drăcoveniile oamenilor, iar în fundul iadului, Scaraoski se scărpina în barbă cu degete lungi, osoase, râzând cum numai el ştie să râdă:

— Ha!.. ha!... ha !...

Şi se făcu întuneric pe tot pământul. Apoi din norii negri începură să cadă picături mari de ploae. Veni potopul.

... Dar prin spaţiile interplanetare, în nacela rachetei ce străbătea nemărginirea cu o fantastică viteză, doi oameni se îmbrăţişau emoţionaţi, plângând cu lacrimi de foc paradisul pierdut.

AUREL GRANCEA

Parlamentul englez

PARLAMENTUL a fost la origine, contrabalanţa absolutismului monarhic, înfrânarea exceselor prerogativelor regale. In evoluţia-i ascendentă, el nu s'a mulţumit cu primele drepturi câştigate asupra guvernanţilor ci a ambiţionat să obţină o parte preponderentă în chiar conducerea treburilor statului.

Colectivitatea a triumfat asupra oamenilor de stat. In faza actuală, parlamentul, constituit din delegaţi ai poporului, legiferează, lăsând sarcina executării legilor, votate de membrii săi şi dirijarea administrativă, în seama suveranului sau a preşedintelui de republică. Succesul sau insuccesul ministeriabililor şi miniştrilor, e în strânsă legătură cu simpatiile de cari se bucură în rândul Corpurilor legiuitoare, deaceea ei caută întotdeauna să menajeze parlamentul, singurul în măsură să le consolideze situaţiile. Ţara, cu cea mai îndelungată tradiţie parlamentară europeană, e fără îndoială Anglia, unde sistemul acesta de guvernământ s'a inaugurat din Evul Mediu. In 1215, sub domnia crudului „Ioan Fără de Ţară" — baronii normanzi, forţară pe rege să le acorde „Magna charta", o constituţie în care se stipulau drepturile. Regele era obligat să consulte un consiliu de 25 de nobili (lorzi) la fixarea impozitelor.

Nu se putea proceda la nici o arestare, fără aprobarea unui alt consiliu, cu atribuţiuni judiciare. In cazul când monarchul nu respecta dispoziţiunile „Magnei Charta" — nobilii aveau voie să încalce domeniile Coroanei. In 1265, pe lângă „Camera lorzilor" se institui şi aceia a „Comunelor" compusă din câte doi cavaleri — reprezentanţi ai fiecărui district şi deputaţi ai oraşelor şi comunelor. Parlamentul era înfiinţat! Drepturile poporului asigurate! E cunoscut flegmatismul englezului; dacă-l întrece ceva, e desigur mania tradiţiilor cari formează cel mai integral anachronism în secolul prezent. Ca în timpurile de demult, în ziua fixată de o proclamaţie regală, „Camera comunelor" se întruneşte în faţa celei a „Lorzilor". Lordul cancelar, preşedintele ultimei, declară că le va comunica hotărîrile suveranului, de îndată ce jurământul va fi depus. Camera „Comunelor" se retrage atunci în sălile-i respective şi-şi alege „speaker"-ul! (prezidentul). Ceremonia merită să fie descrisă: „clerk"-ul — care împreună cu doi ajutori, face oficiul „biroului" camerei în Franţa — se ridică şi îndreaptă degetul spre un deputat fără să rostească nici un cuvânt. Pe urmă, îşi reia impasibil, locul! Cel indicat, ia cuvântul ca să propună preşedinte pe unul din colegii săi.

Un altul îl aprobă, şi alesul, dacă acceptă, spune câteva vorbe de mulţumire. Lucrurile sunt bineînţeles aranjate mai dinainte! Un buzdugan de argint aurit, cu coroana regală în vârf — insigna preşedenţială, care stătea sub masă, e aşezat, îndată, deasupra ei. El îşi menţine locul, decât ori preşedintele ia parte la şedinţe.

A doua zi, „Comera comunelor" îşi face apariţia înaintea „Camerei Lorzilor" şi comisarii regali, reprezentanţii suveranului, confirmă alegerea din ajun. Proectele de legi: „bills"-urile — învestite cu o veche formulă franceză medievală — odată trecute prin „Camera comunelor", sunt aduse de clerk la bara adunării lorzilor şi devin acte parlamentare numai cu aprobarea acestora. „Speaker"-ul îmbrăcat în negru, cu o perucă pudrată pe cap, e precedat, de un ostaş care ţine buzduganul, de câte ori se duce la şedinţe. In incintă, ia loc pe un fel de tron gotic, unde rămâne până la finele desbaterilor. Deputaţii se ridică şi vorbesc fără să ceară cuvântul.

Când sunt mai mulţi, preşedintele intervine în favoarea acelui ce a fost mai întâi în picioare. După ce şi-a terminat discursul care e întotdeauna adresat „speaker"-ului, oratorul îşi pune pălăria şi se aşează! Cele trei partide: „wigs" (liberalii) „tories" (conservatorii, scizaţi în diferite ramuri, mai mici) şi laburiştii, au fiecare „leader"-ul (şeful) care formează cabinetul în cazul când obţine majoritatea. Sala de deliberări a „Lorzilor", e decorată mult mai luxos ca aceia a „comunelor".

Prezenţa a trei membri e suficientă ca şedinţa să fie declarată deschisă, ceeace nu e cazul la precedenta, unde se cere majoritatea absolută.

Lordul Cancelar, ia loc pe tradiţionalul „woolsack" (sacul de lână) o pernă aşezată pe un divan roş. In ultimii ani, un curent de renovare a schimbat multe din aspectele curioase ale parlamentului englez. Admiterea femeilor printre membri a adus un suflu de reîmprospătare a adunării cu ceremonii puerile şi fără rost. Dar se pare că nimeni nu ştie să împace mai bine progresul cu tradiţia, ca supuşii lui George al V-lea.

I. W

Mănuşa însângerată

BANCHERUL Gerard Hoffmann fu găsit mort în biuroul lui, în seara de 12 Noembrie 1930. Familia, după ce-l aşteptase vreme îndelungată, îngrijorată de întârzierea aceasta, peste măsură de neobişnuită, trimisese un servitor să întrebe de el, la portarul clădirii unde-şi avea sediul micul institut de credit, deoarece chemările la telefon rămăseseră fără răspuns.

La întrebările servitorului, portarul răspunse:

— L-am văzut pe d. Hoffmann intrând, dar nu l-am văzut eşind; câtiva domni şi două sau trei doamne se urcaseră sus, la bancă, după ce plecaseră funcţionarii şi după o scurtă convorbire, coborîseră şi ei...

Cred că d. Hoffmann e încă în biurou, unde lucrează...

Portarul şi servitorul se urcară împreună la etajul al treilea al marelui edificiu berlinez. Uşa părea să fie închisă, dar împingând-o puţin, se deschise: ultimul care eşise o trăsese numai după sine. Cuprinşi de o presimţire, cei doi bărbaţi pătrunseră până în cabinetul de lucru al bancherului şi bătură la uşa prin care se strecura o fâşie de lumină. Dar nu căpătară nici un răspuns. Atunci împinseră canatul uşii şi intrară. D. Hoffmann sta la biuroul lui, cu corpul rezemat de spătarul scaunului, iar capul îi era aplecat pe piept. Din tâmpla dreaptă îi curgea încă sânge, care se prelingea până jos, înroşind podeaua.

— Asasinat!... l-au asasinat!... exclamară cei doi inşi. Apoi portarul, recăpătându-şi sângele rece, alergă la telefon spre a cere ajutorul poliţiei.

PRIMELE CERCETĂRI

Un funcţionar, însoţit de câţiva agenţi şi un medic, sosiră numaidecât şi începură primele cercetări, cu multă atenţiune. Nici un indiciu mai de seamă: bancherul trebuie să fi fost ucis cu o lovitură dată în tâmplă. Asasinul, ca să-şi desăvârşească crima, se slujise fără îndoială de un ciocan, judecând după rană. Casa de fer era deschisă şi câteva hârtii zăceau împrăştiate pe jos, împreună cu mai multe bancnote. Puţin mai departe de biurou, era pe parchet o mănuşă plină de sânge. Funcţionarul o luă şi constată că, deşi era de bărbat, nu putea aparţinea d-lui Hoffmann. Aşadar, era a asasinului?...

— Poate să fie o urmă şi, negreşit că e singurul punct de plecare pe care-l avem — zise el, înfăşurând mănuşa într'o hârtie şi băgând-o în buzunar.

După două zile, ziarele anunţau arestarea asasinului bancherului Gérard Hoffmann. Era un fost funcţionar al băncei, un anume Emmerich Bulak, concediat pentru reducere de personal cu o lună înaintea crimei. În casa lui Bulak fusese găsită mănuşa pereche, identică cu cealaltă aflată lângă cadavru; era din mâna stângă, pe când mănuşa însângerată era din dreapta.

Interogat, Bulak mărturisi că se dusese de mai multe ori la fostul lui patron, spre a-l ruga să-l reprimească în serviciu şi avusese chiar unele discuţii mai aprinse cu acesta; dar la învinuirea că el ar fi ucigaşul bancherului, opuse cele mai energice tăgăduiri, susţinând că în ziua în care se întâmplase crima, el lipsia din Berlin, deoarece, citind într'un ziar că o bancă din Hamburg căuta un bun contabil, luase trenul spre a se prezinta să solicite postul disponibil. Cu toate acestea, ajunsese târziu, fiindcă noul impiegat fusese angajat astfel că el, ca şi alţi candidaţi, trebuise să plece înapoi, cu inima amărâtă pentru drumul făcut în zadar. În aşteptarea trenului pentru întoarcere, vizitase oraşul, oprindu-se vre-o două ore ca să vadă grădina zoologică şi ajunsese la Berlin în dimineaţa următoare crimei...

— Dar cum se face că una din mănuşile d-tale a fost găsită în biuroul d-lui Hoffmann?

— Am uitat-o, poate, cu prilejul ultimei mele vizite la bancher, acum patru sau cinci zile, Ştiam, la dreptul vorbind, că-mi pierdusem o mănuşă, dar nu-mi aminteam nici unde şi nici cum...

— Desvinovăţirile d-tale nu ne pot convinge — observă magistratul instructor, fiindcă servitorul însărcinat să facă curăţenie în localul băncii, ar fi trebuit să găsească mănuşa pe jos şi, încredinţându-se că nu era a stăpânului său, s'o ia. Iar, pe de altă parte, ce probe ne poţi da că ai fost într'adevăr la Hamburg în ziua crimei şi că te-ai înapoiat la Berlin a doua zi?

Emmerich Bulak nu ştiu ce să răspundă: n'avea martori ca să-şi stabilească alibiul şi se simţi sdrobit sub greutatea indiciilor care apăsau asupra lui.

Fu închis şi apoi trimis la judecată. Nu folosi la nimic trecutul lui de om cinstit, de funcţionar model; nu sluji la nimic protestele lui de nevinovăţie, strigătele denădăjduite împotriva nedreptei învinuiri. Fu condamnat la maximum de pedeapsă.

FOTOGRAFIA SALVATOARE

În aceeaş seară în care ziarele publicau sentinţa, în casa Kolterz, fiul cel mai mare arăta unor prieteni un album cu fotografii, luate de el într'o excursie recentă, când, unul din tineri scoase o exclamaţie de surpriză:

— De unde e instantaneul acesta? îl întrebă el pe Kolterz.

— Scrie dedesubt, locul şi data, uite: *Hamburg, Grădina Zoologică, 12 Noembrie 1930.*

— Dar domnul acesta, de aci... e Emmerich Bulak! Atunci Bulak e nevinovat şi tu ai prilejul ca să dovedeşti aceasta!...

A doua zi, documentul fotografic era în mâinile autorităţilor judecătoreşti. Procesul fu revizuit şi bietul Bulak fu achitat, fiindcă nu el comisese crima de care fusese învinovăţit.

Dar mănuşa însângerată?

Se presupuse că, rămasă sub maldărul de hârtii cari umpleau biuroul de lucru al bancherului, alunecase afară în timpul luptei cu agresorul sau agresorii, probabil nişte hoţi ordinari, şi căzuse jos, udându-se de sângele care se scursese din rana victimei...

Se poate spune cu drept cuvânt că arta fotografică nu avu din ziua aceia un admirator mai înflăcărat, ca Emmerich Bulak!...

B. B.

Vienezii au suflet

CITITORII *noştri îşi mai amintesc desigur de reportagiul fotografic pe care l-am publicat în cursul primăverii trecute. Era vorba de rândunicile pe care le surprinsese valul de frig la Viena. Vienezii au adunat păsărelele pe jumătate îngheţate, le-au ambalat în cutii prevăzute cu găuri pentru aerisire şi le-au expediat cu avioane speciale spre Sud, în Italia.*

Un caz analog s'a petrecut zilele trecute, tot în capitala Austriei. Un cetăţean a observat că o rândunică îşi prinsese o aripă şi un picior, în streaşina unui imobil din centrul Vienei. Toate încercările locatarilor de a elibera pasărea au rămas zadarnice.

Atunci s'a apelat la primul post de pompieri, care a trimis imediat o scară şi un subofiţer specialist în urcări periculoase. Circulaţia în acel punct important din inima Vienei a fost întreruptă timp de o jumătate de oră, scara a fost desfăşurată şi pasărea eliberată din capcana în care intrase.

Ce distanţă dela această manifestaţie a burgheziei vieneze, până la haimanalele hitleriste, cari în numele unui ideal politic, au devastat un club... sportiv, rănind cu această ocazie, — printre altii, — pe d. Brediceanu, ministrul nostru plenipotenţiar la Viena...

PRĂP

AVERSELE *catastrofale, căzute în ultim*
zastru cum nu s'a mai înregistrat de n
măturat în calea lor gospodării, oame
şele au pornit în goana şuvoaielor, ciocnind
nenorociţilor înnecaţi.

Opera de ajutorare a sinistraţilor est
mâna trecută regiunea, împărţind ajutoare

Fotografiile pe care le publicăm în aceas
I. *O familie care s'a adăpostit pe o linie mo*
ma de resturi rămase din gospodăriile distr
pe Dalul Galatei.

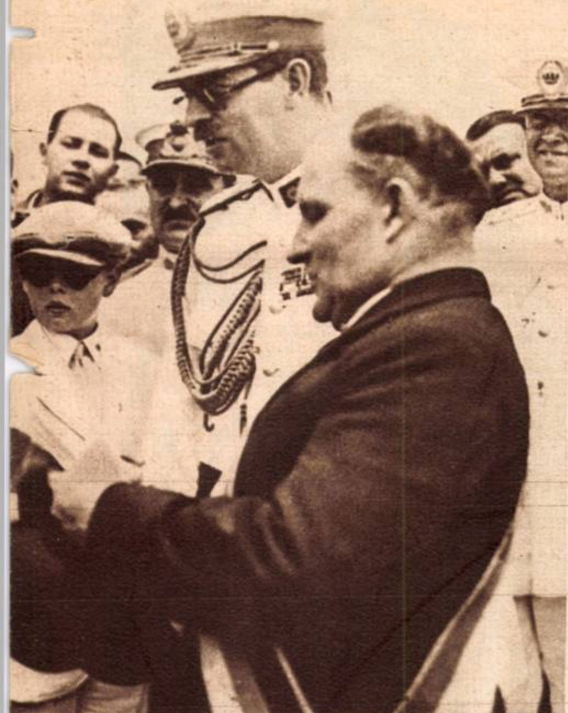
Mijloc sus: *Regele Carol dând ajutor un*

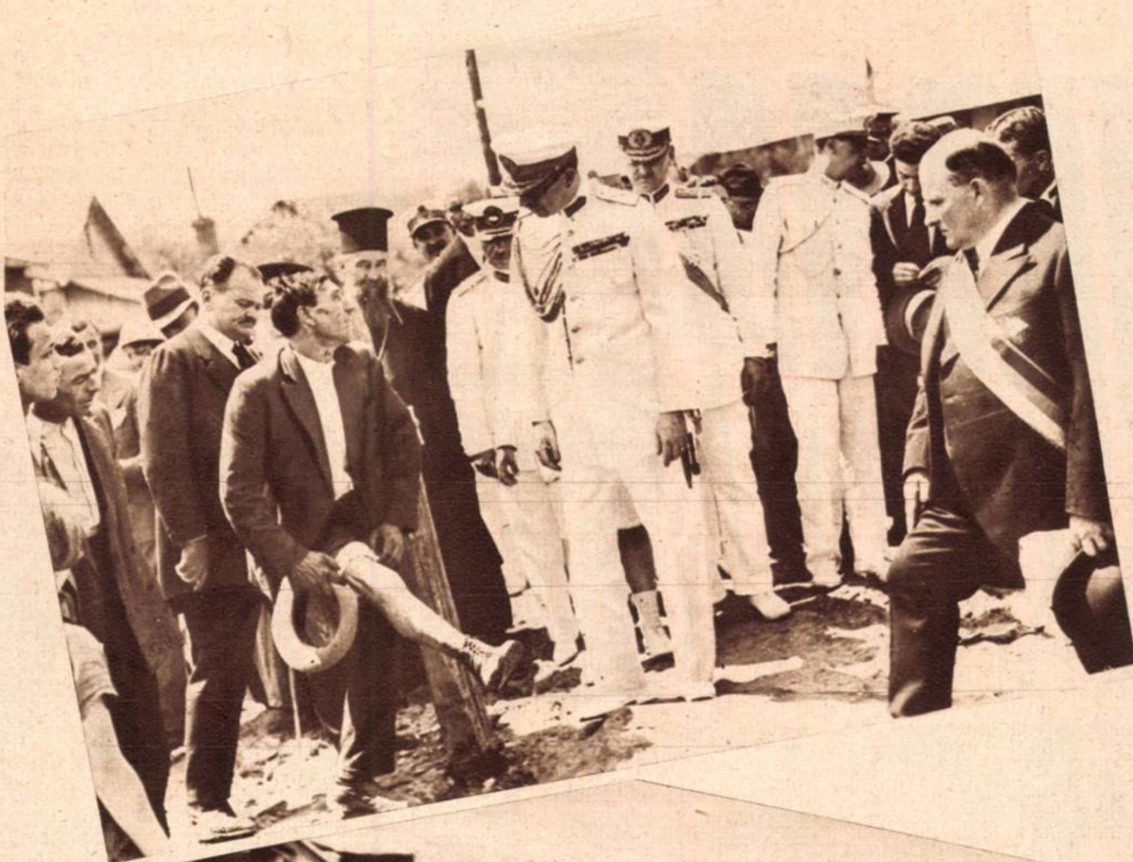
Rândul 3 de sus în jos: *Un sinistrat, —*
pe cale le-a primit acum, cu ocazia inundaţi
Suveranului, implorându-i ajutorul. III. *O a*
preajma Iaşilor.

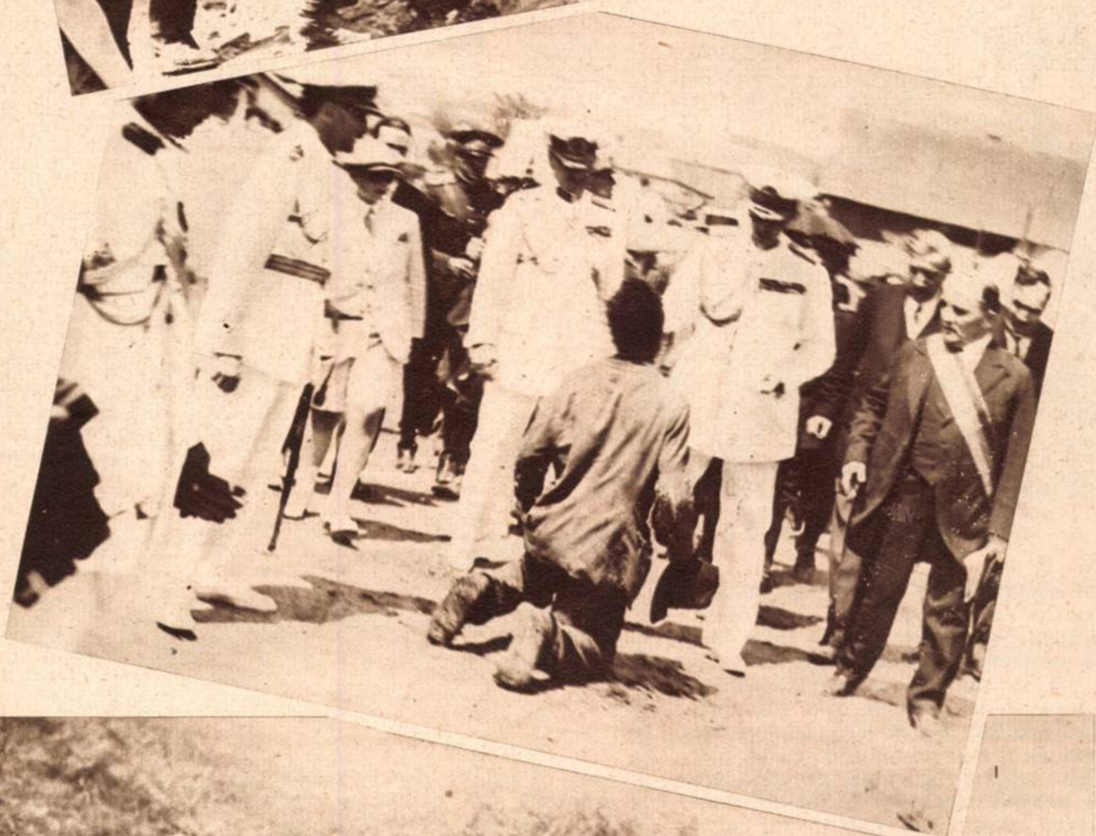
...ĂDUL DELA IAȘI

...a vreme în Nordul Moldovei, au provocat un de-
...nultă vreme în această regiune. Apele furioase au
...i, vite și arbori. Zidurile s'au năruit, acoperi-
...u-se cu trunchiurile de copaci și cu trupurile

...e prezidată de Regele Carol, care a vizitat săptă-
...bănești.
...tă pagină, reprezintă: Rândul I-iu de sus în jos:
...artă din gară. II. *Autocamioanele transportă bru-*
...use. III. *O altă familie de sinistrați, adăpostită*

...ui sinistrat; Mijloc jos: *O casă năruită la Iași.*
...invalid de răsboiu, — arată Suveranului rănile
...ei. II. *Un alt sinistrat a căzut în genunchi, în fața*
...ltă familie de nenorociți, refugiați pe un deal în

Foto I. Bermann-Realitatea

VARIA MEXICANA

In fața bisericei.

RAR s'a văzut un popor atât de legat în eul lui spiritual de vechile tradiții ale țării, — cu toate reformele moderne — ca mexicanii de azi. Vechii zei și demoni ai epocii aztece trăesc încă în moravurile și'n superstițiile indigenilor. De nimic altceva nu este mexicanul atât de mândru ca de trecutul lui păgân. El caută pretutindeni urmele acestui trecut și e fericit dacă poate orna căsuța sau palatul lui cu o imitație de vază antică. Arheologii țării lucrează intens în acelaș stil. Cu câțiva ani în urmă, s'a desgropat de sub un munte acoperit de floră, în nordul orașului Mexico, minunata piramidă a soarelui, care a fost ridicată în cinstea zeului aztec Quetzakcouatl.

Sus: *Bărbații poartă în spinare grămezi de coceni de porumb;* dr.: *Aspectul unui oraș mexican.*

Localitatea Teotihuacan, înseamnă în traducere liberă *„locul unde devii zeu"*. E vorba prin urmare de un cavou al vechilor regi mexicani, cari după moarte, deveniau zei.

Piramida are pë cele patru laturi, scări impozante, lucrate din blocuri uriașe de granit, prevăzute cu terase uriașe, ale căror margini sunt minunat sculpate de vechii artiști azteci. Pretutindeni răsar originalele capete de demoni, sculptate în stilul arhaic al trecutului, iar pereții sunt împodobiți cu reliefuri minunat de frumoase. In stilul acestor ornamente se pot recunoaște cele trei culturi principale antice ale Mexicului: cultura aztecă, cultura toltecică și cea mai primitivă, cultura otomică.

In raport cu era toltecică — în care timp se practicau metode religioase foarte blânde — epoca aztecă (1073—1519 data când Mexicul a fost cucerit de spanioli) avea practice foarte crude, mergând până la sacrificii umane, cărora înr'o vreme cădea victimă floarea populației. Teama de zeii răsbunători și de demonii răi, cari puteau fi îmblânziți pe vremuri, numai prin aceste metode sângeroase, mai persistă încă în sângele mexicanilor. Quetzalcouatl trăește ca o fantomă care îmbolnăvește porumbeii; îi sărută în sbor și astfel le incubă cancerul, pe care ei îl transmit apoi mai departe. Civacoatl continuă să existe ca zeiță a evenimentelor neplăcute. Dacă întâlnește un copil în visul acestuia, înseamnă că micuțul nu va mai putea să crească. Ixcuina, una din zeițele mexicane ale dragostei, mai primește și astăzi încă, spovedaniile tinerelor fete care au păcătuit și care nu îndrăznesc să-și încredințeze preoților tainele lor. Pentru ca zeița să-i asculte ruga, fata întoarce icoana Maicii Domnului pe perete și se și se roagă astfel. Iar inițiații spun că o asemenea rugă e totdeauna ascultată.

Cu toate aceste superstiții și cu toaă prigoana împotriva bisericii catolice, care

